

Treball de Fi de Grau

Títol

Autoria

Professorat tutor

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autoria:

**Professorat
tutor:**

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	3
PART I: MARC TEÒRIC	5
Capítol 1: El conflicte	5
a. Definició	5
b. Tipologies de conflictes	6
c. Anàlisi del conflicte	9
d. Classificació de la violència: directa, estructural o cultural	11
e. Conflictologia	11
Capítol 2: Periodisme de conflictes	12
a. Com actuen els mitjans	13
b. Peace Journalism	14
c. El rol del periodista	17
Capítol 3: Anàlisi Crítica del Discurs	19
PART II: RECERCA	22
Capítol 4: Metodologia	22
a. Objecte d'estudi i justificació	22
b. Objectius	22
c. Corpus i mostra	24
d. Procediment i eina	25
Capítol 5: Resultats	27
Objectiu específic 1	27
Objectiu específic 2	38
Objectiu específic 3	41
Objectiu específic 4	44
Objectiu específic 5	47

Objectiu específic 6.....	53
Objectiu específic 7.....	57
Objectiu específic 8.....	59
Objectiu específic 9.....	65
CONCLUSIONS	68
BIBLIOGRAFIA	70
ANNEXOS.....	72
a. Fitxes d'anàlisi d'articles	72

INTRODUCCIÓ

Espanya va abandonar el Sàhara Espanyol l'any 1975, cedint el territori al Marroc i Mauritània, a través d'un acord il·legal. Paral·lelament, el poble sahrauí, que ja feia anys que estava demanant la seva autodeterminació a l'Estat espanyol, es va mostrar en contra d'aquesta decisió i, a través del Front Polisario, va fundar la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD). Això va provocar l'esclat de la guerra amb Mauritània i el Marroc: el primer país va acabar abandonant l'any 1979, però el segon va allargar el conflicte armat provocant centenars de morts i l'exili de milers de sahrauís cap a les zones desèrtiques d'Algèria.

Des del 1991, el Marroc n'ocupa un 75% del territori del Sàhara Occidental, deixant només un 25% al Front Polisario. La situació és complicada tant pels que viuen al territori ocupat com pels que van haver d'exiliar-se. Els primers es veuen reprimits i amenaçats pel Marroc, mentre que els qui viuen als camps de refugiats de Tindouf veuen la seva vida estancada i sense esperança.

Definitivament, és una situació molt crítica pels sahrauís, ja que no poden tornar al seu país. Els que hi viuen allà són obligats a renegar dels seus costums i no en tenen accés a drets universals bàsics, com la sanitat, l'educació o la feina digna. A més, els hi han espoliat les fonts de recursos naturals, com ara les mines de fosfats o els bancs de pesca, provocant que gran part de la comunitat internacional, moguda per interessos econòmics i comercials, es posi a favor del Marroc.

Els resultats de la investigació mostren com els mitjans de comunicació expliquen el conflicte sahrauí legitimant al Marroc i com no pressionen a l'ONU perquè convoqui el referèndum d'autodeterminació. *El País*, es mostrarà partidari de solucionar el conflicte a través del marc de l'ONU, però legitimarà contínuament al Marroc. *La Vanguardia*, també mantindrà una posició molt similar a la de *El País* i legitimarà que el Govern espanyol no es posicioni a favor del poble sahrauí.

L'estudi aborda l'anàlisi del conflicte i els seus actors per tal de tenir una base amb la qual comparar que els mitjans de comunicació informen de manera neutral, o no, del conflicte sahrauí. Després d'això, hi ha una anàlisi de la cobertura del conflicte sahrauí per part dels diaris *El País* i *La Vanguardia* entre

l'octubre de 2018 i el gener de 2019. És a dir, un període on l'ONU proposa realitzar unes taules rodones amb el Marroc i el Front Polisario per dialogar i acabar, suposadament, amb el conflicte. Per tant, el present treball es basa en l'anàlisi del discurs dels diaris a través de l'Anàlisi Crítica del Discurs.

Així mateix, es té en compte les opinions de les entitats que treballen a Catalunya a favor del poble sahrauí, per tal de determinar quines són les accions que proposen i quina valoració en tenen de la construcció del relat que fan els mitjans de comunicació d'Espanya.

PART I: MARC TEÒRIC

El present treball és pluridisciplinari, ja que analitza un conflicte intractable i estructural. A més, estudia el comportament dels mitjans de comunicació i analitza com tracten els conflictes a través de l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD).

A la primera part identifiquem el marc teòric de la recerca a través de tres capítols: el conflicte, el periodisme de conflictes i l'Anàlisi Crítica del Discurs.

Capítol 1: El conflicte

En el primer capítol es defineix el concepte *conflicte* i es classifica per tipologies, segons les aportacions de diferents investigadors. Així mateix, també s'exposen els criteris necessaris per analitzar un conflicte i els diferents tipus de violència que es poden identificar. El capítol tanca amb l'anàlisi del concepte *conflictologia*, una disciplina plural que, a través de la teorització i l'anàlisi, ofereix els coneixements i les tècniques necessàries per resoldre un conflicte de manera no-violenta.

a. Definició

Entenem el conflicte en els termes que proposa Johan Galtung (2003), és a dir, com una disputa o dilema. En el primer cas, el conflicte està basat en dos actors que es volen destruir un a l'altre perquè persegueixen la mateixa finalitat. En el segon cas, el dilema tracta d'un conflicte amb un sol autor que busca dues finalitats que no en són compatibles.

La disputa son dos actores que persiguen un mismo fin que escasea y desemboca fácilmente en intentos de dañar o herir al agente cuyo objetivo se interpone en el camino; dicho de otro modo, lleva a destruir al Otro. Y el dilema es un actor que persigue dos fines incompatibles entre sí. Puede llevar a esfuerzos para negar algo en el propio Yo; en otras palabras, a la autodestrucción (Galtung, 2003, p.107).

Per tant, un conflicte es pot interpretar de diverses maneres i no implica sempre que hagi d'haver-hi dos actors implicats. És important posar el focus en el motiu pel qual existeix el conflicte i analitzar tots els actors que estan implicats.

b. Tipologies de conflictes

Els conflictes han sigut classificats de moltes maneres per una multitud d'investigadors, però en destaquem tres: els estructurals, els tractables i els intractables.

Josep Redorta (2008) defineix el conflicte estructural com aquell que està sustentat en les relacions socials més amplies. Identifica tres criteris relacionats amb les característiques per solucionar-los: "L'ampli marge de temps, l'esforç important de molts i els mitjans més enllà de les possibilitats personals" (Redorta, 2008, p.112).

Així mateix, divideix el conflicte estructural en dos: el nucli i la conca. El primer està format pels patrons, la història, les expectatives i el significat del conflicte; i el segon és on es troba el context, la borrositat, la diversitat psicològica i cultural, la recursivitat i l'atzar i la incertesa.

La història del conflicte passa a ser molt important. De fet, hauríem de trobar una situació de llarga durada i la idea d'un conflicte molt encallat amb fluctuacions i moments de tensió. També hauríem de tenir la percepció que hi ha alguna cosa "mal resolta", tant en la relació interpersonal com en qualsevol altre nivell, inclòs el macrosocial. Les expectatives tenen molt a veure tant amb el present de la història, com amb el pes de factors d'oportunitat particularment vinculats a les relacions de poder enteses en el sentit més ampli. El significat acostuma a ser molt diferents per a les parts en conflicte i inclou des de la negació de l'existència de conflicte per a alguna de les parts fins a l'atrinxerament de les mateixes parts en posicions molt maximalistes. Els patrons són pautes repetitives de conducta, que poden ser identificades en el moment en què es desmarquen del seu context. Aquest tipus de conflicte té pautes de desenvolupament molt llargues (Redorta, 2008, pp. 112 i 113).

Per tant, considerem els conflictes estructurals com aquells que tenen una llarga durada i poques expectatives per ser solucionats. També perquè comptem amb actors implicats que tenen diferents opinions sobre el que està succeint o el camí que s'ha de fer per solucionar el conflicte.

D'altra banda, trobem els conflictes intractables. Peter T. Coleman (2006) els defineix com aquells conflictes que perduren al llarg del temps i es resisteixen a ser resolts d'una manera constructiva. Entenem que, tal com diu Coleman, aquest tipus de conflicte sol atraure l'atenció de moltes parts i amenaça les necessitats humanes bàsiques, provocant que hi pugui haver violència.

En conseqüència, entenem els conflictes tractables com aquells amb estructures reparables i amb problemes que poden ser resolts a través d'acords negociats.

Seguidament, s'inclou una taula resum de les principals diferències donades per Coleman (2006) entre els conflictes tractables i intractables.

		Tractable Conflict	Intractable Conflict
CONTEXT	Historical dominance and injustice	History of relative equality; hierarchy attenuating myths; limited episodes of relational dominance or injustice	History of oppression; pervasive cultural and structural dominance, violence, injustice, and victimization; insulated elite
	Instability and anarchy	Periods of constancy and stable order; balance of power; effective institutions. Strong situations	Periods of rapid, substantial change; compromised norms and institutions; changes in aspirations; power shifts and ambiguity; anarchy
ISSUES	Human and social polarities	Resolvable and finite problems; integrative or distributive potential; negotiated agreements	Dialogic poles; paradoxical dilemmas; unresolved in traditional sense
	Symbolism and ideology	Isolated, tangible issues; little latent content; disconnected from other issues and narratives	Intricate interconnections of issues; high centrality; truth; meaning embedded within basic assumptions, beliefs, and ideologies
RELATIONSHIPS	Inescapable, destructive relations	Inclusive structures; escapable; reparable; mixed motives with negotiable core	Exclusive structures; inescapable; destroyed; intense mixed motives with intractable core
	Oppositional group identities	Unrelated to conflict; complex, open, adaptive	Polarized collective identities; constructed around arbitrary dimensions of conflict; monolithic and exclusive, frozen.
	Internal dynamics	Involves conscious needs and motives; groups are unified; agendas are covert and explicit	Involves unconscious needs and defenses; intragroup divisions and factions; hidden agendas

PROCESSES	Intense emotionality	Emotions are mainly superficial or peripheral; passing; socially constructed constraint	Humiliation, deprivation, loss, and rage, as well as loyalty and dignity are central; socially constructed volatility
	Malignant social processes	Low to moderate intensity; minimal violence or nonviolent encounters; inclusive moral scope	High intensity; escalatory spirals; psychological and structural changes; moral exclusion; violent atrocities
	Pervasiveness and complexity	Clear boundaries; low to moderate complexity; few levels and parties; stable	Pervasive; high complexity; multilevel; multiparty; mercurial
OUTCOMES	Protracted trauma	Unsettling and anxiety provoking; when traumatic, effectively addressed	Individual and community trauma; fractured trust; repressed or left unaddressed
	Normalization of hostilities	Brief time span; sustainable resolutions; constructive norms; shifting commitments	Historical rivalries; enduring cycles of low-to-high-to-low intensity; destructive norms; intergenerational perpetuation; lasting commitments

Taula 1. Elaboració pròpia. Font: T. Coleman, *The Handbook of Conflict Resolution. Theory and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass.

D'aquesta taula s'extrau que els conflictes tractables compten amb un context històric basat en una relativa igualtat, mentre que els intractables estan fonamentats en uns antecedents opressius a causa d'una certa dominació cultural i estructural, amb la violència i la injustícia com a protagonistes. A més, destaquem el fet que als tractables sempre hi ha períodes d'ordre estable amb institucions eficaces i el poder equilibrat. D'altra banda, els no tractables estan fonamentalment basats en períodes de continu canvi, on també es veu afectat el poder, les normes i les institucions.

Hem trobat que aquesta visió s'ajusta bé a altres diferències que Coleman destaca a la taula anterior, com ara que els conflictes intractables són d'alta complexitat a causa de l'alta intensitat, la repressió i l'exclusió moral i, és per això, que es provoca una perpetuació intergeneracional. Tot i que els tractables també són complexos, trobem que són de menors intensitat, ja que la violència

no és la protagonista dels successos. A més, aconseguixen compromisos i resolucions sostenibles gràcies a processos més estables i limitats.

En definitiva, els conflictes intractables s'ajusten bé a la definició donada per Redorta (2008) al parlar-ne dels estructurals, ja que comparteixen característiques comunes, com ara el fet que són difícils de resoldre a causa dels orígens, actors i estructures que els envolten.

c. Anàlisi del conflicte

Per tal de saber quina hauria de ser la manera més idònia d'analitzar un conflicte, proposem el model del triangle ideat per Galtung (2003). El triangle de conflicte està format a partir de tres variables: les actituds, les conductes i les contradiccions.

Pel que fa a les conductes, Galtung proposa analitzar els conflictes a través d'una mirada constructiva, ja que és l'única manera d'aconseguir canviar alguna cosa. En canvi, la conducta destructiva només porta cap a la violència física o verbal. Posem en rellevància el fet que Galtung cregui que ambdues conductes poden trobar-se en un mateix conflicte i/o actor, ja que no són incompatibles.

La frase “esto es un conflicto” debe tomarse siempre como una hipótesis, no como algo obvio, incluso banal, sobre lo cual se alcanza fácilmente un consenso. Es cierto que cuando se observan ciertos tipos de conducta destructiva, B, abierta y manifiestamente, y más concretamente como actos violentos físicos o verbales o como lenguaje corporal hostil, se saca más fácilmente la conclusión de que “aquí se está desplegando un conflicto”. (...) El conflicto, al ser problemático, podría asimismo llevar a conductas constructivas, en forma de actitudes profundas, reflexivas, también conocidas como diálogo interno y diálogo externo, con otro, sobre los problemas. La conducta destructiva desgarrar, dañar y hierir; la conducta constructiva construye algo. Ambas pueden estar presentes en el mismo tiempo y lugar, en la misma persona; no son incompatibles (Galtung, 2003, p.108).

És a dir, segons concreta Nicolás Gavilán (2014), les conductes són la manera com les parts implicades actuen al conflicte.

La conducta de la gente suele ser agresiva en los conflictos, sobre todo si hay un alto grado de violencia cultural y estructura, y se tratan de alcanzar los objetivos deseados por medio de la fuerza o hacer prevalecer o imponer los puntos de vista de uno sobre los del otro. También contribuyen las interpretaciones predominantes y más “realistas” del concepto de poder y la capacidad de obligar al otro a actuar de determinada manera (Nicolás, 2014, p. 39)

Entenem doncs, que normalment als conflictes s'hi troba una conducta destructiva, a causa que hi ha una violència estructural i cultural cap a l'altre per tal de poder imposar una postura o visió de la situació.

Galtung considera les actituds com les cognicions i emocions que té cada actor del conflicte, mentre que les contradiccions són els continguts del conflicte.

Refirámonos a lo que está oculto como presunciones (cogniciones) y como actitudes (emociones) agrupándolas bajo la letra A. después tenemos el contenido del conflicto, des Pudels Kern, como dijo Goethe, que podemos asumir que es una contradicción, C. La contradicción tiene que implicar algo deseado. Llamémosle fin u objetivo, y a su obtención estado de objetivos. Nos da: contradicción como estados de objetivos incompatibles en un sistema de persecución de objetivos. Conflictos como las actitudes/presunciones + comportamiento + contradicción/contenido (Galtung, 2003, p.108).

És a dir, les contradiccions impliquen les interpretacions que es donen del conflicte per part de cada actor.

Contradicciones: tienen que ver con el tema o temas reales del conflicto y con lo que éste significa. las partes muchas veces difieren en su percepción de cuál es la contradicción o raíz del conflicto. en muchos casos, tales cuestiones son complicadas y están ocultas, ya que las partes y los actores del conflicto de ambos lados, incluidos los medios de comunicación, prefieren centrarse en las actitudes y la conducta, tanto la suya propia (que la consideran positiva) como la del otro, que suele ser descrita como negativa. las contradicciones sobre las que se basan los conflictos - y lo que el conflicto en verdad implica- son o pueden ser numerosas; cualquier conflicto suele abarcar varias contradicciones o cuestiones a la vez, y varios conflictos con frecuencia se superponen y entrelazan en algún espacio o periodo. (Nicolás, 2014, pp.39 i 40).

Així doncs, Galtung (2003) proposa un model d'anàlisi del conflicte òptim, ja que compta amb tres variables diferents entre si. Això permet identificar tots els aspectes crucials a tenir en compte per aconseguir una radiografia completa de la situació.

D'altra banda, Christopher R. Mitchell (1997) també marca alguns indicadors per analitzar els conflictes. Mitchell diferencia entre dos enfocaments: l'estructural, on cal analitzar els assumptes, el comportament i les actituds; i el que s'entén com un procés, és a dir, "un conflicte que es desenvolupa en el temps i que avança a través d'un nombre d'etapes, o emmarcat per un conjunt de condicions, algunes de les quals ofereixen oportunitats per un tractament més llarg, mentre que altres plantegen més obstacles que solucions" (Mitchell, 1997, p.10).

Considerem que va en la mateixa línia que Galtung, ja que també dona rellevància a l'estructura a través d'analitzar les actituds, comportaments i assumptes. Però contràriament, Mitchell (1997) posa èmfasi en estudiar el procés del conflicte per trobar més indicadors que poden influir.

d. Classificació de la violència: directa, estructural o cultural

A la majoria dels conflictes, la violència és una de les protagonistes centrals. És per això, que creiem convenient la classificació que fa Galtung (2016). Ell les divideix en tres: directa, estructural i cultural. “La violència directa és un succés; la violència estructural és un procés amb alts i baixos; la violència cultural és inalterable, persistent, a causa de la lentitud amb la qual es produeixen les transformacions culturals” (Galtung, 2016, p. 154).

Posem en relleu el fet que Galtung consideri aquest tres tipus de violència com un triangle que es va retroalimentant, ja que estan connectades entre si i no actuen per separat.

La violencia puede comenzar en cualquier vértice del triángulo formado por la violencia estructural, cultural y directa, y se transmite fácilmente a las otras esquinas del mismo. Estando institucionalizada la estructura violenta e interiorizada la cultura violenta, la violencia directa también tiende a formalizarse, convertirse en repetitiva, ritual, como una venganza. (Galtung, 2016, p. 168).

e. Conflictologia

S'han trobat pautes comunes que han permès crear una disciplina, la conflictologia, per estudiar les transformacions dels conflictes i acostar-se cap a les seves solucions.

La conflictologia s'aprèn quan transforma la nostra manera de pensar i, per tant, de viure. Sense aquest canvi del paradigma violent en què íntimament creiem i que, per tant, practiquen, no hi ha realment aprenentatge. La conflictologia és el compendi de coneixements i habilitats entorn del conflicte, la crisi i la violència que ens duu a cercar formes no violentes de relació i la significació integral de la pau com a forma de pensament i d'acció (...) La conflictologia, doncs, és un sistema que propugna el canvi, la reforma de les principals institucions socials, com la política, la justícia o la seguretat, com a realment necessari per posar fi a la degradació d'unes relacions fonamentades en la violència, la injustícia social, la inseguretat i la manca d'un sistema eficaç de convivència en pau. (Vinyamata, 2008, p.13)

És a dir, Vinyamata (2008) entén la conflictologia com la disciplina que activa el canvi per acabar amb les desigualtats estructurals que n'hi ha als conflictes.

Així mateix, l'autor senyala que el concepte "violència" no només es refereix a l'ús d'armes o amenaces, sinó que a la conflictologia va més enllà "L'engany, l'odi, les estructures polítiques i econòmiques, o el mateix ordenament legal que limita la llibertat, que sostrau la dignitat i que promou el mal d'altre també són formes refinades i de gran eficàcia extremadament violentes" (Vinyamata, 2008, p. 15).

Per tant, aquesta disciplina vol anar més enllà i evidenciar que hi ha més d'un tipus de violència, per tal de poder analitzar els conflictes amb millor precisió.

Així mateix, la conflictologia tracta dues vessants (Vinyamata, 2015): la primera és com s'han d'entendre els conflictes, tenint-ne en compte l'origen, causes, evolució i comportament; i la segona és la manera com s'ha d'intervenir per resoldre'ls. L'autor destaca que als conflictes "el problema sempre és la violència i les causes que la generen" i que el mètode més adequat per intervenir és coneixent les causes i els orígens d'aquests. (Vinyamata, 2015, p.12).

De la mateixa manera, l'autor destaca el pensament dualista que es tendeix a donar quan hi ha un conflicte i insisteix que es trobin solucions més enllà de la confrontació de dos bàndols: "En ocasiones, el problema que plantea un conflicto determinado no radica más que en esta manera dual de pensar, que únicamente entiende dos posibilidades de solución (O ganas tú o gano yo), cuando la solución no se encuentra en estas dos únicas opciones sino en una tercera o una cuarta posibilidad". (Vinyamata, 2015, p.17).

És a dir, Vinyamata ressalta el fet que des de la conflictologia sí que es creu que els conflictes es poden resoldre, però "sempre que es disposin de mitjans i voluntat per intervenir i des d'un pensament obert a més de dues possibilitats de solució positiva per tothom" (Vinyamata, 2015, p.17).

Capítol 2: Periodisme de conflictes

En el segon capítol es dona una visió sobre el periodisme de conflictes, posant el focus en com actuen els mitjans i identificant el rol del periodista a l'hora d'analitzar-los.

Així mateix, també es destacarà el concepte de Peace Journalism, un paradigma que pretén que els mitjans contribueixin al canvi social en parlar-ne dels conflictes.

a. Com actuen els mitjans

Entenem que un conflicte es pot convertir en notícia si respon a una sèrie de criteris que el facin destacar. Considerem doncs, que un fet ha de respondre a mínim tres criteris: novetat, proximitat i sorpresa (Xavier Giró, 2006). Així mateix, n'afegeix dos criteris addicionals: si el fet perjudica algú i/o si el director de la publicació vol publicar el succés.

“La violència o els fets carregats de violència – no la violència visible – reuneixen suficients requisits per convertir-se pràcticament sempre en notícia, és a dir, els mitjans construeixen al voltant un relat, un fet discursiu i, agafats globalment, un discurs sobre la violència” (Giró, 2006, p.192).

Per tant, posem en relleu que, tot i que els conflictes violents responen de manera sovint als criteris establerts anteriorment, no sempre es converteixen en notícia per causes internes dels mitjans. És a dir, és la línia editorial de cada diari, la que marca finalment que ha de ser notícia i que no.

Així mateix, si el conflicte s'acaba convertint en notícia, s'acabarà creant un relat al voltant d'aquesta i, per tant, hi haurà un discurs imposat pels mitjans que afectarà directament a la societat.

És per això que considerem imprescindible que els mitjans facin una cobertura correcta dels conflictes que comporten violència. Giró (2006) en planteja una sèrie de preguntes per tal d'identificar si realment els mitjans de comunicació fan una cobertura correcta.

1. ¿Ofrecen los medios de comunicación una visión completa de los conflictos de los que emana la violencia?
2. ¿Respetan los periodistas y los medios las recomendaciones deontológicas de la profesión?
3. 3. ¿Contribuyen con su cobertura a la transformación y, eventualmente, a la resolución de los conflictos en cuestión? ¿Contribuyen a la reducción del sufrimiento humano? (Giró, 2006, p. 194).

A més, Giró n'afegeix altres indicadors per obtenir una anàlisi més completa:

¿Cuentan los medios en su representación de la violencia este contexto?
¿Cuentan para cada uno de los actores? a) cómo ve los problemas; b) cómo los vive; c) qué causas entiende que tienen los problemas; d) qué soluciones propone y qué objetivos tiene (Giró, 2006, p.196).

En conseqüència podem extraure que els mitjans de comunicació han d'oferir una visió completa, fer una presentació dels actors implicats, respectar les recomanacions deontològiques i posar el focus en la resolució del conflicte.

A més, cal remarcar la importància que tenen els mitjans de comunicació en el moment de construir discursos i representacions simbòliques.

Les institucions mediàtiques es converteixen en gestores de les identitats públiques determinant, en gran mesura, qui són mostrar i sota quines marques i imatges (Casero, 2007, p.2).

És a dir, és necessari insistir en el fet que els mitjans de comunicació són imprescindibles a l'hora de crear el relat d'un conflicte i transmetre-ho a la societat.

b. Peace Journalism

Els mitjans de comunicació tenen un paper fonamental a l'hora d'informar dels conflictes, ja que tenen un rol essencial per crear-ne relats.

És per això, que Johan Galtung (2013) diferencia entre dos paradigmes per tractar un conflicte: el *High Road* i el *Low Road*. Aquest enfocament dependrà de la manera com es miri el conflicte, és a dir, si des dels mitjans hi ha una responsabilitat de resoldre-ho o si només es fixen en qui ha de guanyar.

Entenem que el *Low Road*, o també anomenat *War Journalism*, és el que predomina als mitjans de comunicació.

The low road, dominant in the media, sees a conflict as a battle, as sports arena or gladiator circus. The parties, usually reduced to two, are combatants in a struggle to impose their goals. The reporting model is that of a military command: who advances, who capitulates short of their goals; counting the losses in terms of numbers killed, wounded, and material damage. The zero-sum perspective draws upon sports reporting where "winning is not everything, it is the only thing". The same perspective is applied to negotiations as verbal battles: who outsmarts the other, who comes out closest to his original position. War journalism has sports journalism, and court journalism, as models. (Galtung, 2013, p.96).

Galtung diu que el *War Journalism* té similituds amb la temàtica militar, ja que els mitjans se centren en explicar com avança cada bàndol i qui guanya terreny. És a dir, el paradigma relata els fets com si es tractés d'una batalla.

D'altra banda, defineix el *High Road*, el que fa referència al *Peace Journalism*, com la manera que tenen els mitjans de comunicació de posar el focus en la transformació del conflicte.

The high road, the road of peace journalism, would focus on conflict transformation. Conflicts would be seen as a challenge to the world, like having 2,000 nations wanting a nation-state in a world with only 200 countries, and only 20 nation-states. As people, groups, countries, and groups of countries seem to stand in each other's way (that is what conflict is about) there is a clear danger of violence. But in conflict there is also a clear opportunity for human progress, using the conflict to find new ways, being imaginative, creative, transforming the conflict so that the opportunities take the upper hand. Without violence. (Galtung, 2013 pp.96-97)

En definitiva, Galtung considera que aquest paradigma fa que els mitjans comunicació estiguin implicats en els processos de pau i les propostes de resolució del conflicte.

PERIODISMO DE PAZ / CONFLICTO	PERIODISMO DE GUERRA / VIOLENCIA
I. ORIENTADO HACIA LA PAZ / CONFLICTO - Explorar la formación del conflicto, actores, objetivos, cuestiones, perspectiva gano/ganas. - Espacio abierto, tiempo abierto; causas y desenlaces en cualquier parte, también en la historia y la cultura. - Hacer los conflictos transparentes. - Dar voz a todas las partes, empatía. - Ver el conflicto/guerra como un problema, atención a la creatividad. - Humanización de todas las partes. - Proactivo: prevenir la violencia/guerra. - Atención en los efectos invisibles de la violencia: trauma, daños estructurales y culturales, etc.	I. ORIENTADO HACIA LA GUERRA / VIOLENCIA - Atención centrada en el escenario del conflicto, dos partes, un objetivo (ganar, la victoria). - Espacio cerrado, tiempo cerrado; causas y salidas en el escenario, quién lanzó la primera piedra. - Hacer las guerras opacas, secretas. - "Nosotros-ellos", propaganda, voz al nosotros. - "Ellos" como el problema, quién predomina. - Deshumanización de los "otros". - Reactivo: esperar a la violencia. - Atención sólo sobre los efectos visibles de la violencia (muertos, heridos, daño material).
II. ORIENTADO A LA VERDAD - Exponer las mentiras de todas las partes, descubrir lo que se pretende ocultar.	II. ORIENTADO A LA PROPAGANDA - Exposición de "sus" mentiras. Apoyo a "nuestras" mentiras / descubrimientos.
III. ORIENTADO A LA SOCIEDAD CIVIL - Atención al sufrimiento, dar voz a los sin voz, mujeres, niños, ancianos. - Identificar a todos los "malhechores". - Atención sobre los que promueven la paz.	III. ORIENTADO A LA ÉLITE - Atención sobre "nuestro" sufrimiento, ser sus títeres. - Identificar a sus "malhechores". - Atención sobre las acciones de paz de las élites.

IV. ORIENTADO HACIA LA SOLUCIÓN - Paz = no violencia + creatividad. - Destacar las iniciativas de paz. - Atención en la estructura y cultura, la sociedad pacífica. - Consecuencias: resolución, reconstrucción, reconciliación.	IV. ORIENTADO HACIA LA VICTORIA - Paz = victoria + alto al fuego. - Ocultar las iniciativas de paz hasta tener la victoria al alcance. - Atención sobre el tratado, institución de la sociedad controlada. - Abandono hasta otro conflicto, atención si hay un nuevo estallido del conflicto.
---	--

Taula 2. Font: Espinar, E; Hernández, M.I. (2012). El periodismo de paz como paradigma de comunicación para el cambio social: características, dimensiones y obstáculos. Cuadernos de Información y Comunicación (17), 175-189.

Tal com es pot observar a la taula anterior, hi ha grans diferències entre ambdós paradigmes. El *War Journalism* està orientat cap a la guerra, la propaganda, l'elit, i la victòria, mentre que el *Peace Journalism* se centra cap a la pau, la veritat, la societat civil i la resolució del conflicte.

Per exemple, el *Peace Journalism* posa el focus d'atenció en els col·lectius vulnerables i dona veu a aquells que promouen la pau. Contràriament, el *War Journalism* només presta atenció al patiment d'una part implicada en el conflicte i destaca les accions de pau de les elits. D'aquesta manera, el *War Journalism* el que fa és tractar el conflicte on només hi ha dues parts: la guanyadora i la que és deshumanitzada. En canvi, el *Peace Journalism* posa el focus en la resolució, reconstrucció i reconciliació del conflicte, és proactiu per prevenir la guerra i humanitza a totes les parts implicades, ignorant que hi pugui haver un guanyador.

De manera paral·lela, molts autors han portat a terme més investigacions sobre el paradigma del *Peace Journalism*. Com a tall d'exemple, trobem a Lynch i McGoldrick (2005) que el defineixen com l'oportunitat que tenen els periodistes de configurar un canvi social.

Peace Journalism is when editors and reporters make choices – of what stories to report and about how to report them – that create opportunities for society at large to consider and value non-violent responses to conflict. Peace Journalism: uses the insights of conflict analysis and transformation to update the concepts of balance, fairness, and accuracy in reporting; provides a new route map tracing the connections between journalists, their sources, the stories they cover and the consequences of their journalism – the ethics of journalistic intervention; builds an awareness of non-violence and creativity into the practical job of everyday editing and reporting. (Lynch i McGoldrick, 2005, p.5)

És a dir, a través d'aquest paradigma els periodistes poden contribuir a fer que la societat consideri la no-violència als conflictes i que n'hi hagi més precisió a

l'hora de relatar-los, tenint en compte múltiples indicadors, com ara el context, la humanització dels actors, les propostes de pau o la intervenció externa.

c. El rol del periodista

Tal com s'ha mencionat anteriorment, els mitjans de comunicació són claus a l'hora d'explicar un conflicte, ja que el relat que construeixin podrà incidir d'una manera o un altre en la societat.

Segons Johan Galtung (2013) hi ha una sèrie de tasques que ha de seguir el periodista per assegurar-se que està fent un bon ús del Peace Journalism:

1. Analitzar el conflicte, tant l'origen com les causes. També identificar els actors implicats i objectius que tenen.
2. Identificar les arrels del conflicte, incloent el context d'ambdues parts implicades.
3. Posar en relleu les propostes de solució que dona cada actor implicat.
4. Qüestionar-se si la violència exercida provoca efectes com odi, desig de venjança, etc.
5. Identificar els actors que sí que treballen per prevenir la violència i de quina manera veuen el conflicte.
6. Identificar els actors que estan reconstruint, reconciliant i resolent el conflicte i els que s'estan beneficiant d'aquest.

És a dir, és imprescindible que el periodista identifiqui el context del conflicte, les causes, els actors implicats i, sobretot, les propostes de solució que se'n proposen.

Per il·lustrar això, el Col·legi de Periodistes de Catalunya va crear un decàleg de recomanacions inspirat en el que diu Galtung. El que fan és donar una guia als periodistes que tractin conflictes armats o bèl·lics.

01. Donar veu a tots els actors i promoure la comprensió entre les parts implicades. Afavorir el diàleg.
02. No deshumanitzar cap part; cal parlar de les víctimes i també dels victimaris.
03. Evitar el llenguatge de les parts combatents i dels seus aliats. Exposar els enganys de qualsevol d'aquestes.

04. Mostrar els grups que en la base treballen per la pau, no només els dirigents. En particular, els esforços de la societat civil, que atén les víctimes físicament, materialment i emocionalment.

05. Explorar els conflictes en la seva complexitat i tractar la violència i els seus efectes tan visibles com invisibles, però també ocupar-se de les causes diverses que els han generat.

06. Els mitjans han d'evitar el sensacionalisme i també impedir l'emissió sense control de missatges en línia que siguin bel·licistes, xenòfobs, racistes i sexistes.

07. Informar dels conflictes encara que no hi hagi violència pot ajudar a prevenir-la.

08. No abandonar la cobertura després de l'alto el foc i ocupar-se de la resolució, la reconstrucció i la reconciliació.

09. Aprofitar les similituds entre els conflictes perquè les experiències constructives ajudin els que encara no han trobat un camí de resolució.

10. Cal fer esment sempre de les fonts de la informació, particularment quan representen actors enfrontats, i tenir en compte que terceres fonts enriqueixen la visió del conflicte. En cas d'informacions fetes sota censura o imposicions, cal fer-ho saber als receptors. (Col·legi de Periodistes, 2016 p.13).

Del decàleg del Col·legi de Periodistes remarquem la importància que li donen a la necessitat d'evitar el sensacionalisme a l'hora d'explicar els conflictes. A més, destaquem que considerin indispensable que els mitjans els segueixin cobrint després que la violència acabi, ja que n'hi ha aspectes com les negociacions o resolucions que també s'han de tenir en compte. A més, des del Col·legi de Periodistes destaquen que n'és imprescindible que hi hagi una representació igualitària de tots els actors implicats sense deshumanitzar-los.

Tot i això, tal com destaca Giró (2017), el periodista sempre tindrà un petit marge de maniobra per decidir quin enfocament li vol donar a la peça que escriu. És a dir, dependrà de la percepció del periodista davant el tema, però també de quines fonts i accions decideix escollir per il·lustrar-lo.

Por un lado, el enfoque dependerá de la concepción que el periodista tenga sobre la cooperación. Por otro lado, puede estar en sus manos escoger las acciones sobre las que escribe o las fuentes que usa para enmarcarlas. En tercer lugar, cuanto más arriba esté en la jerarquía del medio, más podrá aprovechar la flexibilidad ideológica que la mayoría de medios tiene para encajar discursos con perspectivas diferentes a la de la línea editorial (Giró, 2017, p.105).

En definitiva, serà el periodista, si compta amb una certa llibertat per fer-ho, qui tindrà la capacitat de voler conscienciar a l'opinió pública sobre un conflicte (Giró, 2017).

Capítol 3: Anàlisi Crítica del Discurs

El present treball utilitza com a marc de referència l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD). A través d'aquest mètode, es pretén analitzar el tractament del conflicte sahrauí a través de les peces informatives escollides dels diferents diaris.

Entenem l'Anàlisi Crítica del Discurs com un mètode d'anàlisi utilitzat pels que volen prendre partit davant problemes socials, segons explica Van Dijk (2000).

“Los estudiosos críticos explicitan su posición social y política: toman partido y participan activamente a fin de poner de manifiesto, desmitificar o cuestionar la dominación con sus análisis del discurso (...). Estos analistas del discurso se interesan en problemas sociales importantes. Es decir, su trabajo está más orientado a los problemas que a las teorías” (Van Dijk, 2000, p.49).

Per tant, considerem l'Anàlisi Crítica del Discurs com “una investigació que intenta contribuir a dotar de poder a qui no en té, amb la finalitat d'ampliar el marc de la justícia i de les igualtats socials” (Van Dijk, 1999).

“El análisis crítico del discurso es un tipo de investigación analítica sobre el discurso que estudia primariamente el modo en que el abuso del poder social, el dominio y la desigualdad son practicados, reproducidos, y ocasionalmente combatidos, por los textos y el habla en el contexto social y político. El análisis crítico del discurso, con tan peculiar investigación, toma explícitamente partido, y espera contribuir de manera efectiva a la resistencia contra la desigualdad social.” (Van Dijk, 1999, p.23).

Van Dijk destaca la necessitat d'anar un pas per davant, ja que l'ACD “requereix una aproximació funcional que vagi més enllà dels límits de la frase, i més enllà de l'acció i de la interacció, i que intenti explicar l'ús del llenguatge i del discurs també als termes més extens d'estructures, processos i constreyniments socials, polítics, culturals i històrics” (1999).

És a dir, l'ACD és un mètode que profunditza i no es fixa només en l'acció i la interacció dels diferents actors perquè n'hi ha altres aspectes que també són rellevants per analitzar, com per exemple els que estan relacionats amb les estructures.

Fairclough i Wodak (1994: 241-270), citat per Van Dijk (1999), resumeixen els principis bàsics de l'ACD en vuit:

1. L'ACD tracta de problemes socials.
2. Les relacions de poder són discursives.
3. El discurs constitueix la societat i la cultura.
4. El discurs fa un treball ideològic.
5. El discurs és històric.
6. L'enllaç entre el text i la societat és invertingut.
7. L'anàlisi del discurs és interpretativa i explicativa.
8. El discurs és una forma d'acció social.

(Van Dijk, 1999, p.24)

En efecte, l'ACD tot i que és interpretativa, el que pretén és fer un treball ideològic per analitzar els problemes socials i el discurs que es crea davant d'aquest.

Concretament, destaquem la importància que hi té la identificació del poder a l'ACD, ja que ajuda a saber quina és la relació entre aquest i el discurs.

Hallamos de entrada entonces, en nuestro análisis de las relaciones entre el discurso y el poder, que el acceso a formas específicas de discurso, p.e. las de la política, los media o la ciencia, es en sí mismo un recurso de poder. En segundo lugar, como hemos sugerido antes, nuestras mentes controlan nuestra acción; luego si somos capaces de influenciar la mentalidad de la gente, p.e. sus conocimientos o sus opiniones, podemos controlar indirectamente (algunas de) sus acciones. Y, en tercer lugar, puesto que las mentes de la gente son influidas sobre todo por los textos y por el habla, descubrimos que el discurso puede controlar, al menos indirectamente, las acciones de la gente, tal y como sabemos por la persuasión y la manipulación (Van Dijk, 1999, p. 26).

És a dir, cal qüestionar-se fins a quin punt la societat es veu afectada pel control del discurs pels grups de poder. És per això que Van Dijk considera que s'ha d'entendre com el control pot arribar a contribuir en la desigualtat social.

Tal com hem mencionat al capítol anterior, l'accés que tenen els grups poderosos als mitjans de comunicació predeterminarà el discurs que es doni i, per tant, el relat que es formi envers un tema o problemàtica social.

En definitiva, posem en relleu els principals indicadors que, segons Van Dijk, afecten el control del procés discursiu. El primer són els temes, ja que donen significat al discurs. Seguidament, trobem els esquemes discursius que "organitzen primàriament les categories convencionals que defineixen la forma canònica del discurs i ajuden a emfatitzar o subratllar una informació específica" (Van Dijk, 1999). Així mateix, altres indicadors a ressaltar són la influència de la

informació a la societat, l'estil del discurs, els recursos teòrics i les múltiples dimensions interaccionals del discurs.

PART II: RECERCA

Capítol 4: Metodologia

a. Objecte d'estudi i justificació

L'objecte d'estudi del present treball és l'anàlisi dels continguts dels articles dels diaris *El País* i *La Vanguardia* sobre el conflicte del Sàhara Occidental en el context de les propostes de solució.

L'elecció del tema es deu a la rellevància que té el conflicte, ja que té més de 44 anys i encara no s'ha trobat cap solució. Per aquest motiu, mitjançant l'anàlisi es pretén analitzar com els mitjans de comunicació a Espanya intenten traslladar el debat sobre el conflicte sahrauí a la societat, identificar si compten amb una posició política i si realment aconseguixen que la societat prengui consciència de la rellevància que té la situació.

Per saber la influència que tenen els mitjans per crear un imaginari social i pressionar a les diferents institucions nacionals i internacionals, es portaran a terme una sèrie d'entrevistes amb les principals entitats que treballen per conscienciar sobre el conflicte sahrauí i que pressionen als diferents poders públics perquè actuïn.

Així mateix, les entitats escollides per fer l'entrevista són dues: la Federació d'Associacions Catalanes Amigues del Poble Sahrauí (ACAPS) i l'entitat juvenil Sàhara Dempeus.

L'elecció d'aquestes dues entitats obeeix al fet que la primera és la coordinadora de totes les entitats de Catalunya i la que més pes, força i influència en té. La segona ha sigut escollida degut al fet que és l'única plataforma juvenil que tracta el conflicte sahrauí. S'ha considerat rellevant comptar amb l'opinió dels més joves, però també dels que fa anys que lluiten a través d'ACAPS.

b. Objectius

L'objectiu del treball és analitzar el conflicte i els principals actors, per tal de poder identificar l'estratègia política desplegada pels mitjans de comunicació a Espanya, concretament des de *El País* i *La Vanguardia*, envers el conflicte del Sàhara Occidental. Així mateix, serà convenient identificar la posició de les principals entitats que treballen a favor del poble sahrauí.

Els objectius específics formulats respecte al general són els següents:

- Objectiu específic 1: analitzar el conflicte i identificar els principals actors implicats. És a dir, fer una anàlisi del conflicte per poder contextualitzar-lo i identificar els orígens, les causes i les pressions. Així mateix, analitzar els principals actors per tal d'observar quina és la seva influència al conflicte.
- Objectiu específic 2: quantificar el nombre d'articles publicats en el període escollit que fan referència al Marroc per identificar la legitimitat que té el Regne del Marroc. Amb aquest objectiu específic es pretén identificar la presència que té el Marroc als mitjans de comunicació, ja que com més presència en tinguin, més legitimats estan per part dels diaris.
- Objectiu específic 3: extreure les proposicions explícites i implícites d'ambdós diaris. Aquesta extracció servirà per desenvolupar la resta d'objectius específics.
- Objectiu específic 4: valorar el posicionament contrari, a favor o en contra de cada article amb relació al Marroc i el Front Polisario.
- Objectiu específic 5: valorar la pressió dels articles cap al Govern espanyol, a la Unió Europea o a altres organismes internacionals, tant si existeix com si és nul·la.
- Objectiu específic 6: valorar les solucions que proposen pel conflicte.
- Objectiu específic 7: valorar la posició dels mitjans en relació a l'autodeterminació del poble sahrauí.
- Objectiu específic 8: identificar la posició política explícita o implícita de cada diari en relació amb el conflicte del Sàhara Occidental. És a dir, valorar quina posició pren cada diari a través de les proposicions explícites i implícites extretes.

- Objectiu específic 9: identificar la posició de les principals entitats a favor del dret d'autodeterminació del poble sahrauí per saber quines són les tàctiques i estratègies. Identificar la valoració sobre les informacions que donen sobre el conflicte els articles escollits i la representació que troben en l'espai mediàtic.

c. Corpus i mostra

El conjunt d'articles que s'han escollit són els que han estat publicats als diaris *El País* i *La Vanguardia* entre l'1 d'octubre del 2018 i el 31 de gener del 2019 (ambdós inclosos). S'ha escollit aquest període perquè va ser quan l'ONU va convocar al Marroc i al Front Polisario en unes taules rodones per negociar el conflicte sahrauí. No es reunien des del 2012.

La tria dels diaris s'ha fet segons les dades publicades per l'Oficina de Justificació de la Difusió (OJD) l'octubre del 2018, que estudien quins són els diaris amb més tirada a Espanya. Per això, els diaris escollits han sigut *El País* i *La Vanguardia*, ja que són els que arriben a més públic a l'aglutinar un total de 81.185 i 53.315 exemplars diaris, respectivament. Per tant, en tenir més lectors, es converteixen en els dos diaris que poden exercir més influència en la societat.

Hi haurà una doble classificació. Primer, dels articles que tenen una temàtica relacionada directament amb el Marroc, per així observar com des dels mitjans de comunicació es legitima al Regne del Marroc i com s'afavoreix a través de les polítiques d'Espanya i les que es porten a terme des de la Unió Europea, com ara el control de la immigració il·legal o els tractats de pesca. Segon, d'aquells que estan relacionats amb el conflicte del Sàhara Occidental i dels quals es farà una anàlisi qualitativa del discurs.

A continuació, es presentarà el llistat dels articles escollits per fer una anàlisi crítica del discurs i els que s'han classificat per fer-ne una anàlisi quantitativa. El document amb el llistat complet i les dades complementàries, com ara la data, l'autor, l'enllaç i la identificació de temàtiques es troba als Annexos.

Articles escollits per fer l'Anàlisi Crítica del Discurs

- Article 1: *Marruecos y el Frente Polisario volverán al diálogo en diciembre en Ginebra* (El País).
- Article 2: *El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?* (El País).
- Article 3: *El diálogo entre Marruecos y el Frente Polisario continuará en 2019* (El País).
- Article 4: *El Frente Polisario, ante el reto del pluralismo* (El País).
- Article 5: *Marruecos pide ayuda a Trump contra Irán* (La Vanguardia).
- Article 6: *La ONU vuelve a reunir a las partes en conflicto en el Sáhara Occidental* (La Vanguardia).
- Article 7: *Sánchez se reúne con Mohamed VI cinco meses después de la investidura* (La Vanguardia).
- Article 8: *“En mi biblioteca del desierto, el suelo es arena para sentarse”* (La Vanguardia).
- Article 9: *Paso hacia la paz en el Sáhara* (La Vanguardia).

d. Procediment i eina

Per obtenir els resultats dels diferents objectius esmentats a l'apartat anterior, es portaran a terme una sèrie de mètodes que s'especifiquen seguidament.

Objectiu específic 1

Abans de realitzar l'Anàlisi Crítica del Discurs es pretén fer una anàlisi prèvia del conflicte sahrauí, per tal d'entendre l'origen, el context, les causes i les accions i identificar els principals actors implicats. Això permetrà tenir una visió global de la situació i poder ser-ne conscient a l'hora de fer l'anàlisi de les peces informatives escollides dels mitjans de comunicació.

Eina: fitxa d'anàlisi qualitativa

Per poder complir els objectius específics 3,4,5,6,7 i 8, s'utilitzarà una fitxa d'anàlisi per cada article seleccionat que estigui relacionat amb el conflicte del Sàhara Occidental.

A la primera part de la fitxa hi haurà les dades tècniques de cada article, com ara el diari, la data, el titular i l'enllaç original d'on s'ha extret. A la segona part, es farà una anàlisi qualitativa per resoldre els objectes específics explicats anteriorment.

Després de completar les diferents fitxes, es pretén identificar quines són les posicions polítiques de cada diari envers el conflicte sahrauí i respondre els objectius marcats prèviament.

FITXA ANÀLISI
ANÀLISI TÈCNICA
Diari
Data
Títol de l'article
Enllaç
ANÀLISI QUALITATIVA
1. Identificació de la posició política de cada article - Proposició - Explicació de l'extracció
2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario - Marroc - Front Polisario
3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions - Govern espanyol - ONU - Unió Europea
4. Valorar les propostes de solució
5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

Taula 3. Elaboració pròpia.

Objectiu específic 9

Per identificar el resultat de l'objectiu 9, es realitzaran les entrevistes a les diferents entitats implicades amb el Sàhara Occidental. Les preguntes han de contemplar les tàctiques i estratègies que proposen i la seva valoració sobre l'actuació dels mitjans de comunicació davant el conflicte sahrauí.

Capítol 5: Resultats

A continuació es presenten els resultats obtinguts dels diferents objectius que s'han plantejat i definit prèviament a la metodologia. Les fitxa de resultats es troba a l'apartat d'annexos.

Objectiu específic 1: analitzar el conflicte i identificar els principals actors implicats

A partir d'una investigació basada en lectures i en visionats de documentals, s'ha extret l'anàlisi del conflicte sahrauí i la identificació dels principals actors que hi estan implicats.

Anàlisi del conflicte

Actualment, el Sàhara Occidental és un país que només disposa del control del 25% del seu territori, ja que el Marroc n'ocupa el 75% restant.

Font: ACAPS Federació

El conflicte sahrauí oficialment va néixer el 1975, quan Espanya va signar un acord il·legal per cedir el territori de la seva colònia, coneguda com el Sàhara Espanyol, al Marroc i Mauritània.

Prèviament a aquests fets, el poble sahrauí ja s'havia organitzat per fer front a la colònia espanyola. Primer a través del Moviment d'Alliberament del Sàhara, un

corrent que va configurar el nacionalisme per part de la població sahrauí i que va reclamar l'autodeterminació a través d'arguments polítics. Aquest moviment va rebre molt suport, sobretot quan va convocar una manifestació per contrarestar un acte del Govern General del Sàhara. Com el fet va acabar amb un gran nombre de morts, ferits i detinguts, van decidir que la millor via per aconseguir l'autodeterminació havia de ser la no-violenta.

Finalment, el Front Polisario es va constituir el maig del 1973, amb l'objectiu de convertir-se en l'organització política que lluitaria per aconseguir la independència.

L'ocupació del Sàhara Occidental el 1975, va provocar la resistència del poble sahrauí i, com a conseqüència, que es proclamés la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD). Això va iniciar una guerra contra el Marroc i Mauritània que va durar fins al 1991. Aquesta en va portar a milers de sahrauís a l'exili i va fer que el Marroc imposés la seva violència i repressió arreu del territori, després que Mauritània abandonés el 1979.

Tot i l'alto el foc de 1991, el conflicte segueix vigent, ja que el Marroc encara té el control de la major part del territori i segueix vulnerant els drets i llibertats dels sahrauís. A més, el fet que no vulgui acceptar el referèndum d'autodeterminació proposat pel Front Polisario, fa que el conflicte no tingui data de caducitat. El Marroc a canvi només ofereix que el territori tingui autonomia, però sota la sobirania del seu regne. Això no donaria més llibertat al poble sahrauí, sinó que seria l'eina per seguir reprimint-los legítimament.

Així mateix, hi ha altres factors que afavoreixen a la no resolució del conflicte. Per començar, el fet que l'Estat espanyol no reconegui el dret d'autodeterminació del poble sahrauí i no accepti que encara és el responsable del procés de descolonització, ja que va abandonar el territori i no va seguir un procés legal.

De la mateixa manera, l'ONU és considerat l'actor suposadament neutral que ha d'afavorir que hi hagi un referèndum i que el Marroc i el Front Polisario arribin a un acord per resoldre el conflicte. Però en el moment d'analitzar-ho, molts mitjans i autors de llibres no reconeixen que no està afavorint a la resolució del conflicte. L'ONU ho està allargant i legitimant a causa dels interessos econòmics i

comercials que tenen alguns països membres amb el Marroc, com ara França o els Estats Units.

A més, el territori del Sàhara Occidental és molt ric en recursos naturals: des de mines de fosfats, fins a bancs pesquers i reserves de petroli, gas, ferro, coure i urani. Per tant, el Marroc no vol deixar escapar un territori que li pot donar una gran quantitat de beneficis a còpia d'explotar els seus recursos. És per això, que destinen diàriament més d'un milió d'euros a mantenir els murs marroquins, és a dir, una zona militar formada per més de cent mil soldats per protegir la zona ocupada de possibles atacs per part del Front Polisario o els exiliats sahrauís. Això provoca una difícil accessibilitat al territori.

Tal com s'ha mencionat anteriorment, el conflicte ha provocat que més de 200.000 sahrauís visquin al territori ocupat sota la repressió del Marroc. Així mateix, aproximadament més de 180.000 sahrauís han de viure exiliats a camps de refugiats, situats a la ciutat algeriana de Tindouf, una de les zones més seques del desert del Sàhara.

A aquests dos fets, cal afegir-ne un element més: la falta d'esperança. Davant d'un conflicte que no avança, part del poble sahrauí ha perdut moltes oportunitats d'accedir a una vida digna. Tot i això, els refugiats dels camps de Tindouf poden rebre ajuda humanitària per accedir als estudis o rebre material pel camp.

Contràriament, els que viuen a la zona ocupada han d'estar en situacions pèssimes a causa de la repressió del Marroc, fet que provoca que no tinguin accés als drets universals bàsics, com ara la sanitat, l'educació o la feina digna. A més, tot i que l'espai de les ciutats és el mateix, el seu paisatge ha canviat radicalment. El Marroc ha imposat les gel·labes marroquines, han obligat als ciutadans a viure en edificis i no en les seves haimes i el castellà ha sigut substituït pel francès com a segona llengua.

Actualment, l'ONU ha convocat al Marroc i al Front Polisario en unes taules rodones perquè discuteixin sobre les possibles solucions. Com a actors observadors s'hi troba a Algèria i Mauritània, però darrere hi ha grans poders que no facilitaran una fàcil resolució del conflicte, com ara França, els Estats Units o Rússia.

Identificació dels principals actors implicats

Després d'analitzar el conflicte sahrauí, s'han identificat els actors que hi estan implicats. Per obtenir el resultat, s'ha utilitzat una taula d'anàlisi per extreure quin és el problema que hi ha per cada actor, què fa i què proposa al conflicte i de quina manera legitima les seves accions. A més, es presenta una valoració crítica per cada actor per demostrar com n'haurien d'actuar per resoldre el conflicte.

ACTOR	Quin és el problema?	Què fa?	Què proposa?	Com ho legitima?
Espanya	- Oficialment és la potència administradora del Sàhara Occidental, per tant, és la responsable directe del conflicte sahrauí perquè no ha tancat el procés de descolonització. - És el responsable de les violacions de drets humans i llibertats comeses per part de la potència ocupant (Soroeta, 2016). - Hauria d'impulsar un referèndum d'autodeterminació del poble sahrauí per culminar amb el procés de descolonització.	- No es posiciona a favor del dret d'autodeterminació del poble sahrauí. - Manté una neutralitat activa envers les negociacions. - No parla amb el Marroc sobre el conflicte sahrauí (Grande; Ruiz, 2013). - No dona cap resposta per resoldre el conflicte. - Inclou a la població sahrauí refugiada als camps de Tindouf al V Pla Directori de la Cooperació Espanyola per oferir-hi ajuda humanitària. - No participa de les taules rodones	- Seguir amb una "posició d'Estat" envers el conflicte. - Legitimar a l'ONU com moderadora neutral per resoldre el conflicte sahrauí.	- Es manté neutral per no intervenir en les negociacions d'ambdues parts (Soroeta, 2016). - Legitima a l'ONU per evitar haver de posicionar-se.

		impulsades per l'ONU. - Es reuneix i negocia polítiques amb el Marroc.		
--	--	---	--	--

Taula 4. Elaboració pròpia.

Amb relació a la taula anterior, s'identifica que Espanya és un actor clau a l'hora de resoldre el conflicte, ja que és la potència administradora del Sàhara Occidental. És a dir, n'és la responsable del conflicte per no haver tancat el procés de descolonització. Per tant, Espanya hauria de mostrar-se en contra de l'ocupació il·legal del Marroc, tot i haver signat uns acords el 1975 on els hi cedia el territori, ja que n'hi ha una repressió basada en la vulneració de drets i llibertats del poble sahrauí.

És a dir, no hauria de negociar acords i polítiques amb el Marroc, sinó que hauria de posicionar-se a favor de fer un referèndum d'autodeterminació del poble sahrauí per tancar el procés de colonització de manera oficial. No serveix incloure a la població sahrauí als plans directoris de cooperació, sinó que realment és imprescindible que actuï per acabar amb el seu patiment i que puguin recuperar el seu territori.

En definitiva, cal que si realment legitima a l'ONU com a moderadora del conflicte, els hi pressioni perquè compleixin amb l'acord de fer un referèndum l'autodeterminació del Sàhara Occidental i denunciï al Marroc per la vulneració de drets que ha comés. És a dir, ha de deixar de treure profit del conflicte i posicionar-se al costat dels drets i llibertats, ja que els hi està costant la vida a milers de sahrauís.

Marroc	- Està ocupant de manera il·legal el territori del Sàhara Occidental. - Està vulnerant sistemàticament els drets i llibertats del poble sahrauí.	- Defensa la seva sobirania sobre el Sàhara Occidental (Mera, 2006). - Ocupa un territori que no li pertany. - Vulnera sistemàticament els drets i les	- Proposa l'autonomia de les "províncies del sud", és a dir el Sàhara Occidental, com a solució del conflicte.	- La Constitució marroquina prohibeix que es critiqui la integritat territorial, fent referència al Sàhara Occidental (Grande; Ruiz, 2013). - Tot i haver llibertat d'associació, a nivell pràctic no es permet
---------------	---	--	--	--

	- No cedeix davant la proposta de fer un referèndum d'autodeterminació.	llibertats del poble sahrauí.		registrar cap associació pro sahrauí (Grande; Ruiz, 2013) - Legítima la seva sobirania sobre el Sàhara Occidental amb arguments històrics (Mera, 2006). - La Unió Europea els legitima a través de tractats econòmics i de comerç. - França és el seu aliat directe.
--	---	-------------------------------	--	---

Taula 5. Elaboració pròpia.

En el marc de la taula anterior, s'observa que el Marroc és descrit com l'actor que ocupa il·legalment el territori del Sàhara Occidental i, per tant, se'l considera el primordial obstacle per resoldre el conflicte. A més, no cedeix davant la proposta de convocar un referèndum d'autodeterminació, el qual, el converteix en un actor totalment autoritari per reprimir a la població sahrauí sota les seves normes i vulnerar les seves llibertats.

Cal destacar que el Marroc considera legítima la seva sobirania davant el Sàhara Occidental, ja que utilitza arguments històrics per defensar la seva ocupació. Així mateix, el regne del Marroc està recolzat per múltiples països, la qual cosa provoca que vegi legitimades les seves actuacions.

Per tant, fins que el Marroc no cedeixi davant les propostes del Front Polisario, el conflicte no aconseguirà una resolució justa. És a dir, no pot haver-hi cap resolució consensuada amb el Marroc, ja que no s'ha de veure beneficiat perquè està ocupant il·legalment un territori.

A més, no es pot permetre que gestioni tota la immigració que entra des del nord d'Àfrica, ja que és l'eina que utilitza per tenir a tots els països sotmesos a les seves ordres i desitjos.

Front Polisario	- El seu país ha sigut ocupat de manera il·legal pel Marroc. - Només controla el 25% del territori del Sàhara Occidental. - Veu vulnerats els drets i llibertats del poble sahrauí. - Hi ha més de 180.000 sahrauís exiliats a camps de refugiats de Tindouf.	- Participa activament de les taules rodones organitzades per l'ONU. - Denuncia les múltiples violacions de drets i llibertats que està patint el poble sahrauí.	- Proposa un referèndum d'autodeterminació per resoldre el conflicte. - Vol que la RASD tingui més sobirania més enllà dels camps de refugiats o els territoris no-ocupats.	- Rep el suport de la majoria del poble sahrauí. - És l'únic actor polític del Sàhara Occidental legítim per l'ONU (Mera, 2006). - 82 estats reconeixen la RASD fundada pel Front Polisario. - El Tribunal Internacional de Justícia va negar l'existència d'una relació de sobirania entre el Marroc i el Sàhara Occidental (Mera, 2006).
------------------------	--	---	--	---

Taula 6. Elaboració pròpia.

Amb referència al Front Polisario, tal com es pot observar a la taula anterior, se l'identifica com l'actor que té el paper de víctima, ja que només controla el 25% del seu territori. És a dir, està patint l'ocupació del Sàhara Occidental i la vulneració de drets i llibertats del seu poble.

Tot i que participen de les taules rodones impulsades per l'ONU per aconseguir la resolució del conflicte, la seva proposta de fer un referèndum d'autodeterminació no és considerada com fonamental. En altres paraules, tenen la mateixa consideració que les que proposa el Marroc, tot i que aquest últim és la potència ocupant del territori i la que vulnera al poble sahrauí.

A més, molts països no legitimen la seva proclamació de la RASD ni volen que hi hagi un referèndum d'autodeterminació. Tampoc compten amb suport internacional tot i ser la víctima del conflicte i rebre tot el suport del poble sahrauí. Així mateix, no es considera rellevant que el Tribunal Internacional de Justícia considerés el 1975 que el Marroc no podia imposar la seva sobirania.

Per tant, identifiquem al Front Polisario com un actor vulnerable, a causa del fet que no és sostingut per les grans potències mundials. Hauria d'imposar-se i

aconseguir que les seves propostes per la resolució del conflicte tinguessin més pes que les del Marroc, ja que són la part vulnerada i la que pateix la violència i repressió marroquina.

Unió Europea	- No manté una posició neutral envers el conflicte. - Fa polítiques que permeten explotar il·legalment els recursos naturals del Sàhara Occidental. - Signa acords econòmics, migratoris i de comerç amb el Marroc.	- Manté bones relacions amb el Marroc. - No denuncia la vulneració de drets humans que es pateix al Sàhara Occidental.	- Proposa la resolució del conflicte dins del marc de negociació de l'ONU.	- La Comissió Europea i el Parlament Europeu han reconegut que el Sàhara Occidental no forma part del Marroc.
---------------------	---	---	--	---

Taula 7. Elaboració pròpia.

La taula anterior analitza l'actuació de la Unió Europea envers el conflicte sahrauí. S'identifica que no manté una posició neutral en el conflicte, ja que fa polítiques que permeten explotar els recursos naturals del Sàhara Occidental i fa tractats comercials amb el Marroc.

Per tant, la Unió Europea no s'ha de mantenir neutral en el conflicte, sinó que hauria de posicionar-se a favor d'un referèndum d'autodeterminació del poble sahrauí, ja que estan patint una repressió per part del Marroc basada en l'ocupació del seu territori i la vulneració de drets humans.

Així mateix, hauria de reconèixer la RASD i no legitimar al Marroc, ja que la Comissió Europea i el Parlament Europeu sí que van reconèixer que el Sàhara Occidental no forma part del Marroc. Per tant, hauria d'anar més enllà, prendre posició i no limitar-se a proposar-ne una solució dins del marc de negociació de l'ONU.

ONU	- Les resolucions presentades pel Consell de Seguretat afavoreixen el	- L'Assemblea General de les Nacions Unides va proclamar fa més de 40 anys el dret	- Proposen que la solució sigui consensuada pel Marroc i el Front Polisario.	- Legitimen les seves accions a través del mandat de la Minurso.
------------	---	--	--	--

	manteniment indefinit del conflicte. (Soroeta, 2016) - Dins de l'ONU hi ha països aliats amb el Marroc. - No afavoreix l'autodeterminació del Sàhara Occidental per evitar inestabilitat en el Marroc, ja que això repercutiria directament a "occident".	a la lliure determinació del poble sahrauí (Soroeta, 2016). - Les resolucions del Consell de Seguretat contempnen cada cop menys l'autodeterminació del poble sahrauí.		- La Minurso no té competències per controlar el respecte cap als DDHH. És l'única missió de pau de l'ONU sense aquest dret.
--	---	---	--	--

Taula 8. Elaboració pròpia.

La taula anterior analitza l'actuació de l'ONU davant el conflicte sahrauí. Tot i reconèixer que no va haver-hi un procés legal de descolonització i haver creat la Minurso, una missió per aconseguir un referèndum d'autodeterminació, la situació actual és molt diferent.

Es pot observar que ja no n'és neutral, ja que dins de l'organisme hi ha països que són favorables a les posicions marroquines, deguts als llaços comercials i econòmics que en tenen. A més, les resolucions del Consell de Seguretat mencionen cada cop menys convocar un referèndum d'autodeterminació.

Per tant, l'ONU hauria de mantenir una posició més favorable, denunciar les vulneracions comeses pel Marroc al territori del Sàhara Occidental i imposar la necessitat de fer un referèndum d'autodeterminació, ja que és l'única opció coherent per la resolució del conflicte. Contràriament, en serà molt complicat, ja que els membres de l'ONU ho impossibilitaran.

França	- Legítima al Marroc. - Forma part de l'ONU, per tant, influeixen en les decisions	- Recolza al Marroc perquè existeixen interessos socials, econòmics i comercials.	- Vol allargar el conflicte sahrauí per no crear inestabilitat a la zona.	- Aliada amb el Marroc per les connexions que pot tenir amb el Magreb. - Les seves accions es veuen justificades perquè volen trobar
---------------	---	---	---	---

	- Contrari a l'autodeterminació del poble sahrauí. - Com a membre del Consell de Seguretat, veta el tractament del conflicte (Mera, 2006)	- Bloqueja totes les propostes d'incorporació del control dels DDHH per part de la Minurso.		una solució per millorar l'estabilitat i seguretat a la regió del Sahel.
--	--	---	--	--

Taula 9. Elaboració pròpia.

Tal com es menciona a la taula, França és un actor clau a l'ONU, ja que influeix en les decisions que es prenen envers el conflicte sahrauí. Com té interessos amb el Marroc, no es mostra favorable a les propostes del Front Polisario, justificant que és imprescindible tenir estabilitat i seguretat a la regió del Sahel.

França hauria de posicionar-se al costat dels drets humans i no permetre que el Marroc vulneri els del poble sahrauí. Malauradament, només els hi importa els interessos econòmics i no faran res per beneficiar al Sàhara Occidental, ja que també els hi interessa tenir lliure accés a l'explotació dels seus recursos naturals.

Estats Units	- Escriu les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU. - Com vol tenir bones relacions amb França, no li importa ser-ne imparcial.	- Forma part del Consell de Seguretat de l'ONU.	- Vol acabar amb l' statu quo del conflicte.	- Aliat amb el Marroc perquè vol mantenir bones connexions amb el Magreb. - El conflicte sahrauí no és la seva prioritat.
---------------------	--	---	--	--

Taula 10. Elaboració pròpia.

En el marc dels Estats Units s'observa que volen acabar amb l' statu quo del conflicte, però que no en són imparcials. És a dir, volen afavorir al Marroc, ja que els hi interessa tenir bones connexions al Magreb i mantenir unes relacions favorables amb França. És a dir, tot i que el conflicte sahrauí no és la seva prioritat, sí que marquen certa posició davant d'aquest.

Cal destacar que són qui escriuen les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU, per tant, afavoreixen que no hi hagi una neutralitat en aquestes. Per tant, haurien de fer el mateix que s'ha proposat per França: posicionar-se a favor dels drets humans i afavorir a la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació.

Algèria	- Tenen interessos més enllà del Sàhara Occidental. - Volen el lideratge del Magreb (Mera, 2006). - Considera el conflicte més regional que postcolonial.	- Abasteix al Front Polisario.	- L'autodeterminació del poble sahrauí.	- El Marroc sempre ha sigut el seu adversari. - Reconeixen la RASD. - Tenen camps de refugiats sahrauís al seu territori. - Tenen interessos pels recursos naturals que té el Sàhara Occidental.
----------------	---	--------------------------------	---	---

Taula 11. Elaboració pròpia.

Amb relació a la taula anterior, s'identifica que Algèria té una posició favorable al Sàhara Occidental. És a dir, abasteix al Front Polisario i defensa l'autodeterminació del poble sahrauí.

Tot i això, s'ha identificat que les accions es justifiquen perquè tenen interessos més enllà: volen el lideratge del Magreb. Per tant, tot i reconèixer la RASD, tenir els refugiats sahrauís al seu territori, no cal obviar els interessos que hi ha darrere d'això.

La situació més favorable seria que els hi donessin suport perquè només volguessin acabar amb la vulneració de drets i llibertats comesa pel Marroc al territori ocupat.

Mauritània	- Podria estar supeditat per algun dels dos bàndols. - Forma part de la UMA, la qual, té forts interessos econòmics.	- Es manté neutral en el conflicte.	- No pren posició envers la solució del conflicte sahrauí.	- El Marroc i el Front Polisario el valoren com neutral en el conflicte.
-------------------	---	-------------------------------------	--	--

Taula 12. Elaboració pròpia.

Finalment, Mauritània és considerada com un actor totalment neutral en el conflicte, ja que no pren posició envers el conflicte sahrauí. A més, tant el Marroc com el Front Polisario el consideren un actor neutral.

Tot i això, no hi ha evidències que puguin demostrar si hi ha interessos darrere i pugui estar supeditat per qualsevol altre actor. Igualment, seria òptim que en prenguessin partit a favor del Front Polisario, ja que no poden obviar la repressió que està vivint el poble sahrauí.

Resumint, després d'analitzar nou actors implicats en el conflicte del Sàhara Occidental, s'extrau que la majoria no tenen una posició neutral davant d'aquest. És a dir, Espanya, Estats Units, França i l'ONU mantenen una posició favorable al Marroc, mentre que l'Algèria sí que en fa costat al Front Polisario. L'únic actor que s'ha observat que mantingui una posició neutral ha sigut Mauritània, tot i que no n'hi ha les suficients evidències per confirmar-ho.

En general, els actors haurien de deixar de banda els interessos que tenen amb el Marroc i posicionar-se a favor d'un referèndum d'autodeterminació del poble sahrauí. No es pot ignorar que són els sahrauís qui estan patint vulneracions de drets i llibertats a causa de la repressió que manté el Marroc al territori ocupat que, a més, provoca l'exili de milers de refugiats.

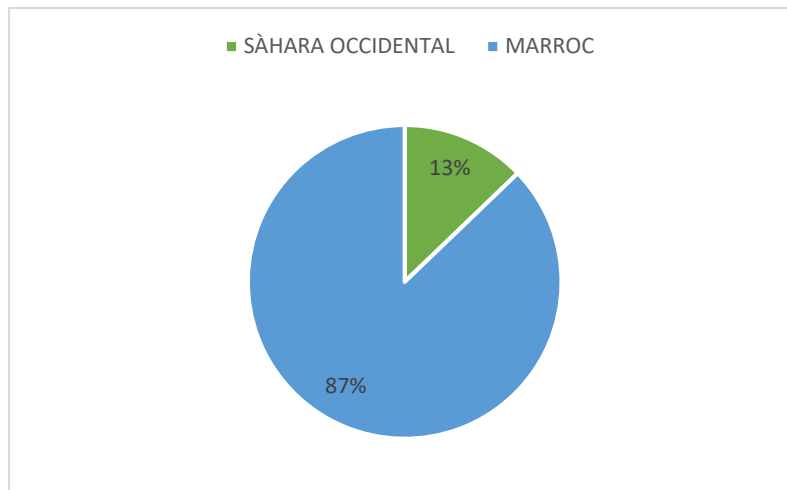
Per tant, és imprescindible que l'ONU, com principal moderador del conflicte, imposi la necessitat de realitzar-ne un i que sigui el mateix poble qui pugui decidir sobre el seu futur.

Això difícilment serà possible, ja que el Marroc té un gran pes a la regió del Magreb, controla la immigració que surt pel nord d'Àfrica i és qui facilita que hi pugui haver una explotació dels recursos naturals del territori del Sàhara Occidental.

Objectiu específic 2: identificar la legitimitat del Marroc als diaris

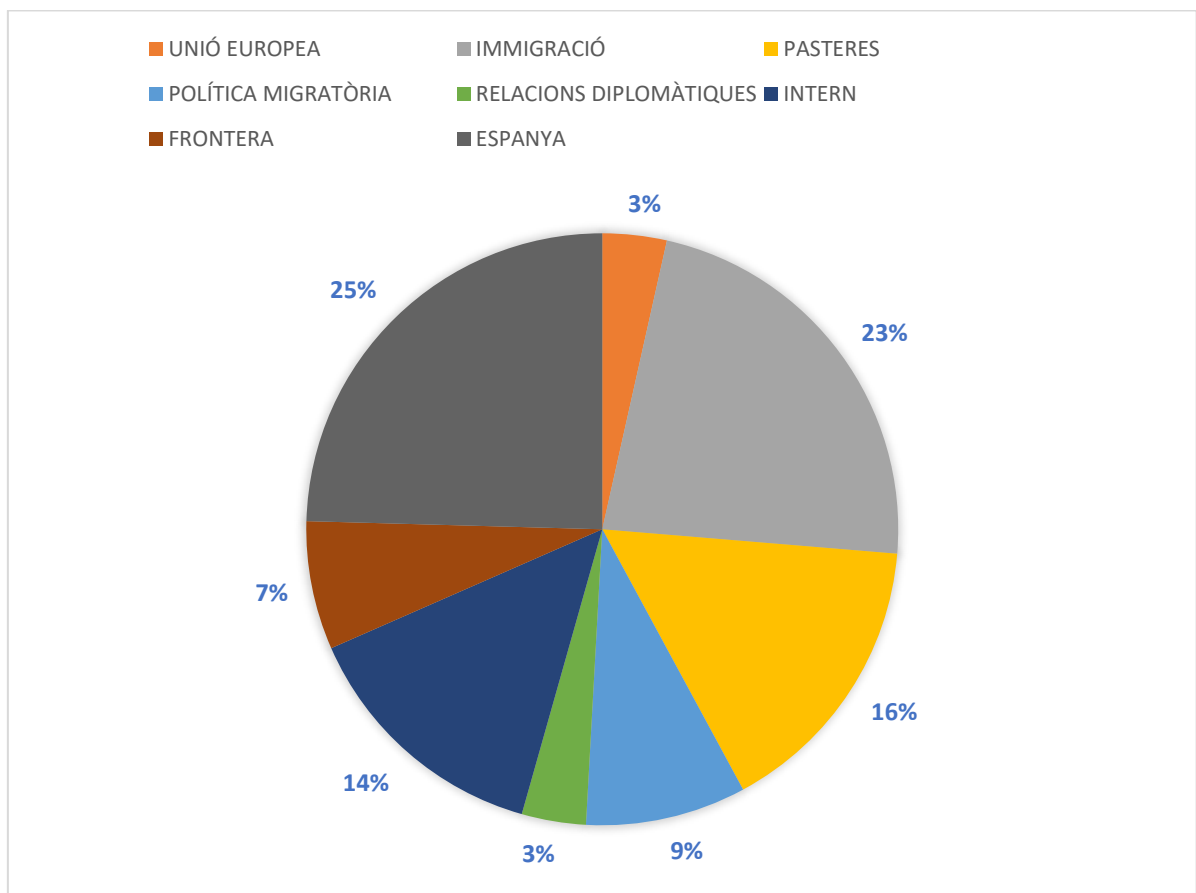
Per tal de respondre a l'objectiu número dos que s'ha plantejat a l'apartat de la metodologia, s'ha hagut de quantificar les notícies publicades al diari *El País* i *La Vanguardia* referides al Marroc i al Sàhara Occidental.

Pel que fa a *La Vanguardia*, s'ha detectat que de les 39 notícies identificades, només cinc fan referència al Sàhara Occidental i/o al conflicte sahrauí, mentre que les 34 restants parlen sobre el Marroc, és a dir, el 87% del total.

Gràfic 1. Elabroració pròpia.

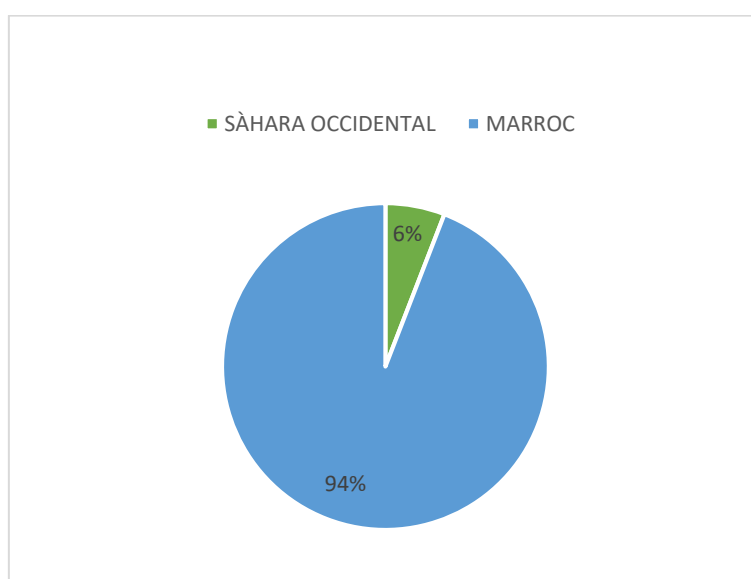
S'ha detectat que les 39 notícies totals del Marroc han estat relacionades de la següent manera: el 25% amb Espanya; 23% amb immigració; 16% amb pasteres; 14% amb assumptes interns del país; 9% amb política migratòria; 7% amb les fronteres; i 3% amb la Unió Europea i les relacions diplomàtiques amb altres països.

Gràfic 2. Elabroració pròpia.

Per tant, s'observa que la majoria de notícies extretes estan relacionades amb Espanya i/o la immigració. És a dir, hi ha peces amb les dues temàtiques i altres que van per separat. Cal destacar també el fet que el 16% de les peces tracten d'incidents o naufragis amb pasteres i que el 9% parla sobre la política migratòria exercida pel Marroc, sigui de manera interna o en relació amb Espanya, la Unió Europea o qualsevol altre país.

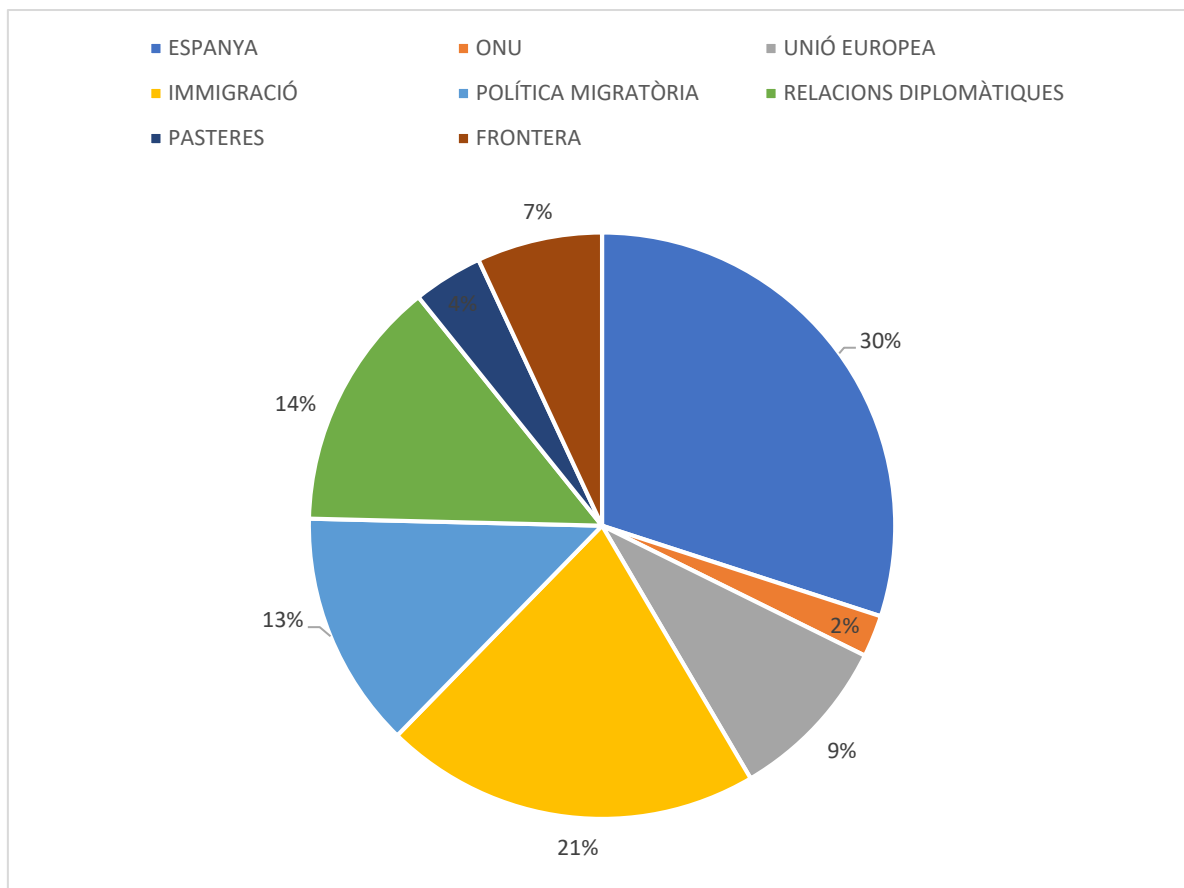
Al quantificar les peces de *El País*, s'hi ha detectat la mateixa tendència. De les 68 notícies extretes en el període analitzat, el 94% pertanyen al Marroc i només el 6% tracten sobre el Sàhara Occidental o el conflicte sahrauí.

Gràfic 3. Elaboració pròpia.

Tanmateix, cal destacar que el nombre de notícies és més elevat que a *La Vanguardia*, ja que d'aquest últim s'han detectat 39 notícies i de *El País* un total de 68.

Pel que fa a la relació amb les temàtiques, s'observa que en aquest diari els percentatges en són semblants al cas anterior. Espanya i immigració són les dues principals temàtiques, amb un 30% i un 21% sobre el total, respectivament. Seguidament hi trobem que les notícies del Marroc es troben relacionades amb les relacions diplomàtiques (14%), la política migratòria (13%), la Unió Europea (9%), la frontera (7%), les pasteres (4%) i l'ONU (2%).

Gràfic 4. Elaboració pròpia.

Cal destacar que hi ha petites diferències entre ambdós diaris, perquè mentre que el diari *El País* tracta les relacions diplomàtiques i la política migratòria, amb un 14% i un 13% sobre el total i el diari *La Vanguardia* posa més èmfasi en les notícies sobre pasteres (16%) i els assumptes interns del país (14%).

En definitiva, les notícies sobre el Marroc, tant a *La Vanguardia* com a *El País*, tenen molt més pes que les que estan relacionades amb el Sàhara Occidental o el conflicte. És a dir, des d'ambdós diaris quan s'esmenta al Marroc ho fan de dues maneres diferents: la primera, per referir-se a la immigració, les pasteres, les fronteres o les polítiques migratòries; i la segona, per explicar com el Marroc ha aconseguit tractats comercials amb altres països i com la Unió Europea ho legitima.

Objectiu específic 3: extreure les proposicions explícites i implícites d'ambdós diaris

A partir de l'anàlisi quantitativa dels diaris *El País* i *La Vanguardia* entre l'1 d'octubre del 2018 i el 31 de gener del 2019, s'ha identificat els articles que

tracten explícitament sobre el Sàhara Occidental. La classificació ha servit per aplicar l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD) a les peces escollides identificades com "articles". Les fitxes d'anàlisi completes es troben als annexos.

En aquest apartat es classificaran les proposicions explícites i implícites de cada diari identificades a través de l'Anàlisi Crítica del Discurs. La classificació estarà dividida en quatre temàtiques: negociació, Marroc, Front Polisario i altres actors.

Aquesta classificació servirà per exemplificar els resultats dels objectius específics següents.

Al diari *El País* s'han identificat les següents proposicions explícites i implícites:

Proposicions extretes del diari El País		
GRUP	Proposicions explícites	Proposicions implícites
Negociació	- Les últimes converses van ser fa sis anys. - El Marroc i el Front Polisario dialogaran durant el 2019.	- Ambdues parts del conflicte haurien de canviar de postura. - La reunió no és només una taula rodona.
Marroc	- Marroc veu bé que s'afegeixi a Algèria en les negociacions. - Marroc creu que el Front Polisario augmenta la xifra de refugiats. - Marroc no acceptarà el referèndum d'autodeterminació.	- Rabat hauria de cedir alguna cosa més en les negociacions. - Marroc ha d'obrir-se a parlar de més opcions. - El Marroc ha imposat un càstig exagerat a 19 actives sahrauís.
Front Polisario	- El Front Polisario és un moviment armat. - El Front Polisario només acceptarà una opció que inclogui l'autodeterminació. - El Front Polisario és un grup armat.	-El Front Polisario no vol legalitzar les noves corrents polítiques. -El Front Polisario es debilita pel sorgiment de nous moviments -Sectors del moviment sahrauí acceptarien la no autodeterminació -El Front Polisario és el principal culpable de la guerra amb el Marroc i Mauritània -El Front Polisario és el principal culpable de l'exili de milers de sahrauís a Tindouf
Altres actors	- França està en contra de l'autodeterminació del poble sahrauí.	- L'ONU és l'únic organisme que insisteix a negociar. - La Unió del Magrib Àrab (UMA) no és neutral.

	- L'ONU no es posiciona a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí. - El govern espanyol manté el conflicte del Sàhara com política d'Estat. - Espanya va abandonar el Sàhara Occidental el 1976.	- Al Sàhara Occidental no ha passat res des del 1991. - Mauritània és més neutral que Algèria. - Les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU no són imparcials. - L'ONU és l'única que ha aconseguit que es reuneixin. - Algèria és un actor decisiu en el conflicte
--	--	--

Taula 13. Elaboració pròpia

D'altra banda, del diari *La Vanguardia* s'han extret les següents proposicions explícites i implícites:

Proposicions extretes del diari La Vanguardia		
Grup	Proposició explícita	Proposició implícita
Negociació	- El conflicte del Sàhara Occidental és postcolonial.	- Cal començar a negociar, no a discutir. - El Front Polisario i el Marroc han de negociar. - El referèndum d'autodeterminació no obtindrà uns resultats reals. - La taula rodona comença a obrir camí cap a les negociacions. - Les negociacions han de parlar d'una solució realista.
Marroc	- El Marroc no vol un debat estèril.	- El Marroc vol tenir bona relació amb els EUA per obtenir benefici de les resolucions. - Si el Marroc debilita a l'Iran, aconseguirà debilitar el Front Polisario.
Front Polisario	- Els sahrauís són rebels i traficants. - El Front Polisario critica durament la Unió Europea. - El nombre de refugiats als camps de Tindouf és el principal problema del conflicte.	- El Front Polisario no té res a fer perquè el Marroc controla el Sàhara Occidental.
Altres actors		- L'ONU és l'únic organisme internacional que vol que ambdues parts negociïn.

		- Espanya no es pot posicionar a favor del Sàhara Occidental perquè ha de mantenir unes bones relacions amb el Marroc. - Pedro Sánchez legitima la monarquia del Marroc. - El Govern espanyol no està a favor del dret d'autodeterminació del poble sahrauí. - L'ajuda humanitària és imprescindible pels refugiats sahrauís.
--	--	--

Taula 14. Elaboració pròpia.

Objectiu específic 4 : valorar el posicionament en relació al Marroc i el Front Polisario

Després d'haver extret les principals proposicions explícites i implícites de cada diari, tal com s'ha resumit a les taules 13 i 14, aquest apartat identificarà el posicionament de cada diari en relació al Marroc i al Front Polisario.

	EL PAÍS	LA VANGUARDIA
MARROC	- No mencionen vulneració de drets. - Legitima les solucions oferides de manera implícita - No utilitzen el concepte "territori ocupat". - Demanen que ofereixin alguna cosa més a les negociacions. - Remarca que el Marroc vol negociar.	- Legitima la seva posició. - Invisibilització de la vulneració de drets humans. - Diuen que té el control de gran part del territori, però no diuen que ho estan ocupant de manera il·legal. - Legitima que el Govern espanyol es reuneixi amb el Marroc.
FRONT POLISARIO	- Els descriu com "moviment armat o "grup armat". - Els considera els culpables de "l'exili de milers sahrauís". - Diuen que van imposar la RASD. - Els hi donen una imatge de "dolents".	- Els consideren "rebels sahrauís". - No expliquen com està vivint el poble sahrauí al territori ocupat. - Els tracten com "desorbitats".

	- Denuncien que no són plurals.	
--	---------------------------------	--

Taula 15. Elaboració pròpia.

Com es pot comprovar a la taula valorativa número 15, tant *El País* com *La Vanguardia* tenen un posicionament semblant en relació al Marroc i el Front Polisario.

A les peces analitzades de *El País*, s'observa com remarca que el Marroc vulgui negociar amb el Front Polisario. Contràriament, es detecta una certa pressió perquè canviïn de postura i ofereixin alguna cosa més que l'autonomia de les "províncies del sud".

Tot i això, al llarg de l'anàlisi de les diferents notícies no es posa en relleu que el Marroc estigui ocupant un territori que no el pertany legalment. Tampoc es mencionen o expliquen les múltiples violacions de drets humans que s'estan cometent al Sàhara Occidental per part del Marroc.

Per tant, mantenen una posició suposadament neutral, però que afavoreix a crear una bona imatge del Marroc. Un exemple que il·lustra això és la manera com expliquen les manifestacions de Gdim Izik de l'any 2010, on la policia marroquina va desmantellar uns campaments on hi havia milers de sahrauís. A causa de la violència exercida pel Marroc, va haver-hi una multitud de ferits sahrauís, alguns morts i desenes de detinguts. Ara bé, el diari contextualitza els fets de la següent manera:

Tras seis meses de juicio, la justicia marroquí impuso en julio de 2017 duras penas de cárcel a 19 activistas saharauis. Los procesados estaban ya en prisión desde 2010, fecha en la que se produjeron graves disturbios durante el desmantelamiento del campamento de Gdim Izik, levantado con 7.000 jaimas a 15 kilómetros de El Aaiún. En el campamento se instalaron durante un mes más de 20.000 personas, en lo que supuso la mayor protesta civil desde que España abandonara el Sáhara Occidental en 1976. Al cabo de un mes, el 10 de noviembre de 2010, la policía recibió la orden de desalojar la zona. Durante la operación fallecieron 11 agentes marroquíes, en su mayor parte atropellados. El Frente Polisario alega que la mayor parte de los activistas condenados ni siquiera se encontraban aquella noche en el campamento. ("El diálogo entre Marruecos y el Frente Polisario continuará en 2019", 07/12/2018. *El País*).

A través d'això, el diari aconsegueix blanquejar les accions violentes que va cometre el Marroc, cosa que provoca que el lector interpreti malament els fets i cregui que no va haver-hi cap mort sahrauí. Tot i dir que la justícia marroquina

va impulsar “dura penas de cárcel a los 19 activistas sahrauís”, tampoc concreta la raó ni quines han estat les condicions a presó. Però el que sí que és clar, és que sustenten una imatge violenta i criminal del Front Polisario, ja que no expliquen en cap moment les raons per les quals estaven acampats ni quants ferits i morts va haver-hi en aquest bàndol.

De la mateixa manera, durant la resta dels articles descriuen el Front Polisario com un “grup armat” i “moviment armat”, per tant, com un grup violent. A totes les peces analitzades s'observa que fan una presentació negativa, ja que els classifiquen com els culpables de la guerra amb Mauritània i el Marroc, però també d'haver portat a milers de sahrauís a l'exili.

El Frente Polisario, movimiento armado que fundó en 1976 la República Árabe Saharaui Democrática (...) Ese mismo año, decenas de miles de saharauis se exiliaron en unos campamentos cercanos a la localidad argelina de Tinduf. Desde entonces, el Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos. (“Marruecos y el Frente Polisario volverán al diálogo en diciembre en Ginebra, 01/11/2018, El País).

Tal com s'ha dit al principi de l'apartat, *La Vanguardia* té una actitud semblant a la de *El País* amb relació al Marroc i el Front Polisario. Pel que fa als primers, els legitima a través de diferents postures: invisibilitzant les vulneracions de drets humans comeses; defugint de parlar del Sàhara Occidental com els territoris ocupats del Marroc; i, per últim, explicant les reunions del Govern espanyol amb el regne del Marroc, on ni tan sols van parlar del conflicte sahrauí. Aquestes són les tres maneres que utilitza *La Vanguardia* per blanquejar al Marroc i donar una imatge suposadament neutral sobre ells.

El Gobierno marroquí busca el apoyo de la Administración Trump hacia sus posiciones políticas, especialmente en lo que se refiere al Sáhara, aventando el espectro de una “penetración incontrolada” del chiismo iraní en el norte y oeste de África. Rabat acusa a Teherán d buscar el control de las ideas, de la religión, de la economía y también la superioridad militar gracias a la colaboración de la milicia libanesa de Hizbulah con el Frente Polisario” (...) “Enmarcan en el contexto de su visita a Estados Unidos, pocas semanas antes de que el Consejo de Seguridad reexamine el mandato de la misión de las Naciones Unidas para el Sáhara (Minurso). (“Marruecos pide ayuda a Trump contra Irán”, 07/10/2018. La Vanguardia).

A l'anterior paràgraf es detecta que el diari està dient de manera implícita que si el Marroc debilita a l'Iran, aconseguirà debilitar al Front Polisario. Per tant, com

al Front Polisario se li imposa una imatge negativa durant totes les peces, amb això estan volent dir que es legítima la posició del Marroc. És a dir, si ells expliquen que hi ha una “penetración incontrolada” per part de l'Iran, aliats amb el Front Polisario, vol dir que el Marroc té raó i es legítima la seva posició.

Per tant, des de La Vanguardia, tal com s'ha mencionat anteriorment, no manté una posició neutral envers el Front Polisario i els saharauís.

A través de Hizbulah, los iraníes se estarían asegurando el apoyo de una organización militar muy importante, ya que los rebeldes saharauis “son traficantes” y conocen perfectamente la zona y todos los caminos para llegar desde Mauritania a Senegal, de Costa de Marfil a Guinea-Bissau. (“Marruecos pide ayuda a Trump contra Irán”, 07/10/2018. La Vanguardia)

En definitiva, des del diari diuen que el Front Polisario vol resoldre el conflicte, però mostren una imatge distorsionada d'ells. Per exemple, diuen que critiquen durament la Unió Europea, però no contextualitzen ni expliquen les raons per les quals els estan criticant d'aquesta manera. Si des del diari es mostressin els fets i s'intentés contextualitzar, les actuacions que descriuen per part del Front Polisario es veurien justificades.

Objectiu específic 5: valorar la pressió als governs, institucions o organismes

A partir d'analitzar els articles seleccionats dels diaris *El País* i *La Vanguardia*, s'han extret els arguments que han utilitzat per parlar i/o pressionar als principals països, institucions i organismes que mencionen com implicats en el conflicte. La següent taula és un resum del que es desenvoluparà després.

	EL PAÍS	LA VANGUARDIA
Espanya	- Va cedir l'administració dels territoris a Mauritània i el Marroc. - Legítima que es mantingui una posició d'Estat (resolució dins del marc de l'ONU). - No pressionen perquè interfereixin. - Va abandonar el Sàhara. - Lleu pressió cap als polítics perquè interfereixin.	- Espanya encara té responsabilitats envers el conflicte. - No pressiona a Espanya perquè parli amb el Marroc sobre el conflicte.
ONU	- És la principal i única moderadora del conflicte. - Ha de pressionar al Marroc i al Front Polisario perquè negociïn.	- Són els únics que volen moderar el conflicte. - Valoració positiva de la feina feta.

	- No la pressionen perquè tingui una posició més neutral o incloguin a les resolucions el referèndum.	
EEUU	- Legitimen la seva feina, ja que legitimen les resolucions del Consell de Seguretat (les escriuen ells). - Poder ser intermediaris.	- Han de donar suport al Marroc per debilitar al Front Polisario.
França	- La imparcialitat que ha de tenir l'ONU es pot veure amenaçada per França. - Són aliats del Marroc i tenen interessos econòmics amb ells.	- No es menciona.
Algèria	- L'ONU ha de tenir en compte que no són observadors imparcials, ja que són socis del Front Polisario. - Tenen un paper rellevant en el conflicte, ja que subministren al Front Polisario.	- No hauria de seguir considerant el conflicte com un assumpte bilateral entre el Sàhara Occidental i el Marroc. - Es posa en dubte la seva suposada neutralitat com observador.
Mauritània	- És neutral al conflicte.	- És neutral al conflicte.
Unió Europea	- No es menciona.	- Ha de mostrar més consens envers el conflicte.

Taula 16. Elaboració pròpia.

En general, cap dels dos diaris fa pressió a les institucions perquè reconeguin el dret d'autodeterminació que té el poble sahrauí. A més, tampoc crítica als països o a la Unió Europea per estar explotant il·legalment els recursos naturals del Sàhara Occidental amb la complicitat del Marroc.

Per exemple, el diari *El País* no menciona en cap moment a la Unió Europea, mentre que *La Vanguardia* sí que ho fa breument a un dels articles per criticar al Front Polisario de parlar tan durament sobre ella.

A continuació, es desenvoluparà les principals idees recollides a la taula 16 sobre l'actitud de cada diari envers els principals actors que han sigut mencionats.

Espanya

Tal com es pot observar a l'anterior taula, cap dels dos diaris exerceixen molta pressió als governs, institucions i organismes mencionats.

Si s'observa la visió que es dona del govern espanyol, des del diari *El País* es legitima que vulguin mantenir una posició d'Estat envers el conflicte, és a dir, que s'hi resolgui dins del marc de l'ONU. Per tant, no el pressiona perquè intercedeixin d'alguna manera, sinó que justifiquen la seva posició com un actor

aliè al conflicte. No expliquen que realment l'Estat es troba sotmès a les decisions del Marroc, tant en temes econòmics com socials i, per això, no es volen posicionar cap a un bàndol.

Tanmateix, en un dels articles sí que reconeix que el Sàhara Occidental va ser “abandonat” per Espanya. És a dir, és una lleu pressió cap al govern espanyol per dir que no va haver-hi un procés de descolonització, sinó que hi ha va haver un abandonament. Per tant, s'està dient de manera implícita que Espanya podria tenir alguna responsabilitat en la resolució del conflicte. Igualment, només ho diuen breument en un petit paràgraf de contextualització d'un altre fet.

Per tant, tècnicament no exerceixen gaire pressió, ja que en el conjunt total dels articles analitzats s'observa que es culpabilitza contínuament al Marroc i al Front Polisario de trobar-se en la mateixa situació, sobretot a aquest últim.

El diari *La Vanguardia* té una posició molt similar a la de l'anterior diari, ja que tampoc pressiona a Espanya perquè parli amb el Marroc sobre el conflicte sahrauí. El diari justifica l'absència al·legant que les bones relacions amb el Marroc són clau pel control de la immigració il·legal.

Contràriament, de manera implícita s'extrau que el diari sí que diu que Espanya encara manté responsabilitats, ja que quan contextualitza el conflicte expressa: “Desde 1975, tras la retirada española, Marruecos controla la mayor parte del Sáhara Occidental” (“La ONU vuelve a reunir a las partes en el conflicto del Sáhara Occidental”, 24/10/2018. *La Vanguardia*). El terme “retirada” significa abandonar un territori, per tant, estan dient que Espanya ho va fer i, com no va existir una descolonització, Espanya encara hauria de mantenir responsabilitats. Però això perd rellevància, ja que en el total dels articles analitzats, s'ha detectat que només troben a l'ONU com l'actor legítim i insubstituïble que ha de moderar les negociacions per trobar una solució del conflicte.

ONU

La Vanguardia parla de l'ONU des d'una posició positiva i favorable. Diuen que és l'únic organisme que pot ajudar a resoldre el conflicte sahrauí i només a través d'aquí es podrà aconseguir que ambdues parts implicades arribin a un consens.

Des del diari, es posa contínuament en rellevància la feina feta pels diferents dirigents i valoren en positiu les decisions que es prenen.

Tot i que *El País* també valora positivament els “esforços” duts per l'ONU perquè el Marroc i el Front Polisario puguin negociar i resoldre el conflicte, sí que pressionen de certa manera. És a dir, quan fan referència a les resolucions del Consell de Seguretat, posa en relleu que ja no diguin quasi res sobre el dret a l'autodeterminació. També menciona que França té molta influència a l'ONU i pot alterar la suposada neutralitat. Tot i que els dos fets els expliquen utilitzant les declaracions del Front Polisario, des del diari tampoc fan ús de cites del Marroc o l'ONU per contrarestar el que s'està dient. Per tant, ho fan de manera indirecta sense deslegitimar-la.

A pesar de que la Misión de Naciones Unidas para el Referéndum en el Sáhara Occidental (Minurso) lleva expresa la palabra desde su creación, en 1991, las resoluciones de la ONU apenas hablan ya de referéndum. De hecho, la resolución del pasado 31 de octubre solo mencionaba una vez el nombre completo de Minurso. En su lugar se empleaba en dos ocasiones la expresión “libre determinación del pueblo del Sáhara Occidental”. Los defensores de un Sáhara marroquí, como Bamri, creen que la ONU sabe que la única “solución realista” es una autonomía. Y opinan que la ONU sabe que un Estado independiente al sur de Marruecos supondría un “peligro y una amenaza” para la paz en la región. Sin embargo, para el Frente Polisario, la razón de que cada vez se mencione menos la palabra referéndum se debe solo a Francia, principal aliado de Rabat en el Consejo de Seguridad. “Estados Unidos no se puede permitir el lujo de asumir un veto de un aliado como Francia. Estados Unidos necesita a Francia en el conflicto sirio. Y también en el conflicto de Israel, en el que ha reconocido a Jerusalén como capital israelí. Prefiere ceder en cuestiones del Sáhara Occidental, que para ellos es un conflicto de baja intensidad, y mantener a Francia como aliado”, indica el citado portavoz. (“El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?” 05/12/2018. El País)

Ambdós diaris en cap moment qüestionen altres alternatives a l'ONU per trobar una solució al conflicte, per tant, contínuament se li està legitimant i donant poder per decidir el futur del conflicte sahrauí. A més, tampoc posen en relleu la possibilitat que hi hagi un interès de continuar amb el conflicte per poder mantenir els interessos econòmics, com ara l'extracció de recursos naturals, la pesca o les relacions amb el Marroc.

En definitiva, mostren contínuament a l'ONU com que serà la salvadora dels sahrauís i, que gràcies a ella, s'arribarà a un bon punt en el conflicte, tot i les múltiples evidències sobre que no és del tot neutral.

França i Estats Units

Pel que fa a França, el diari *La Vanguardia* no els hi menciona. Amb això s'extrau que el diari no vol demostrar el poder d'influència que té aquest país a l'ONU.

Tanmateix, *El País* sí que parla sobre França per deixar entreveure que sí que en tenen interessos econòmics amb el Marroc i que això pot afectar a la neutralitat de l'ONU. Cal destacar que el diari no hi diu directament, sinó que cita declaracions del Front Polisario per evidenciar el fet.

Sin embargo, para el Frente Polisario, la razón de que cada vez se mencione menos la palabra referéndum se debe solo a Francia, principal aliado de Rabat en el Consejo de Seguridad. "Estados Unidos no se puede permitir el lujo de asumir un veto de un aliado como Francia. Estados Unidos necesita a Francia en el conflicto sirio. Y también en el conflicto de Israel, en el que ha reconocido a Jerusalén como capital israelí. Prefiere ceder en cuestiones del Sáhara Occidental, que para ellos es un conflicto de baja intensidad, y mantener a Francia como aliado", indica el citado portavoz. ("El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?", 05/12/2018. El País).

Per tant, a *El País* s'exerceix pressió de manera indirecta per avisar que França és l'aliada del Marroc i que pot alterar les negociacions que es puguin produir dins del marc de l'ONU. De la mateixa manera, l'omissió de la informació per part de *La Vanguardia* es deu al fet que no volen evidenciar que l'ONU no és neutral ni que hi ha països que tenen forts interessos econòmics amb el Marroc.

Pel que fa als Estats Units, el diari *La Vanguardia* dedica una peça sencera per explicar que el Marroc vol aliar-se amb els Estats Units per fer front a l'Iran, el qual, és aliat del Front Polisario. Durant tot l'article, creen una imatge negativa de l'Iran, ja que ho descriuen com un perill potencial pel Marroc i, el qual, s'ha d'enfrontar ràpidament. A més, aprofiten per debilitar també al Front Polisario, al dir que l'Iran és el seu aliat. És a dir, a través de la notícia pressionen perquè els Estats Units donin suport al Marroc i, per tant, ho tinguin en compte a l'hora d'escriure les resolucions envers el conflicte sahrauí pel Consell de Seguretat de l'ONU.

El Gobierno marroquí busca el apoyo de la Administración Trump hacia sus posiciones políticas, especialmente en lo que se refiere al Sáhara, aventando el espectro de una “penetración incontrolada” del chiismo iraní en el norte y oeste de África. Rabat acusa a Teherán de buscar el control de las ideas, de la religión, de la economía y también la superioridad militar gracias a la colaboración de la milicia libanesa de Hizbulah con el Frente Polisario. (“Marruecos pide ayuda a Trump contra Irán”, 07/10/2018. La Vanguardia).

El País no fa pressió cap els Estats Units, sinó que celebra que hagin volgut reduir el mandat de la Minurso a sis mesos per acabar amb l'estatu quo del conflicte. Tanmateix, sí que ressalten que els Estats Units es troben en una situació difícil, ja que si es posen a favor del Marroc, deixaran de ser suposadament neutrals i, si estan en contra d'ells, no podran mantenir una bona relació amb França.

Los defensores de un Sáhara marroquí, como Bamri, creen que la ONU sabe que la única “solución realista” es una autonomía. Y opinan que la ONU sabe que un Estado independiente al sur de Marruecos supondría un “peligro y una amenaza” para la paz en la región. Sin embargo, para el Frente Polisario, la razón de que cada vez se mencione menos la palabra referéndum se debe solo a Francia, principal aliado de Rabat en el Consejo de Seguridad. “Estados Unidos no se puede permitir el lujo de asumir un veto de un aliado como Francia. Estados Unidos necesita a Francia en el conflicto sirio. Y también en el conflicto de Israel, en el que ha reconocido a Jerusalén como capital israelí. Prefiere ceder en cuestiones del Sáhara Occidental, que para ellos es un conflicto de baja intensidad, y mantener a Francia como aliado”, indica el citado portavoz. (“El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?”, 05/12/2018. El País)

En definitiva, *La Vanguardia* no menciona el paper dels Estats Units a les negociacions ni l'interès que té per seguir tenint una bona relació amb França i mantenir els seus interessos intactes. Però el diari *El País* tot i que menciona que els Estats Units vol acabar ràpidament amb el conflicte, diu que tampoc es pot avançar, ja que ha de mantenir les seves bones relacions amb França.

Observadors: Mauritània i Algèria

Ambdós diaris diuen que Mauritània és un actor neutral i, per tant, el legitimen com a observador a les taules rodones de l'ONU per parlar del conflicte sahrauí.

“Mauritania se considera una parte neutral y apoya el proceso político en el marco de las Naciones Unidas”, señala el letrado Bamri, quien añade: “Marruecos no ha tenido ningún problema con Mauritania. Lamentablemente, quien desempeña un papel negativo en el conflicto es Argelia”. Por su parte, un portavoz del Frente Polisario señala que Mauritania siempre habla de

“neutralidad positiva”. “En función del contexto y de las presiones que recibe por parte de Marruecos a veces Mauritania dice que apoya una solución al conflicto en el marco de la ONU y otras veces habla del referéndum de autodeterminación saharauí. Pero un hecho significativo es que en la última crisis territorial que hemos tenido con Marruecos, en la zona tapón de Guerguerat, Mauritania nunca condenó al Frente Polisario, ni en público ni en privado”, dice el portavoz polsario. (“El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?”, 05/12/2018. El País).

Contràriament, pel que fa a Algèria no s'hi troba la mateixa opinió. *El País* pressiona dient que cal estar alerta, ja que no pot ser un actor imparcial si són socis directes del Front Polisario. És a dir, que no han de comptar com a observadors imparcials a les taules rodones organitzades per l'ONU.

Així mateix, *La Vanguardia* també posa en dubte la neutralitat com a observador, dient que Algèria recolza l'opció del Front Polisario de fer un referèndum d'autodeterminació. També utilitza les declaracions del Marroc per mostrar que Algèria recolza al Front Polisario. A més, els critica per considerar el conflicte sahrauí com un assumpte bilateral entre el Marroc i el Sàhara Occidental.

Argelia es la parte que mantiene más reticencias al encuentro ya que el régimen de Buteflika sigue defendiendo que el problema del Sáhara es un tema bilateral entre Marruecos y el Frente Polisario. Rabat, por su lado, insiste en que Argelia debe tener una representación del máximo nivel “como parte plenamente implicada por su apoyo decisivo e indisimulado al Frente Polisario. (“La ONU vuelve a reunir a las partes en conflicto en el Sáhara Occidental”, 24/10/2018. La Vanguardia).

Per tant, els dos diaris mantenen que Algèria no és neutral i ressalten la seva rellevància a la negociació del conflicte. És per això, que diuen de manera implícita que és imprescindible una postura neutral per part d'aquest país, ja que té molta influència al territori i és l'actor principal per poder frenar al Front Polisario.

Objectiu específic 6: valorar les solucions que proposen pel conflicte

	EL PAÍS
Article 1	- El Marroc i el Front Polisario s'han de reunir. - Les reunions han d'estar moderades per l'ONU. - Algèria i Mauritània han de participar com observadors. - S'ha d'arribar a una solució a través d'aquestes reunions. - No s'explicita quina ha de ser la solució del conflicte.
Article 2	- La negociació es farà en el marc de l'ONU.

	- Estan a favor del Marroc (L'ONU és més propera a aquest país, ja que alguns membres que en formen part de l'organisme li donen suport, com per exemple França).
Article 3	- S'ha d'aconseguir que ambdues parts negociïn a través de l'ONU. - L'ONU ha de ser la moderadora dels diàlegs. - Implícitament, el Front Polisario ha d'acabar cedint davant el Marroc (aquest compta amb gran suport internacional i no cedirà davant el dret d'autodeterminació).
Article 4	- No proposen cap solució pel conflicte. - El Front Polisario no accepta el pluralisme que s'està creant dins del moviment sahrauí. - Part del poble sahrauí disposat a renunciar a l'autodeterminació com a tal.

Taula 17. Elaboració pròpia.

En general, el diari El País proposa una negociació que estigui moderada per l'ONU i que compti amb observadors, com ara Algèria o Mauritània. L'objectiu de les reunions ha de ser que algunes de les dues parts cedeixi per negociar i arribar a un acord. El diari no expressa directament quina de les dues parts hauria de cedir què per aconseguir arribar a un consens.

El Frente Polisario y Marruecos mantienen sus posturas sobre el Sáhara Occidental, pero continuarán dialogando durante el primer trimestre de 2019. Transcurridos seis años desde que ambas partes se sentaran en la misma mesa en Manhasset (Estados Unidos), el enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, el alemán Horst Köhler, consiguió sentarlos de nuevo este miércoles y jueves en Ginebra y arrancarles un compromiso de diálogo. ("El diálogo entre Marruecos y el Frente Polisario continuará en 2019", 07/12/2018. El País)

Tanmateix, sí que s'ha extret de manera implícita que la solució que el diari proposa s'apropa més als interessos del Marroc, més que no pas als del Front Polisario. Això s'hi ha detecta des del moment que el diari legitima l'ONU com a moderadora i posa en valors les decisions i resolucions que fan publiques. Per tant, tal com s'ha assenyalat a l'apartat de l'objectiu específic 5, com que a l'ONU hi ha països que estan en contra del dret d'autodeterminació del poble sahrauí i molts són aliats del Marroc, s'extrau que l'organisme no pot ser imparcial. Per tant, el diari proposa de manera implícita que la solució del conflicte ha de ser aquella que afavoreixi al Marroc i que no permeti al poble sahrauí poder accedir a l'autodeterminació.

A més, tal com s'ha indicat en els últims apartats, el diari no afavoreix al Front Polisario mostrant una imatge tan negativa. Amb això, estan contribuint un relat que els hi posa com “els altres”, és a dir, els que ho fan malament.

Desde entonces, el Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos. Con Mauritania firmó la paz en 1979 y con Marruecos el alto el fuego en 1991, fecha en que fue creada la Minurso. Desde entonces reclama el referéndum. Sin embargo, en 2007, Marruecos rechazó la opción de una consulta sobre la independencia y ofreció a cambio una oferta de régimen autonómico dentro de Marruecos. (“El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?”, 05/12/2018. El País)

És per això, que es confirma que el diari *El País* no proposa una solució del conflicte de manera explícita, sinó que només incita a ambdues parts que cedeixin una mica més a les negociacions per poder avançar.

Tanmateix, de manera implícita es detecta que des del diari sí diuen que la solució del conflicte ha de ser una que afavoreixi al Marroc, tot i que haurien de cedir alguna cosa i no oferir només l'autonomia de les “províncies del sud”, és a dir, del territori ocupat del Sàhara Occidental.

A més, des del diari no es menciona en cap moment l'ocupació, la vulneració de drets humans que pateix el poble sahrauí o la violència exercida per part del Marroc, però sí que emfatitza que el Front Polisario és un “moviment armat”, és a dir, violent. Amb això, contribueixen a construir un relat on el Marroc és el bo i, per tant, les seves propostes també han de poder ser legitimades.

	LA VANGUARDIA
Article 5	- Els Estats Units han de recolzar al Marroc per frenar l'Iran. - S'ha de debilitar al Front Polisario.
Article 6	- Cal resoldre el conflicte postcolonial. - L'ONU ha de moderar les negociacions. - Explícitament no hi ha una proposta de solució. - Implícitament: la solució no és la idònia per cap de les dues parts implicades. - El resultat d'un hipotètic referèndum d'autodeterminació no tindrà un resultat real. - Les propostes del Marroc són més viables.
Article 7	- La reunió entre el president del Govern espanyol i el rei del Marroc és legítima. - És positiu que es reuneixin. - Es legítim que no parlin del conflicte sahrauí.

	- Espanya té dret a mantenir una postura d'Estat envers el conflicte sahrauí.
Article 8	- Gràcies a l'ajuda humanitària, els refugiats sahrauís aconseguixen tenir una millor qualitat de vida. - No es pregunta pel conflicte sahrauí. - Imatge positiva d'occident per ajudar al poble sahrauí. Per què no els hi ajuden afavorint la seva autodeterminació?
Article 9	- Totes les parts implicades han de negociar per arribar a un consens. - No es menciona les vulneracions de drets humans que està patint el poble sahrauí, sobretot els que hi viuen al territori ocupat, per part del Marroc. - Implícitament estan més a favor del Marroc.

Taula 18. Elaboració pròpia.

Pel que fa *La Vanguardia*, s'ha detectat que tampoc diu de manera explícita quina ha de ser la solució del conflicte sahrauí. Expressen que les parts implicades en el conflicte han de negociar per arribar a un consens perquè no és la situació idònia per cap dels dos i, que les converses, s'han de fer sota el marc moderador de l'ONU. És a dir, el legitimen com el principal i únic organisme que vol trobar una solució del conflicte. És a dir, com des del diari estan a favor de les decisions que es prenguin per part de l'ONU i com que no és del tot neutral, sinó que compta amb unes posicions més properes al Marroc tal com s'ha assenyalat anteriorment, el diari està proposant una solució que els hi afavoreixi.

Així mateix, des del diari també destaquen que les taules rodones impulsades pel 2019 han de servir per negociar i no discutir.

“Los responsables de la ONU, tanto Guterres como Köhler, evitan hablar de “negociaciones” y rebajan el encuentro a una “discusión”, por lo que no proponen agenda de temas, sino que han pedido a las partes que hagan llegar sugerencias e iniciativas”. (“Paso hacia la paz en el Sáhara, 10/12/2018. La Vanguardia)

A més, de manera explícita també es mostren reticents a un possible referèndum d'autodeterminació, ja que al·leguen que seria molt difícil demostrar la fiabilitat dels resultats a causa de la gran quantitat de refugiats que es troben fora del país. Per tant, el diari amb això està dient que la solució proposada pel Front Polisario és molt difícil de realitzar correctament i, per tant, és utòpica. Amb això, es constata que les solucions que proposa el Marroc són més factibles perquè sí que encaixen amb la realitat.

“El anuncio de la celebración de esta mesa de negociación ha coincidido con los datos facilitados por el Alto Comisionado para los Refugiados (HCR, por sus siglas en inglés), que cifran en 173.600 el número de saharauis que actualmente se encuentran sobreviviendo en los campamentos ubicados en Tinduf (Argelia). Del total de refugiados, el 51% son hombres y el 49% mujeres, mientras que un tercio del total son menores de 17 años. El número de personas que viven en los campos es una cuestión central del problema, especialmente con vistas a la futura celebración de un referéndum de autodeterminación del Sáhara, tal y como pretende el Polisario y apoya Argelia. Los saharauis independentistas tienden a aumentar el número de habitantes mientras Marruecos, por el contrario, minimiza la población que considera “secuestrada”, según la terminología oficial de Rabat.” (“La ONU vuelve a reunir a las partes en conflicto en el Sáhara Occidental”, 24/10/2018. La Vanguardia).

Per tant, tot i mantenir de manera explícita una postura neutral, com que legitima l'ONU i no menciona la vulneració de drets humans del poble sahrauí comesa per part del Marroc, el diari està legitimant les opcions proposades pel Marroc. A més, com també mostren contínuament una imatge distorsionada del Front Polisario i són crítics davant les seves solucions, és impossible que la solució del conflicte passi per un referèndum d'autodeterminació.

De la mateixa manera, tampoc critiquen que el president espanyol no parli del conflicte sahrauí a les reunions amb el rei del Marroc, sinó que ho justifiquen al·legant que les trobades són necessàries per fer front a la immigració il·legal i altres amenaces.

Per tant, s'extrau que ambdós diaris no proposen una solució com a tal de manera explícita, sinó que únicament diuen algunes coses que s'haurien de fer o canviar per poder assolir el consens. Així mateix, destaquen que la solució del conflicte sempre ha de passar per l'ONU i que no hi ha cap altre mecanisme. Alhora, de manera implícita, tant *El País* com *La Vanguardia* es mostren més a favor de les solucions del Marroc, com ara cedir autonomia, que no pas amb la que proposa el Front Polisario, l'autodeterminació.

Objectiu específic 7: valorar la posició dels mitjans en relació a l'autodeterminació del poble sahrauí

Tot i que a l'apartat anterior s'ha concretat si cada diari dona solucions pel conflicte i s'ha identificat quines són, seguidament es concretarà si els mitjans estan a favor o no de l'autodeterminació i la raó.

	EL PAÍS
Article 1	- No hi ha una opinió que expressi explícitament que estiguin a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí. - Parlen de manera negativa del Front Polisario.
Article 2	- No estan a favor del dret d'autodeterminació, ja que crítica que la creació de la RASD va ser fundada per un "grup armat", és a dir, el Front Polisario i, que a més, són els culpables que milers de sahrauís hagin hagut de fugir als camps de refugiats de Tindouf. - No fan constància de cap de les vulneracions de DDHH al poble sahrauí comesa pel Marroc. - Posa en rellevància les propostes que fan des del Marroc: un règim autonòmic. - Fa valdre la importància de l'ONU a l'hora de negociar.
Article 3	- No diuen que la solució del conflicte sahrauí sigui l'autodeterminació, ja que consideren clau el diàleg i el consens per trobar una solució al conflicte i, des del primer moment, estan dient que el Marroc no cedirà en aquest aspecte.
Article 4	- Inclou l'opinió d'un nou corrent polític sahrauí que diu que acceptarien una solució que no fos l'autodeterminació.

Taula 19. Elaboració pròpia.

Pel que fa a *El País*, s'ha detectat que en general no estan a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí. S'extrau la conclusió perquè a tots els articles es dona una imatge negativa del Front Polisario, tal com s'ha explicat als apartats anteriors. Per tant, no estaran a favor de les propostes d'un actor al que diuen que és violent i, el qual, va imposar de manera il·legítima la RASD.

Així mateix, no posen en relleu l'autodeterminació del poble sahrauí com una opció viable, ja que expliquen que és imprescindible el diàleg i, per tant, el Marroc no cedirà en les demandes. A més, al recolzar l'ONU, que no és un organisme neutral, està donant suport indirectament al Marroc.

A més, en un dels articles s'inclou a un nou corrent polític al Sàhara Occidental, la qual, la caracteritzen "contrària" al Front Polisario perquè estaria disposada a no acceptar l'autodeterminació per tal d'acabar amb el conflicte.

Per tant, el diari no legitima les propostes ofertes pel Front Polisario, però si valora les del Marroc perquè ni tan sols expliquen la vulneració de drets que està cometent cap al poble sahrauí.

	EL PAÍS
Article 5	- No diuen de manera implícita que estan en contra de l'autodeterminació.

	- Estén i legitima les propostes del Marroc. - Implícitament en recolzar l'ONU, està recolzant al Marroc.
Article 6	- Implícitament no estan a favor del dret d'autodeterminació. - Dubten que es pugui executar correctament un referèndum, a causa dels refugiats que viuen fora.
Article 7	- No es fa una valoració directa sobre l'autodeterminació. - Valoren que l'Estat espanyol mantingui una posició d'Estat davant el conflicte sahrauí.
Article 8	- Al parlar de la vida als camps de refugiats de Tindouf, ignoren les raons per les quals es troben allà. - No pregunten l'opinió als sahrauís sobre la solució del conflicte.
Article 9	- No menciona cap de les propostes per solucionar el conflicte. - No parlen de la situació actual del territori ocupat per part del Marroc i les seves contínues vulneracions de drets. - Valoren en positiu que l'ONU moderi les negociacions.

Taula 20. Elaboració pròpia.

Pel que fa a *La Vanguardia*, s'identifica la mateixa tendència. De manera explícita no diuen que estan en contra del dret a l'autodeterminació del poble sahrauí, però de manera implícita s'extrauen moltes evidències que sí que n'estan en contra.

Per exemple, a l'entrevista amb un refugiat sahrauí que viu a Tindouf, ni tan sols se li pregunta si vol aconseguir l'autodeterminació del seu poble, sinó que dona una imatge que ell és feliç vivint en aquelles condicions. A més, tampoc explica les raons per les quals es troben vivint milers de refugiats en aquest camp.

També es posa en dubte la fiabilitat d'un referèndum, ja que diuen que hi ha milers de refugiats que no viuen al país i que tampoc hi estan comptabilitzats de manera oficial. Amb això, estan dient que fer una consulta és una opció utòpica i no viable.

En general, es detecta no són partidaris de l'autodeterminació del poble sahrauí perquè posen en relleu les propostes del Marroc, no denuncien la vulneració de drets i posen en rellevància la feina feta per l'ONU.

Objectiu específic 8: identificar la posició política explícita o implícita de cada diari

A través de l'ACD s'ha extret l'actitud dels diaris envers el conflicte sahrauí. Per identificar la posició política de cada diari, recuperem les taules 13 i 14 que

resumeixen les proposicions explícites i implícites extretes de cada diari a través de l'ACD.

Tant *El País* com *La Vanguardia* presenten similituds a l'hora de tractar el conflicte, ja que ho fan de manera ambigua, sense concretar els orígens ni posar el punt de mira en la necessitat de portar a terme un referèndum d'autodeterminació.

Proposicions extretes del diari El País		
GRUP	Proposicions explícites	Proposicions implícites
Negociació	- Les últimes converses van ser fa sis anys. - El Marroc i el Front Polisario dialogaran durant el 2019.	- Ambdues parts del conflicte haurien de canviar de postura. - La reunió no és només una taula rodona.
Marroc	- Marroc veu bé que s'afegeixi a Algèria en les negociacions. - Marroc creu que el Front Polisario augmenta la xifra de refugiats. - Marroc no acceptarà el referèndum d'autodeterminació.	- Rabat hauria de cedir alguna cosa més en les negociacions. - Marroc ha d'obrir-se a parlar de més opcions. - El Marroc ha imposat un càstig exagerat a 19 actives sahrauís.
Front Polisario	- El Front Polisario és un moviment armat. - El Front Polisario només acceptarà una opció que inclogui l'autodeterminació. - El Front Polisario és un grup armat.	-El Front Polisario no vol legalitzar els nous corrents polítics -El Front Polisario es debilita pel sorgiment de nous moviments -Sectors del moviment sahrauí acceptarien la no autodeterminació -El Front Polisario és el principal culpable de la guerra amb el Marroc i Mauritània -El Front Polisario és el principal culpable de l'exili de milers de sahrauís a Tindouf
Altres actors	- França està en contra de l'autodeterminació del poble sahrauí. - L'ONU no es posiciona a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí. - El govern espanyol manté el conflicte del Sàhara com política d'Estat.	- L'ONU és l'únic organisme que insisteix a negociar. - La Unió del Magrib Àrab (UMA) no és neutral. - Al Sàhara Occidental no ha passat res des del 1991. - Mauritània és més neutral que Algèria. - Les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU no són imparcials.

	- Espanya va abandonar el Sàhara Occidental el 1976.	- L'ONU és l'única que ha aconseguit que es reunixin. - Algèria és un actor decisiu en el conflicte
--	--	--

Taula 13. Elaboració pròpia

En general, des del diari *El País* presenten les taules rodones convocades per l'ONU per parlar del conflicte del Sàhara Occidental com positives, ja que de manera explícita s'ha extret que diuen que “El Marroc i el Front Polisario dialogaran durant el 2019” i que “Les últimes converses van ser fa sis anys”. Per tant, s'identifica que el diari és favorable a que les dues parts implicades en el conflicte dialoguin amb l'ONU com a moderadora. Tot i això, implícitament s'ha extret que des del diari insten al Front Polisario i al Marroc a “canviar de postura”, perquè si les negociacions no van avançar fa sis anys, ara tampoc ho faran si es mantenen igual. Es pot observar al següent paràgraf extret de la notícia:

Las posiciones permanecen inmutables en un conflicto que ha cumplido más de cuatro décadas (...) Las últimas conversaciones entre Marruecos y el Frente Polisario se celebraron en Manhaset (Estados Unidos) en marzo de 2012. (*“El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?”* 05/12/2018. El País)

Per tant, la posició de *El País* és favorable a les negociacions, però no vol dir que sigui neutral envers el conflicte. S'ha detectat que pel que fa als actors externs com ara l'ONU, la Unió Europea o Espanya, el diari de manera explícita sí que afirma que “L'ONU no es posiciona a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí” o que “El govern espanyol manté el conflicte del Sàhara com política d'Estat”. Però contràriament, s'ha detectat que mantenen unes postures més aviat imparcials, ja que s'ha extret que de manera implícita diuen que les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU “no són imparcials”.

“El Frente Polisario valora la abstención rusa en la última resolución del Consejo de Seguridad, en octubre, como “una forma de protestar ante lo complaciente que ha sido el mensaje de la ONU con Francia”, el principal aliado de Marruecos entre los cinco miembros permanentes del Consejo” (*“El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?”* 05/12/2018. El País)

Destaca el fet que des del diari sí que hi ha un tractament desigual a l'hora de referir-se al Marroc o al Front Polisario. Per aquest últim utilitzen conceptes com “grup armat” o “moviment armat” i són tractats com els principals responsables i

culpables del conflicte. Mentrestant, el Marroc és presentat com un actor fonamental que hauria de cedir alguna cosa més a les negociacions.

Tot i que el diari critica la imparcialitat de l'ONU, en el total d'articles analitzats s'observa que fan valdre la feina feta per part de l'organisme i ni tan sols qüestiona altres vies per resoldre el conflicte. És a dir, legitima a l'ONU com a moderadora i encarregada de trobar-ne una solució, però alhora avisa que és imparcial. Igualment, des del diari marquen posició de manera implícita cap al Marroc, ja que blanquegen el fet que hagi ocupat un territori i no mencionen la vulneració de drets humans comesa.

En definitiva, el diari *El País* manté una posició política favorable, ja que volen que el conflicte se solucioni. Tot i que no mencionen de quina manera, sí que diuen que són més favorables al Marroc que no pas al Front Polisario. A més, quan contextualitzen el conflicte al final de l'article, ho fan de manera molt breu i sense profunditzar gaire, la qual cosa provoca que no s'entengui el paper del Front Polisario.

El Sàhara Occidental era una colònia espanyola hasta que en 1976 se retiró el Ejército español. España cedió un año antes la administración de los territorios a Marruecos y Mauritania, sin contar con el Frente Polisario, movimiento armado que fundó en 1976 la República Árabe Saharaui Democrática. Ese mismo año, decenas de miles de saharauis se exiliaron en unos campamentos cercanos a la localidad argelina de Tinduf. Desde entonces, el Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos. Con Mauritania firmó la paz en 1979 y con Marruecos el alto el fuego en 1991, fecha en que fue creada la Minurso. ("Marruecos y el Frente Polisario volverán al diálogo en diciembre en Ginebra, 01/11/2018. El País).

D'altra banda, de *La Vanguardia* s'han extret les següents proposicions explícites i implícites:

Proposicions extretes del diari La Vanguardia		
Grup	Proposició explícita	Proposició implícita
Negociació	- El conflicte del Sàhara Occidental és postcolonial.	- Cal començar a negociar, no a discutir. - El Front Polisario i el Marroc han de negociar. - El referèndum d'autodeterminació no obtindrà uns resultats reals. - La taula rodona comença a obrir camí cap a les negociacions.

		- Les negociacions han de parlar d'una solució realista.
Marroc	- El Marroc no vol un debat estèril.	- El Marroc vol tenir bona relació amb els EUA per obtenir benefici de les resolucions. - Si el Marroc debilita a l'Iran, aconseguirà debilitar el Front Polisario.
Front Polisario	- Els sahrauís són rebels i traficants. - El Front Polisario critica durament la Unió Europea. - El nombre de refugiats als camps de Tindouf és el principal problema del conflicte.	- El Front Polisario no té res a fer perquè el Marroc controla el Sàhara Occidental.
Altres actors		- L'ONU és l'únic organisme internacional que vol que ambdues parts negociïn. - Espanya no es pot posicionar a favor del Sàhara Occidental perquè ha de mantenir unes bones relacions amb el Marroc. - Pedro Sánchez legitima la monarquia del Marroc. - El Govern espanyol no està a favor del dret d'autodeterminació del poble sahrauí. - L'ajuda humanitària és imprescindible pels refugiats sahrauís.

Taula 14. Elaboració pròpia.

A través de les proposicions, s'observa que *La Vanguardia* manté una posició molt semblant a la de *El País*. Està a favor que el Marroc i el Front Polisario negociïn una solució a través de les negociacions impulsades per l'ONU. Sí que pressionen a ambdós actors perquè volen que realment aprofitin les trobades per negociar, ja que diuen que discutir no facilita poder arribar a una solució pel conflicte.

No es mostren favorables al referèndum d'autodeterminació perquè expliquen que serà molt difícil d'executar a causa dels milers de sahrauís que viuen als camps de refugiats. Per tant, com diuen que volen una solució realista, el que estan dient és que les solucions del Front Polisario no ho són i les del Marroc sí.

Sin resultados, pero con esperanza. Nada en claro, pero nada perdido. La primera mesa redonda convocada por el enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, el alemán Horst Köhler, se ha cerrado en Ginebra sin resultados concretos, pero con el compromiso de todas las partes, Marruecos, el Frente Polisario, Argelia y Mauritania, de volver a encontrarse durante el primer trimestre del próximo año, posiblemente en marzo, con el objetivo de lograr una "solución política realista, pragmática y duradera" al conflicto. ("Paso hacia la paz en el Sáhara", 10/12/2018. La Vanguardia)

A diferència de *El País*, sí que donen molta importància al fet que el Govern espanyol es reuneixi amb el rei del Marroc. Legítima que l'Estat espanyol no es vulguin posicionar per cap bàndol, justificant que és imprescindible mantenir unes bones relacions amb el Marroc, ja que afavoreixen al control de la immigració il·legal.

El presidente español matizó que no hay tal cambio porque la postura de su Gobierno "sigue siendo la misma desde hace varias décadas". "Es una posición de Estado, no de Gobierno, ya sea con el PSOE, o antes con el PP", puntualizó. Sánchez y Al Othmani sí coincidieron en defender una visión humanitaria del problema de las migraciones, "que no puede tener un único enfoque derivado hacia la seguridad". España y Marruecos defienden la inmigración regular, pero quieren ser muy "tajantes y contundentes" contra los movimientos irregulares y las mafias que se benefician de la desesperación de la gente". ("Sánchez se reúne con Mohamed VI cinco meses después de la investidura", 20/11/2018. La Vanguardia).

En general, tenen una posició política favorable a la resolució del conflicte a través del marc de l'ONU i destaquen les solucions del Marroc. Consideren que les taules rodones estan obrint el camí cap a la resolució del conflicte i pressionen perquè es parli d'una "solució realista". Contràriament, no expliquen la raó per la qual encara no han resolt el conflicte, és a dir, no mostren els interessos que hi ha darrere per mantenir-lo o la importància que en té el Marroc actualment.

Per tant, s'extrau que explícitament sí que hi estan a favor de la resolució del conflicte, però implícitament diuen que la solució d'aquest ha de ser una que afavoreixi al Marroc. És a dir, a tots els articles analitzats hi ha una imatge

distorsionada del Front Polisario, mentre que la del Marroc la mantenen neutral i sense mostrar les vulneracions de drets que cometen.

En definitiva, ambdós diaris expliquen el conflicte des d'una perspectiva que no afavoreix a l'anomenat *Peace Journalism*, mencionat al marc teòric. És a dir, el que estan fent és il·lustrar el conflicte com si només hi hagués dos enemics i obviant totes les pressions polítiques i econòmiques que hi ha darrere per mantenir el conflicte. Tot i que tenen una posició política favorable a la resolució del conflicte, només diuen que l'ONU és la facilitadora. És a dir, no plantegen altres solucions que podrien ser més eficaces i ni tan sols prenen partit per garantir els drets i llibertats del poble sahrauí.

Objectiu específic 9: identificar la posició de les principals entitats que lluiten a favor del poble sahrauí

A través de les entrevistes realitzades a ACAPS Federació i a Sàhara Dempeus, s'ha extret la seva posició davant el conflicte sahrauí i valoració que tenen del tractament del conflicte sahrauí per part dels mitjans de comunicació. Ambdues entitats insten als governs, organismes i institucions que acceptin el referèndum d'autodeterminació del poble sahrauí i que denunciïn la repressió i la vulneració de drets humans i llibertats que comet el Marroc al territori ocupat del Sàhara Occidental.

L'entitat juvenil Sàhara Dempeus es va constituir per difondre a tot arreu el conflicte sahrauí, ja que consideren que moltes persones no el coneixen o no en són conscients del que està passant. És per això, que volen crear campanyes comunicatives i formatives per acabar amb el silenci mediàtic i comprometre a la societat a lluitar en favor del poble sahrauí.

Des del Sàhara Dempeus insten als governs, organismes i institucions nacionals i internacionals que acceptin la celebració del referèndum d'autodeterminació pel poble sahrauí. Així mateix, demanen que denunciïn la vulneració de drets humans comesa per part del Marroc i que s'acabi amb l'ocupació il·legal. A més, volen que no segueixin amb les polítiques que afavoreixen l'explotació il·legal dels recursos naturals del Sàhara Occidental.

Tot i que agraeixen la feina feta per l'anomenada "diàspora sahrauí" repartida en múltiples països, sobretot Espanya i Cuba, demanen que els governs, sobretot

l'espanyol, s'impliquin més per revertir el conflicte. És a dir, destaquen que la feina feta des de l'Estat espanyol ha estat sempre impulsada per institucions i organismes sense ànim de lucre, com ara fer que els nens sahrauís vinguin a passar la temporada d'estiu. Però remarquen que cal no oblidar que l'Estat espanyol no en fa cap esforç envers el poble sahrauí ni es posiciona a favor de les seves demandes.

A més, recalquen que el Govern espanyol legitima al Marroc, ja que com aquest controla la immigració que entra pel sud d'Espanya, es veuen obligats a respondre a les seves exigències. Tot i això, consideren que el Govern no hauria de legitimar-los, sinó que haurien de denunciar les constants violacions de drets humans i llibertats que cometen per haver ocupat un territori il·legal. Igualment, culpen a Espanya de no haver volgut fer un procés de descolonització legal i, per tant, els consideren els principals culpables del conflicte.

Pel que fa als mitjans de comunicació, consideren que la majoria de diaris estan al servei dels grans poder i, per això, no mostren les vulneracions comeses pel Marroc. Per tant, reclamen que es mostri la realitat que està vivint la població sahrauí al territori ocupat i que no es blanquegi al regne del Marroc a través de tractats econòmics o comercials. Consideren essencial que els mitjans de comunicació donin més rellevància al conflicte sahrauí i incideixin en la necessitat de fer un referèndum d'autodeterminació.

Així mateix, l'ACAPS Federació també comparteix molts punts de vista amb l'entitat Sàhara Dempeus, ja que està formada per totes les entitats a favor del poble sahrauí d'arreu de Catalunya.

Les principals activitats que realitzen són donar suport a la població que viu al territori ocupat, però també a les que es troben als camps de refugiats. Així mateix, porten a terme alguns projectes com l'acollida de nens refugiats a l'estiu.

També reclamen als governs, organismes i institucions nacionals i internacionals que garanteixin la celebració del referèndum d'autodeterminació del poble sahrauí, aplicant les resolucions internacionals. Consideren que el Govern espanyol ha de prendre posició davant del conflicte i afavorir que hi hagi el referèndum, tot i que critiquen que altres presidents del Govern espanyols, com ara Felipe González o Jose Luís Rodríguez Zapatero, estiguin a favor de les

propostes marroquines. Per tant, demanen que des d'Espanya es legítimi la RASD i es facin més esforços en cooperació, ja que tot el que es fa des d'Espanya ho fan entitats sense ànim de lucre.

Creuen imprescindible que es prenguin mesures davant la repressió del Marroc i les seves aliances, ja que la situació del poble sahrauí que viu al territori ocupat del Sàhara Occidental és insostenible. A més, al comptar amb tant suport internacional, no veuen cap sanció per tot el que estan fent.

Tant Sàhara Dempeus com ACAPS Federació consideren imprescindible que s'acabi amb el conflicte, ja que segueix vigent des de fa més de 44 anys. Consideren que l'única via de resolució és l'autodeterminació del poble sahrauí i no seguir legitimant ni donant veu a les propostes del Marroc, ja que és un país que està reprimint i vulnerant les seves llibertats.

Tot i això, Sàhara Dempeus considera que és probable que en pocs anys es pugui avançar en el conflicte, ja sigui a través de l'autonomia del poble sahrauí sota el govern del Marroc o a través d'un referèndum, tot i que l'última opció és molt més improbable. D'altra banda, ACAPS Federació diu que és molt probable que el Marroc intenti radicalitzar a la població sahrauí que viu al territori ocupat per impossibilitar que tinguin suport internacional o perquè considerin bona opció l'autonomia sota el Marroc.

De totes maneres, ambdues entitats estan compromeses a influir en els mitjans de comunicació per tal que el conflicte tingui rellevància en l'agenda mediàtica i els ciutadans prenguin consciència davant la crítica situació del poble sahrauí.

CONCLUSIONS

L'objectiu principal del treball ha sigut analitzar els rols dels mitjans de comunicació d'Espanya envers el conflicte sahrauí, mitjançant l'aplicació de l'Anàlisi Crítica del Discurs a una sèrie d'articles escollits dels diaris *El País* i *La Vanguardia*.

En definitiva, s'ha detectat que ambdós diaris no mantenen una posició política neutral de manera implícita davant el conflicte sahrauí. És a dir, no en són neutrals a l'explicar els fets, ja que tant *La Vanguardia* com *El País* legitimen al Marroc i deshumanitzen al Front Polisario. A tall d'exemple, trobem que es remarquen les propostes del Marroc per solucionar el conflicte i s'obvia que són qui hi ocupen un territori que no els hi pertany. D'altra banda, ambdós diaris donen de manera implícita una imatge negativa del Front Polisario, acusant-los de ser violents i de ser els principals culpables del conflicte.

Per tant, a l'hora d'identificar la posició política d'aquests mitjans davant el conflicte sahrauí, s'ha detectat que no en són neutrals en l'explicació dels fets. Després d'analitzar els articles seleccionats dels diaris *El País* i *La Vanguardia*, es conclou que cap dels dos proposen l'opció de convocar un referèndum d'autodeterminació com a resolució del conflicte sahrauí.

Així mateix, sí que donen arguments perquè el lector valori com a positiva la proposta d'autonomia del territori del Sàhara Occidental sota la sobirania del Marroc, al·legant que actualment la realització d'un referèndum en aquella zona seria molt complicat a causa del gran nombre d'exiliats.

És necessari afegir que ambdós diaris legitimen el regne del Marroc. Una de les evidències és que en un període de quatre mesos han publicat més de 100 notícies relacionades amb aquest país. És a dir, la constant presència mediàtica que en té, li atribueix més legitimació per part dels mitjans de comunicació.

D'altra banda, cal destacar que en un principi es podria pensar que els actors del conflicte sahrauí només són el Marroc, el Sàhara Occidental i l'ONU, ja que són els que hi estan involucrats activament i directament. Però, indirectament, hem identificat una multitud d'actors com Espanya, Algèria, Mauritània, França, Estats Units, Iran o la Unió Europea que no tenen explícitament un paper actiu en la resolució del conflicte, però que en són molt influents.

Tant *La Vanguardia* com *El País* posen en relleu la importància d'aquests actors en el conflicte, però en molt pocs casos posen en evidència el gran poder d'influència que tenen per incidir en el conflicte.

Així mateix, ambdós diaris legitimen a l'ONU com a moderadora del conflicte, per tant, recolzen que el Marroc surti guanyant amb les negociacions, ja que s'ha detectat que no n'és un organisme neutral pel fet que alguns membres de l'ONU són aliats del Marroc que poden influir en les decisions que es prenguin. En altres paraules, França no permetrà que l'ONU convoqui un referèndum d'autodeterminació, ja que no vol inestabilitzar la zona perquè en surt beneficiada de l'explotació il·legal de recursos naturals que porta a terme el Marroc a la zona ocupada.

En general, tant a *El País* com a *La Vanguardia* s'ha detectat que el tractament del conflicte està orientat cap al paradigma del *War Journalism*, definit per Galtung (2013) com aquell que n'està enfocat cap a la guerra i la violència. Ambdós diaris creen un relat basat en el "ells-nosaltres", és a dir, el poble sahrauí organitzat sota el Front Polisario i el Marroc. A més, en analitzar les diferents peces escollides, s'ha detectat que, tot i que l'atenció està centrada en la resolució del conflicte, també està enfocada en quina de les dues parts aconseguirà imposar la seva proposta de solució. Així mateix, els dos diaris deshumanitzen als "altres", és a dir, al poble sahrauí, ja que no mostren la vulneració de drets i llibertats que estan patint pel fet d'haver de viure al territori ocupat.

Així mateix, s'ha observat que els dos diaris han destacat el conflicte com a fets noticiables, a causa que l'ONU va convocar unes taules rodones per fomentar el diàleg i caminar cap a la resolució. Tot i això, no ha tingut un impacte mediàtic molt elevat, ja que en un total de quatre mesos, el diari *El País* ha publicat 4 notícies relacionades amb el Sàhara Occidental i *La Vanguardia* n'ha fet 5.

En definitiva, el conflicte sahrauí es podrà resoldre de manera satisfactòria quan els mitjans de comunicació posin en relleu la situació repressiva a la qual es veu obligat a viure la població sahrauí. Així mateix, és imprescindible que hi hagi un organisme que vulgui acabar amb el conflicte prioritzant els drets humans i les llibertats del Sàhara Occidental.

BIBLIOGRAFIA

- ACAPS Federació. (01 / 05 / 2019). Recollit de acaps.cat
- Arévalo, A. I. (2014). Periodismo y comunicación para la paz. Indicadores y marco regulatorio. *COMMONS. Revista de Comunicación y Ciudadanía Digital*, 3(1).
- Bárbulo, T. (2011). *La historia prohibida del Sáhara Español*. Barcelona: Ediciones Destino.
- Casero-Ripollés, A. (2007). Discurso mediático, inmigración e ilegalidad: legitimando la exclusión a través de las noticias. A *Discursos sobre la inmigración en España: los medios de comunicación, los parlamentos y las administraciones* (p. 69). Fundació CIDOB.
- Catalunya, C. d. (2016). *Codi Deontològic*.
- Deutsch, M., T. Coleman, P., & C. Marcus, E. (2006). *The Handbook of Conflict Resolution. Theory and Practice*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Espinar, E., & Hernández , M. (2012). El periodismo de paz como paradigma de comunicación para el cambio social: características, dimensiones y obstáculos. *Cuadernos de Información y Comunicación*(17), 175-189.
- Galtung, J. (2003). *Paz por medios pacíficos. Paz y conflicto, desarrollo y civilización*. . Bilbao: Bakeaz. Centro Documentación Estudios para la Paz.
- Galtung, J. (2016). La violencia cultural, estructural y directa. *Cuadernos de estrategia*(183), 147-168.
- Galtung, J., & Fischer, D. (2013). *Johan Galtung. Pioneer of Peace Research*. Nova York: Springer.
- García, A. (2010). *Historia del Sáhara y su conflicto*. Fuencarral: Los Libros de la Catarata.
- Giró, X. (2006). Los medios y la cobertura de la violencia. *Aportes para la convivencia y la seguridad ciudadana*, 5, 189-204.
- Giró, X. (2017). Modos híbridos y complejos de informar sobre cooperación. *Anuario Electrónico de Estudios en Comunicación Social "Disertaciones"*, 1(10), 84-107.
- Grande Gascón, M., & Ruiz Seisdedos, S. (2013). El papel de los actores sociales y políticos en la cuestión del Sáhara: evolución y perspectivas de futuro en un contexto de crisis económica y política. *Revista de Investigaciones Políticas y Sociológicas*, 12(2).

- Lynch, J., & McGoldrick, A. (2005). *Peace Journalism*. Gloucestershire: Hawthorn Press.
- Mera Miyares, Á., & Institut de Drets Humans de Catalunya. (2006). *Sèrie conflictes oblidats: Sàhara Occidental*. Institut de Drets Humans de Catalunya.
- Mitchell, C. R. (1997). Conflictos intratables: claves de tratamiento. Gernika: Centro de Investigación por la Paz Gernika Gogoratz.
- Nicolás Gavilán, M. (2014). *El enfoque del conflicto Israelí - Palestino. Análisis de los factores culturales que influyen en los corresponsales de guerra*. Madrid: Fragua.
- Occidental, O. A. (Ed.). (2016). *Sáhara Occidental: Cuarenta años construyendo resistencia*. Zaragoza: Pregunta Ediciones.
- Sàhara Dempeus. (01 / 05 / 2019). Recollit de www.saharadempeus.cat
- Soroeta Liceras, J. (2016). *Sáhara Occidental: 40 años después*. (I. Barreñada, & R. Ojeda, Ed.) Fuencarral: Los Libros de la Catarata.
- Van Dijk, T. A. (1999). El análisis crítico del discurso. *Anthropos*(186), 23-36.
- Van Dijk, T. A. (2000). *Estudios sobre el discurso: una introducción multidisciplinaria*. Barcelona: Gedisa .
- Vinyamata Camp, E. (2008). *Conflictes i conflictologia* . Barcelona: UOC.
- Vinyamata Camp, E. (2015). Conflictología. *Revista de Paz y Conflictos*, 8(1), 9-24.

ANNEXOS

a. Fitxes d'anàlisi d'articles

ARTÍCULO 1

ANÀLISI TÈCNICA

- Diari: El País
- Data: 01/11/2018
- Títol de l'article: *Marruecos y el Frente Polisario volverán al diálogo en diciembre en Ginebra*
- Enllaç: https://elpais.com/internacional/2018/11/01/actualidad/1541027506_214426.html
- Noticia original:

Marruecos y el Frente Polisario volverán al diálogo en diciembre en Ginebra

El Consejo de Seguridad presiona para que las partes negocien y renueva seis meses la misión de la ONU en el Sáhara

Representantes del Frente Polisario y de Marruecos se sentarán el próximo 5 y 6 de diciembre en Ginebra en una mesa redonda auspiciada por la ONU en la que también participarán Argelia y Mauritania como países observadores. Las últimas conversaciones entre Marruecos y el Frente Polisario se celebraron en Manhaset (Estados Unidos) hace seis años, en marzo de 2012.

La llegada del actual secretario general de la ONU, António Guterres, y de su enviado para el Sáhara, Horst Köhler, supuso un nuevo impulso a una situación en la que ninguna de las partes ha movido su postura. La República Árabe Saharaui Democrática (RASD) pide la celebración de un referéndum de autodeterminación mientras Rabat rechaza esa opción y solo está dispuesta a conceder más autonomía a lo que considera sus "Provincias del sur".

El pasado 31 de octubre, el Consejo de Seguridad prorrogó por seis meses, hasta el próximo abril, el mandato de la Misión de las Naciones Unidas para el Referéndum del Sáhara Occidental (Minurso). La idea de acortar el plazo de la misión, que se venía renovando cada año hasta el pasado abril, tiene como objetivo presionar a las partes para que entablen negociaciones. La resolución fue aprobada en el máximo órgano de decisión de la ONU por 12 votos a favor y las abstenciones de Rusia, Bolivia y Etiopía. El principal impulsor de acortar el plazo de renovación en seis meses es Estados Unidos, país que se ha propuesto terminar con el status quo del conflicto. Por su parte, tanto Marruecos como su principal defensor en el Consejo de Seguridad, Francia, eran partidarios de extender la renovación a un año.

No obstante, cada parte vio algo positivo en la resolución de las Naciones Unidas. El embajador de Marruecos ante la ONU, Omar Hilale, subrayó en medios locales que, por primera vez una resolución del Consejo de Seguridad

ha consagrado a Argelia como “parte principal del proceso político”. Marruecos siempre ha tratado de incluir a Argelia en las negociaciones sobre el Sáhara Occidental y el Frente Polisario siempre vio en ese objetivo un intento de restar legitimidad a la República Árabe Saharaui Democrática.

Sidi Omar, representante del Frente Polisario ante la ONU comentó en conversación telefónica desde Washington: “No esperamos y no pensamos que vaya a salir algún acuerdo concreto el próximo diciembre de Ginebra. Pero si somos capaces de acordar un calendario para el próximo encuentro ya sería un logro en sí. Eso dependerá de los temas y el calendario que propondrá el Enviado Personal, Horst Köhler”.

Omar señala que el alemán Köhler se ha implicado de forma muy activa para que se emprendan negociaciones. “Köhler nos mandó cartas de invitación para la mesa redonda en septiembre. El 2 de octubre aceptó Marruecos y el Frente Polisario lo hizo al día siguiente. Después aceptaron también los dos países vecinos”.

El pasado 9 de noviembre, el rey Mohamed VI emitió un mensaje de diálogo hacia Argelia que sorprendió a muchos marroquíes. “Marruecos está preparado para un diálogo directo y sincero con la hermana Argelia para superar las discrepancias temporales y objetivas que obstaculizan el desarrollo de las relaciones entre los dos países”, declaró el monarca en su discurso con motivo del 43º aniversario de la Marcha Verde, con la que el Sáhara Occidental pasó a manos de Marruecos.

La invitación ni siquiera obtuvo respuesta oficial hasta ayer por parte del Estado argelino. Y la respuesta fue bastante escéptica. El ministerio argelino de Asuntos Exteriores argelino emitió un comunicado en el que apelaba a la Unión del Magreb Árabe (UMA) a que convoque lo antes posible una reunión de ministros de Asuntos Exteriores para proseguir con la reconstrucción de este organismo. La UMA está prácticamente obsoleta desde que en 1989 los jefes de Estado de Argelia, Marruecos, Libia, Túnez y Mauritania, inscribieron su firma para fundar una entidad que tenía como objetivo la libre circulación de capitales, bienes y personas entre los países asociados.

“La respuesta de Argelia”, indica una fuente del Frente Polisario, “en realidad viene a decirle a Marruecos: ‘Si de verdad quieres dialogar, hagámoslo seriamente y con todos los países de la región magrebí sentados en la mesa’”.

El Sáhara Occidental era una colonia española hasta que en 1976 se retiró el Ejército español. España cedió un año antes la administración de los territorios a Marruecos y Mauritania, sin contar con el Frente Polisario, movimiento armado que fundó en 1976 la República Árabe Saharaui Democrática. Ese mismo año, decenas de miles de saharauis se exiliaron en unos campamentos cercanos a la localidad argelina de Tinduf. Desde entonces, el Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos. Con Mauritania firmó la paz en 1979 y con Marruecos el alto el fuego en 1991, fecha en que fue creada la Minurso.

ANÀLISI QUALITATIVA

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (explícita)

Les últimes converses van ser fa sis anys.

Explicació de l'extracció:

L'article diu: "Las últimas conversaciones entre Marruecos y el Frente Polisario se celebraron en Manhaset hace seis años", per tant, s'està dient de manera explícita la proposició que s'ha identificat.

Proposició 2 (implícita)

L'ONU és l'únic organisme que insisteix en negociar.

Explicació de l'extracció:

L'article diu implícitament que és l'únic organisme que pretén ser moderador del conflicte és l'ONU. En un fragment diu: "La llegada del nuevo secretario general de la ONU, António Guterres, y de su enviado para el Sáhara, Horst Köhler, supuso un nuevo impulso en una situación en la que ninguna de las partes ha movido su postura". Per tant, el lector dedueix la proposició implícita que s'acaba d'identificar: sense la insistència de l'ONU, no hi ha negociació.

Proposició 3 (implícita)

Rabat hauria de cedir alguna cosa més en les negociacions.

Explicació de l'extracció:

El diari diu: "Rabat solo está dispuesta a conceder más autonomía a lo que considera sus provincias del sur". Per tant, s'està dient implícitament a través del "només", que haurien de cedir alguna cosa més en les negociacions.

Proposició 4 (explícita)

Marroc veu bé que s'afegeixi a Algèria en les negociacions

Explicació de l'extracció:

L'article diu explícitament que: "Marruecos siempre ha tratado de incluir a Argelia en las negociaciones sobre el Sáhara Occidental". Per tant, el lector identifica la proposició que s'acaba d'identificar.

Proposició 5 (implícita)

La Unió del Magrib Àrab (UMA) no és neutral

Explicació de l'extracció:

Es detecta que el diari diu de manera implícita que la Unió del Magrib Àrab no és neutral, degut a en un paràgraf de l'article diuen: "La UMA está prácticamente

obsoleta desde que en 1989 los jefes de Estado de Argelia, Marruecos, Libia, Túnez y Mauritania, inscribieron su firma para fundar una entidad que tenía como objetivo la libre circulación de capitales, bienes y personas entre los países asociados”. Per tant, al dir que l’entitat té interessos econòmics, demostren de manera implícita que la UMA no pot tenir una posició neutral envers el conflicte.

Proposició 6 (implicatura)

El Sàhara Occidental era una colònia espanyola

Explicació de l’extracció:

Aquesta proposició té una doble implicatura:

1. En el context d’una persona que coneix el conflicte, significa que hi ha hagut una descolonització que s’ha fet malament i, per tant, l’Estat espanyol ha d’intervenir per resoldre el conflicte perquè és el responsable.
2. En el context d’una persona que desconeix el conflicte, significa que hi ha hagut una descolonització i, per tant, l’Estat espanyol ja no té cap responsabilitat i s’ha d’encarregar algú altre.

Proposició 7 (explícit)

El Front Polisario és un moviment armat

Explicació de l’extracció:

L’article diu explícitament que: “El Frente Polisario, movimiento armado que fundó en 1976 la República Árabe Saharaui Democrática”. Per tant, consideren al Front Polisario un moviment armat.

Proposició 8 (implícita)

El Front Polisario és el principal culpable de l’exili de milers de sahrauís a Tinduf

Explicació de l’extracció:

L’article en un fragment diu: “El Frente Polisario, movimiento armado que fundó en 1976 la República Árabe Saharaui Democrática”, i seguidament afegeix: “Ese mismo año, decenas de miles de saharauis se exiliaron en unos campamentos cercanos a la localidad argelina de Tinduf. Desde entonces, el Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos”. Per tant, s’extrau que el diari afirma tres coses: primer, que el Front Polisario és un grup armat; segon, que des de que va proclamar la RASD milers de sahrauís han hagut de fugir del país; i tercer, que va entrar en guerra amb Mauritània i el Marroc. Per tant, a partir d’aquestes declaracions s’extrau que el diari està dient de manera implícita que el Front Polisario és el principal culpable del conflicte.

Proposició 9 (implícit)

Al Sàhara Occidental no ha passat res des del 1991

Explicació de l’extracció:

L'article diu: "El Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos. Con Mauritania firmo la paz en 1979 y con Marruecos el alto el fuego en 1991, fecha en que fue creada la Minurso". Per tant, s'extreu que de manera implícita no ha passat res durant els últims 28 anys.

Notes de les extraccions: Al final de l'article, el diari dedica un paràgraf a contextualitzar de manera molt simple la situació. No es parla del que va passar en les últimes negociacions ni de l'estat actual del país.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: Durant tot l'article, el diari no demostra cap vulneració de drets humans comesa per part del Marroc. Únicament remarca el fet que podrien oferir alguna cosa més durant les negociacions, però en general no explica res més sobre el Marroc, més enllà de la visió positiva del país perquè Algèria entri a la taula de negociacions.

Front Polisario: Durant tot l'article, el diari sí que mostra una posició més contrària al Front Polisario, ja que els descriu com un "moviment armat" que va "fundar la RASD" i va "provocar la fugida de milers de sahrauís als camps de Tindouf". Per tant, es pot observar que la seva posició és més reticent.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

Espanya: Diuen que va cedir l'administració dels territoris a Mauritània i el Marroc un any abans que l'exèrcit espanyol es retirés, per tant, no ha de tenir cap paper a l'hora de decidir la solució del conflicte. No exerceix cap pressió explícita.

ONU: Segons el diari, és gràcies a l'ONU que el Marroc i el Sàhara Occidental es tornen a reunir per negociar possibles solucions del conflicte. Diuen que l'ONU és un moderador imprescindible per aconseguir que les dues parts puguin negociar, per exemple diuen a la peça: "La llegada del actual secretario general de la ONU, António Guterres, y de su enviado para el Sáhara, Horst Köhler, supuso un nuevo impulso a una situación en la que ninguna de las partes ha movido su postura".

MINURSO: Creuen que la MINURSO són capaços de poder pressionar a les dues parts perquè negociïn. També mostren que són imprescindibles per arribar a una negociació: "Tienen como objetivo pressionar a las partes para que entablen negociaciones".

Estats Units: L'article diu que des dels EUA volen acabar amb el "status quo" del conflicte, per tant, el diari diu de manera implícita que poden ser intermediaris de pes en el moment de la negociació. Ho diuen de manera explícita: "El principal impulsor de acortar el plazo de renovación en seis meses es Estados Unidos, país que se ha propuesto terminar con el status quo del conflicto".

UMA: Diuen de manera explícita que la UMA té interessos econòmics, per tant de manera implícita estan dient que no poden ser un actor neutral en la negociació per la solució del conflicte sahrauí. "La UMA está prácticamente

obsoleta desde que en 1989 los jefes de Estado de Argelia, Marruecos, Libia, Túnez y Mauritania inscribieron su firma para fundar una entidad que tenía como objetivo la libre circulación de capitales, bienes y personas entre los países asociados”.

4. Valorar les propostes de solució

La solució que proposen és que el Marroc i el Front Polisario es reuneixin a través d'unes reunions moderades per la ONU per aconseguir arribar a una possible solució. No expliciten quina ha de ser la solució del conflicte.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

No hi ha una opinió que expressi explícitament que estiguin a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí. Però és cert, que a l'article diuen de manera negativa que el Front Polisario va fundar la RASD. Igualment, no són arguments suficients per descartar que estan en contra.

ARTÍCULO 2

Anàlisi tècnica

- Diari: El País
- Data: 05/12/2018
- Títol de l'article: *El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?*
- Enllaç:

https://elpais.com/internacional/2018/12/04/actualidad/1543929918_053997.html

- Noticia original:

El diálogo sobre el Sáhara se reabre seis años después, ¿qué podemos esperar?

Las partes enfrentadas desde hace cuatro décadas celebran en Ginebra una mesa redonda promovida por la ONU con Argelia y Mauritania como países observadores

Varios representantes del Frente Polisario y de Marruecos se sentarán este miércoles y jueves en Ginebra en una mesa redonda auspiciada por la ONU en la que también participarán Argelia y Mauritania como países observadores. Las últimas conversaciones entre Marruecos y el Frente Polisario se celebraron en Manhasset (Estados Unidos) en marzo de 2012. Las posiciones permanecen inmutables en un conflicto que ha cumplido más de cuatro décadas. He aquí algunos elementos clave para entenderlo.

¿Qué se negocia en la reunión de Ginebra?

Oficialmente se trata de una mesa redonda, ni siquiera son negociaciones. El objetivo será trazar un plan de acción que pueda conducir a negociaciones oficiales y fijar otro encuentro futuro. El enviado personal del secretario general de la ONU para el Sáhara, el alemán Horst Köhler, ha pedido a las partes máxima discreción.

El abogado marroquí y experto en la materia Naoufal Bamri señala: “Lo importante es superar los diversos errores cometidos en las negociaciones de Manhasset, que se tornaron inútiles debido a la ausencia de una agenda clara y precisa”.

¿Qué posturas llevan Marruecos y el Frente Polisario a Ginebra?

El Frente Polisario, a través de un portavoz, indicó que se muestra abierto a “todas las posibilidades de solución, siempre y cuando la autodeterminación e independencia estén presentes”. Por su parte, Marruecos solo está dispuesto a hablar sobre una posible autonomía o autogobierno dentro del reino marroquí. Es lo que Marruecos suele denominar “una propuesta realista”.

¿Qué posición defiende Argelia?

El respaldo de Argelia al Frente Polisario sigue siendo firme en su lucha por un referéndum de autodeterminación. Marruecos ha tratado siempre de involucrar de forma directa a Argelia en las negociaciones porque piensa que es el elemento determinante del conflicto con el Sáhara. Rabat ya considera una victoria diplomática el hecho de haber sentado a Argelia en la mesa.

El Frente Polisario considera que implicar de forma directa a Argel es convertir un “proceso de descolonización” en un “conflicto regional” entre Argelia y Marruecos. “Así se eliminaría al Frente Polisario como el único interlocutor válido para hablar en nombre del Sáhara Occidental”, señala un portavoz del Polisario, quien recuerda que en sus inicios este grupo armado no fue apoyado por Argelia.

¿Cuál es la postura de Mauritania?

“Mauritania se considera una parte neutral y apoya el proceso político en el marco de las Naciones Unidas”, señala el letrado Bamri, quien añade: “Marruecos no ha tenido ningún problema con Mauritania. Lamentablemente, quien desempeña un papel negativo en el conflicto es Argelia”.

Por su parte, un portavoz del Frente Polisario señala que Mauritania siempre habla de “neutralidad positiva”. “En función del contexto y de las presiones que recibe por parte de Marruecos a veces Mauritania dice que apoya una solución al conflicto en el marco de la ONU y otras veces habla del referéndum de autodeterminación saharauí. Pero un hecho significativo es que en la última crisis territorial que hemos tenido con Marruecos, en la zona tapón de Guerguerat, Mauritania nunca condenó al Frente Polisario, ni en público ni en privado”, dice el portavoz polisario.

¿Cuál ha sido el papel de EE UU en el conflicto?

Estados Unidos es el encargado de redactar cada año las resoluciones del Consejo de Seguridad sobre el conflicto, tal como quedó acordado en el plan de paz firmado en 1991.

La Administración de Donald Trump ha apoyado con firmeza los esfuerzos del enviado especial Köhler para conseguir el encuentro de Ginebra. El Frente Polisario está convencido de que el secretario de Seguridad de Estados Unidos, John Bolton, siempre se ha mostrado muy favorable hacia las reclamaciones de los saharauis.

¿Cuál es la postura de Rusia?

El Frente Polisario valora la abstención rusa en la última resolución del Consejo de Seguridad, en octubre, como “una forma de protestar ante lo complaciente que ha sido el mensaje de la ONU con Francia”, el principal aliado de Marruecos entre los cinco miembros permanentes del Consejo.

Por su parte, el abogado Bamri recuerda que Rusia no se opone a una resolución de la ONU, “donde no se menciona el referéndum sobre la autodeterminación”.

¿Por qué la ONU ya no habla de referéndum de autodeterminación?

A pesar de que la Misión de Naciones Unidas para el Referéndum en el Sáhara Occidental (Minurso) lleva expresa la palabra desde su creación, en 1991, las resoluciones de la ONU apenas hablan ya de referéndum. De hecho, la resolución del pasado 31 de octubre solo mencionaba una vez el nombre completo de Minurso. En su lugar se empleaba en dos ocasiones la expresión “libre determinación del pueblo del Sáhara Occidental”.

Los defensores de un Sáhara marroquí, como Bamri, creen que la ONU sabe que la única “solución realista” es una autonomía. Y opinan que la ONU sabe que un Estado independiente al sur de Marruecos supondría un “peligro y una amenaza” para la paz en la región.

Sin embargo, para el Frente Polisario, la razón de que cada vez se mencione menos la palabra referéndum se debe solo a Francia, principal aliado de Rabat en el Consejo de Seguridad. “Estados Unidos no se puede permitir el lujo de asumir un veto de un aliado como Francia. Estados Unidos necesita a Francia en el conflicto sirio. Y también en el conflicto de Israel, en el que ha reconocido a Jerusalén como capital israelí. Prefiere ceder en cuestiones del Sáhara Occidental, que para ellos es un conflicto de baja intensidad, y mantener a Francia como aliado”, indica el citado portavoz.

¿Cómo ha evolucionado la posición de España en esta crisis?

El presidente del Gobierno español, Pedro Sánchez, visitó Marruecos por primera vez en noviembre. En una comparecencia conjunta ante los medios, el jefe de Gobierno marroquí, Saadedín el Otmani, le agradeció “el apoyo de España a las tesis de Marruecos sobre el Sáhara”. Sin embargo, Sánchez matizó y declaró que España defiende la resolución del conflicto en el marco de la ONU como una “política de Estado” mantenida desde hace décadas por Gobiernos de distinto color político.

El Frente Polisario entiende que España ha faltado a “sus responsabilidades históricas, morales, jurídicas e históricas” respecto al Sáhara. “Con el PSOE se ve un acercamiento a la tesis marroquí y una sumisión en política internacional”, señala un portavoz de la organización.

¿Cómo nació el conflicto del Sáhara?

En 1973 nació el grupo armado Frente Popular de Liberación de Saguia al-Hamra y Río de Oro (Frente Polisario) para reivindicar la independencia del Sáhara Occidental frente a España, que administraba el territorio como colonia desde 1883. En 1975 España cedió el control de esos territorios a Marruecos y Mauritania, sin contar con el Frente Polisario, que entró en guerra con estos dos países.

En 1976 el Frente fundó la República Árabe Saharaui Democrática mientras decenas de miles de saharauis se exiliaron en unos campamentos cercanos a la localidad argelina de Tinduf, en pleno desierto.

Desde entonces, el Frente Polisario entró en guerra con Mauritania y con Marruecos. Con Mauritania firmó la paz en 1979 y con Marruecos el alto el fuego en 1991, fecha en que fue creada la Minurso. Desde entonces reclama el referéndum. Sin embargo, en 2007, Marruecos rechazó la opción de una consulta sobre la independencia y ofreció a cambio una oferta de régimen autonómico dentro de Marruecos.

¿Cuántos saharauis viven en los campamentos y cuál es su situación legal?
¿Cuál es su estatuto jurídico?

La agencia de la ONU para refugiados (Acnur) contabilizó hasta el año pasado un total de 173.600 saharauis como habitantes de los campos de refugiados próximos a Tinduf. La ONU los considera refugiados “prima facie”, es decir, a primera vista.

Marruecos cree que el Frente Polisario infla esa cifra para conseguir más ayuda humanitaria de la comunidad internacional.

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícita)

Ambdues parts del conflicte haurien de canviar de postura

Explicació de l'extracció:

Com que l'article diu que “las posiciones permanecen inmutables en un conflicto que ha cumplido más de cuatro décadas”, això significa que de manera implícita diuen que les posicions s'haurien de modificar perquè sinó les negociacions no podran avançar. És a dir, com diuen “las últimas conversaciones entre Marruecos y el Frente Polisario se celebraron en Manhasset (Estados Unidos) en marzo de 2012”, amb això volen dir que si no es va poder avançar en aquell moment, ara tampoc es podrà si continuen amb la mateixa actitud.

Proposició 2 (implícita)

La reunió no és només una taula rodona

Explicació de l'extracció:

L'article diu: “Oficialmente se trata de una mesa redonda, ni siquiera son negociaciones”. Per tant, s'extrau que amb l'ús de la paraula “oficialment”, es posa en dubte si realment no és una negociació de veritat.

Proposició 3 (implícita)

Marroc ha d'obrir-se a parlar de més opcions

Explicació de l'extracció:

Com que l'article diu “Marruecos solo está dispuesto a hablar sobre una possible autonomia o autogobierno dentro del reino de marroquí. Es lo que Marruecos

suele denominar <una propuesta realista>”, s’extrau que, amb l’ús de la paraula “només” i la frase al mateix paràgraf que dictamina entre cometes que Marroc la considera una proposta realista, el diari diu que no són suficients les opcions que ofereixen i tampoc en són realistes.

Proposició 4 (explícita)

El Front Polisario només acceptarà una opció que inclogui l’autodeterminació

Explicació de l’extracció:

L’article diu explícitament: “El Frente Polisario, a través de un portavoz, indicó que se muestra abierto a <todas las posibilidades de solución, siempre y cuando la autodeterminación e independencia estén presentes>”. Per tant, s’extrau la proposició que s’acaba d’identificar.

Proposició 5 (implícita)

Mauritània és més neutral que Algèria

Explicació de l’extracció

De manera explícita el diari demostra a través de les declaracions del Front Polisario i el Marroc, que normalment estan enfrontades, que Mauritània compta amb un paper neutral en el conflicte. “Mauritania se considera una parte neutral y apoya el proceso político en el marco de las Naciones Unidas”, señala el letrado Bamri, quien añade: “Marruecos no ha tenido ningún problema con Mauritania. Lamentablemente, quien desempeña un papel negativo en el conflicto es Argelia”. Por su parte, un portavoz del Frente Polisario señala que Mauritania siempre habla de “neutralidad positiva”. “En función del contexto y de las presiones que recibe por parte de Marruecos a veces Mauritania dice que apoya una solución al conflicto en el marco de la ONU y otras veces habla del referéndum de autodeterminación saharauí. Pero un hecho significativo es que en la última crisis territorial que hemos tenido con Marruecos, en la zona tapón de Guerguerat, Mauritania nunca condenó al Frente Polisario, ni en público ni en privado”, dice el portavoz polisario”.

Per tant, amb aquestes declaracions diuen de manera explícita que Mauritània és un actor neutral, mentre que si es compara amb el que es diu sobre Algèria, demostren de manera implícita que Algèria no ho és: “El respaldo de Argelia al Frente Polisario sigue siendo firme en su lucha por un referéndum de autodeterminación. Marruecos ha tratado siempre de involucrar de forma directa a Argelia en las negociaciones porque piensa que es el elemento determinante del conflicto con el Sáhara. Rabat ya considera una victoria diplomática el hecho de haber sentado a Argelia en la mesa. El Frente Polisario considera que implicar de forma directa a Argel es convertir un “proceso de descolonización” en un “conflicto regional” entre Argelia y Marruecos. “Así se eliminaría al Frente Polisario como el único interlocutor válido para hablar en nombre del Sáhara Occidental”, señala un portavoz del Polisario, quien recuerda que en sus inicios este grupo armado no fue apoyado por Argelia.”

Proposició 6 (explícit)

El Front Polisario és un grup armat

Explicació de l'extracció:

L'article diu "este grupo armado", en referència al Front Polisario. Per tant, vol dir que és un grup violent.

Proposició 7 (implícit)

Les resolucions del Consell de Seguretat de la ONU no són imparcials.

Explicació de l'extracció:

L'article en un fragment diu: "El Frente Polisario está convencido de que el secretario de Seguridad de Estados Unidos, John Bolton, siempre se ha mostrado muy favorable hacia las reclamaciones de los saharauis" i més tard es recorda la valoració del Front Polisario davant la posició russa com "El Frente Polisario valora la abstención rusa en la última resolución del Consejo de Seguridad, en octubre, como "una forma de protestar ante lo complaciente que ha sido el mensaje de la ONU con Francia", el principal aliado de Marruecos entre los cinco miembros permanentes del Consejo". Per tant, tot i que sigui a través de la opinió del Front Polisario, cal ressaltar la absència de declaracions per part del Marroc, el diari diu de manera implícita que si la ONU compta amb diferents opinions dins del mateix Consell, les resolucions poden ser interessades i no imparcials.

Proposició 8 (explícit)

França està en contra de l'autodeterminació del poble sahrauí

Explicació de l'extracció:

L'article fa referència a França com "el principal aliado de Marruecos entre los cinco miembros permanentes del Consejo". Per tant, de manera explícita està dient que si França està a favor del Marroc, no pot estar a favor de les demandes del Front Polisario. Per això s'ha extret aquesta proposició.

Proposició 9 (explícita)

La ONU no es posiciona a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

Explicació de l'extracció:

A l'article destaquen que a les resolucions de l'ONU envers el conflicte, ja no s'inclou la paraula MINURSO (Missió de les Nacions Unides pel Referèndum al Sàhara Occidental). Per tant, s'extrau que la ONU ja no està a favor de l'autodeterminació.

Proposició 10 (explícita)

El govern espanyol manté el conflicte del Sàhara com política d'Estat

Explicació de l'extracció:

L'article diu "En una comparecencia conjunta ante los medios, el jefe de Gobierno marroquí, Saadedín el Otmani, le agradeció "el apoyo de España a las tesis de Marruecos sobre el Sáhara". Sin embargo, Sánchez matizó y declaró que España defiende la resolución del conflicto en el marco de la ONU como una "política de Estado" mantenida desde hace décadas por Gobiernos de distinto color político". Per tant, des de l'article es diu explícitament que el govern espanyol manté una posició neutral.

Proposició 11 (implícit)

El Front Polisario és el principal culpable de la guerra amb el Marroc i Mauritània

Explicació de l'extracció:

L'article en un fragment diu: "En 1973 nació el grupo armado Frente Popular de Liberación de Saguia al-Hamra y Río de Oro (Frente Polisario) para reivindicar la independencia del Sáhara Occidental frente a España, que administraba el territorio como colonia desde 1883. En 1975 España cedió el control de esos territorios a Marruecos y Mauritania, sin contar con el Frente Polisario, que entró en guerra con estos dos países". Per tant s'extrau que diu que el Front Polisario és un grup armat que es va rebel·lar contra la decisió que el Marroc i Mauritània controlessin el territori, per tant, va provocar la guerra. El diari amb això diu que la decisió del Front Polisario no va ser legítima.

Proposició 12 (implícit)

El Front Polisario és el principal culpable de l'exili de milers de sahrauís a Tinduf

Explicació de l'extracció:

L'article diu: "En 1976 el Frente fundó la República Árabe Saharaui Democrática mientras decenas de miles de saharauis se exiliaron en unos campamentos cercanos a la localidad argelina de Tinduf, en pleno desierto". Per tant, s'extrau que el diari diu de manera implícita que com el Front Polisario va fundar la RASD, va ser el culpable que la gent hagués d'exiliar-se.

Proposició 13 (explícit)

Marroc creu que el Front Polisario augmenta la xifra de refugiats

Explicació de l'extracció:

L'article diu explícitament: "Marruecos cree que el Frente Polisario infla esa cifra para conseguir más ayuda humanitaria de la comunidad internacional". Per tant, es posa en valor aquesta opinió del Marroc i demostra la opció que hi hagi refugiats inventats.

Nota de les extraccions: durant tot l'article es mostren les diferents parts del conflicte, però és cert que en molts apartats només és diu la opinió del Front Polisario, no sé sap si per desacreditar el que s'està dient o simplement perquè

no tenien l'opinió per part del Marroc. Aquest article es fa en el context d'una taula rodona que se celebrarà properament.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisari

Marroc: l'article legitima les solucions que ofereix el Marroc, ja que mostra que institucions com l'ONU estan a favor del Marroc. Tot i això, és cert que als diferents apartats de valoració de cada actor mostrat a l'article, no compten amb la opinió del Marroc, per tant, és pot entendre que o no ho fan per no fer veure que estan a favor, o perquè no tenen declaracions.

Front Polisario: els defineixen com un "grup armat" que va imposar la República Àrab Sahrauí Democràtica i va provocar l'exili de milers de sahrauís. Per tant, aquesta valoració del Front Polisario feta pel diari, ajuda a desacreditar les opinions s'han anat citant durant tot l'article envers la posició del grup sobre els diferents actors implicats en el conflicte.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

Espanya: Defensa que la política d'Estat sempre ha estat la resolució del conflicte dins del marc de la ONU. No exerceix cap pressió política, legitima la posició de l'Estat a través d'aquests arguments. Des del diari no s'exerceix cap pressió cap al govern espanyol per aconseguir que també es reuneixi també amb el Front Polisario (però si normalitzen que es reuneixi amb el Marroc).

MINURSO: Des del 1991 no parlen quasi de "referèndum" a les resolucions. No fa cap pressió explícita perquè l'ONU adopti una posició neutral.

EEUU: Redacta les resolucions del Consell de Seguretat de la ONU. No hi ha cap argument explícit en contra de l'ONU, per tant, legitimen la feina feta pels EEUU.

Algèria: A l'article diuen que Algèria tot i que està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí, el Marroc celebra la seva entrada a les negociacions perquè és una manera de debilitar al Front Polisario, degut a que ambdós països tenen conflictes regionals.

Nota: en general l'article juga amb les opinions del Marroc i del Front Polisario, per tant, tampoc s'esclareix ben bé quines són les pressions que exerceix.

4. Valorar les propostes de solució

Solució: La negociació es farà en el marc de l'ONU, per tant, s'està a favor del Marroc, ja que l'ONU cada cop més és més propera a aquest país.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

Segons el que es reflexa a l'article, es podria considerar que no està a favor del dret a l'autodeterminació, ja que crítica que la creació de la República Àrab Sahrauí Democràtica va ser fundada per un "grup armat", el Front Polisario, i que van ser els culpables que milers de sahrauís haguessin de fugir als camps de refugiats de Tinduf. A més, no fan constància de cap de les vulneracions de drets humans que sí que ha fet el Marroc envers el poble sahrauí i posa en rellevància

les propostes que fan des d'aquest país: un règim autonòmic dins del Marroc. També posa en valor la importància de l'ONU a l'hora de negociar, però és cert que l'ONU últimament té una posició més favorable envers el Marroc.

ARTÍCULO 3

Anàlisi tècnica

- Diari: El País
- Data: 07/12/2018
- Títol de l'article: *El diálogo entre Marruecos y el Frente Polisario continuará en 2019*
- Enllaç:

https://elpais.com/internacional/2018/12/06/actualidad/1544114928_164008.html

- Noticia original:

El diálogo entre Marruecos y el Frente Polisario continuará en 2019

Tras una mesa redonda celebrada en Ginebra durante dos días, la ONU emplaza a las partes a reunirse en el primer trimestre del año próximo

El Frente Polisario y Marruecos mantienen sus posturas sobre el Sáhara Occidental, pero continuarán dialogando durante el primer trimestre de 2019. Transcurridos seis años desde que ambas partes se sentaran en la misma mesa en Manhaset (Estados Unidos), el enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, el alemán Horst Köhler, consiguió sentarlos de nuevo este miércoles y jueves en Ginebra y arrancarles un compromiso de diálogo.

La intención de Köhler era que todos los implicados, incluidos los países vecinos Argelia y Mauritania, se sienten en la misma mesa antes de que el Consejo de Seguridad de la ONU emitiera su próxima resolución sobre el Sáhara Occidental, prevista para finales del próximo abril. "Es posible una solución pacífica para este conflicto", declaró Köhler en conferencia de prensa. "Después de las discusiones ha quedado claro para mí que ninguna de las partes gana con el statu quo. Todas las conversaciones se han mantenido en una atmósfera de compromiso, franqueza y respeto mutuo".

Marruecos consigue que Argelia siga implicada en el diálogo, a través de un alto representante como es su ministro de Exteriores, Abdelkader Messahel. Marruecos considera que Argelia es mucho más que un mero observador, ya que, según afirman los más altos dignatarios marroquíes, Argel presta apoyo militar, logístico y político al Polisario. La organización saharauí considera, sin embargo, que incluir a Argelia más allá de un papel de observador, sería reducir un proceso de descolonización (de Marruecos respecto al Sáhara Occidental) a un mero conflicto entre dos países vecinos. No obstante, el Polisario se muestra también satisfecho con el compromiso de Marruecos de sentarse en la misma mesa.

Tras las conversaciones, el jefe de la delegación marroquí, el ministro de Exteriores, Nasser Burita, pronunció una conferencia en la que advirtió de que la

posibilidad de un referéndum sobre el Sáhara no está en el orden del día. “Marruecos no ha establecido condiciones, sino parámetros para una solución realista, pragmática y duradera. Todo lo que no reúna estas condiciones no está sobre la mesa”, señaló Burita en declaraciones recogidas por la agencia Efe.

El Frente Polisario indicó a este diario a través de un portavoz: “A pesar de que Marruecos ha estado presente en Ginebra, sigue sin expresar una voluntad constructiva de diálogo. Para continuar las conversaciones sería conveniente que mostrara dos gestos de buena voluntad”. Esos gestos serían “entrar en una dinámica de respeto a los derechos humanos y poner en libertad al grupo de presos de Gdeim Izik”.

Tras seis meses de juicio, la justicia marroquí impuso en julio de 2017 duras penas de cárcel a 19 activistas saharauis. Los procesados estaban ya en prisión desde 2010, fecha en la que se produjeron graves disturbios durante el desmantelamiento del campamento de Gdim Izik, levantado con 7.000 jaimas a 15 kilómetros de El Aaiún. En el campamento se instalaron durante un mes más de 20.000 personas, en lo que supuso la mayor protesta civil desde que España abandonara el Sáhara Occidental en 1976. Al cabo de un mes, el 10 de noviembre de 2010, la policía recibió la orden de desalojar la zona. Durante la operación fallecieron 11 agentes marroquíes, en su mayor parte atropellados. El Frente Polisario alega que la mayor parte de los activistas condenados ni siquiera se encontraban aquella noche en el campamento.

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (explícit)

El Marroc i el Front Polisario dialogaran durant el 2019.

Explicació de l'extracció:

El diari diu: “El Frente Polisario y Marruecos mantienen sus posturas sobre el Sáhara Occidental, pero continuarán dialogando durante el primer trimestre de 2019”. Per tant s'extrau la proposició que s'acaba d'identificar.

Proposició 2 (implícit)

L'ONU és l'única que ha aconseguit que es reuneixin.

Explicació de l'extracció:

L'article diu: “El enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, el alemán Horst Köhler, consiguió sentarlos de nuevo este miércoles y jueves en Ginebra y arrancarles un compromiso de diálogo”. Per tant, a través d'aquests arguments el diari diu que l'ONU és l'única institució que ha aconseguit que ambdues parts negociïn.

Proposició 3 (implícit)

Algèria és un actor decisiu en el conflicte

Explicació de l'extracció:

L'article diu explícitament que "Marruecos consigue que Argelia siga implicada en el diálogo, a través de un alto representante como es su ministro de Exteriores, Abdelkader Messahel. Marruecos considera que Argelia es mucho más que un mero observador, ya que, según afirman los más altos dignatarios marroquíes, Argel presta apoyo militar, logístico y político al Polisario". No s'ofereix l'opinió del Front Polisario, per tant s'està dient des del diari que sí recolzen aquesta opinió i, per tant, es dedueix la proposició identificada.

Proposició 4 (explícit)

Marroc no acceptarà el referèndum d'autodeterminació

Explicació de l'extracció:

Com que ha dit: "Tras las conversaciones, el jefe de la delegación marroquí, el ministro de Exteriores, Nasser Burita, pronunció una conferencia en la que advirtió de que la posibilidad de un referéndum sobre el Sáhara no está en el orden del día. "Marruecos no ha establecido condiciones, sino parámetros para una solución realista, pragmática y duradera. Todo lo que no reúna estas condiciones no está sobre la mesa", señaló Burita en declaraciones recogidas por la agencia Efe", s'extrau que el diari demostra el que s'ha assenyalat a la proposició detectada.

Proposició 5 (implícit)

El Marroc ha imposat un càstig exagerat a 19 actives sahrauís

Explicació de l'extracció:

L'article en un fragment diu: "Tras seis meses de juicio, la justicia marroquí impuso en julio de 2017 duras penas de cárcel a 19 activistas saharauis. Los procesados estaban ya en prisión desde 2010, fecha en la que se produjeron graves disturbios durante el desmantelamiento del campamento de Gdim Izik, levantado con 7.000 jaimas a 15 kilómetros de El Aaiún", per tant es dedueix que el diari diu que les sentències de presó són exagerades i, per tant, injustes (a través de l'ús de la paraula "duras penas de cárcel" i que a més porten massa temps esperant a presó (amb l'ús de "estaban ya en prisión desde 2010").

Proposició 6 (explícita)

Espanya va abandonar el Sàhara Occidental el 1976

Explicació de l'extracció:

L'article diu: "desde que España abandonara el Sáhara Occidental en 1976". Per tant, s'està reconeixent que el Sàhara Occidental fou abandonat per part d'Espanya, per tant, no va haver un procés de descolonització.

Proposició 7 (implicatura)

El Front Polisario va matar 11 agents marroquins

Implicatures:

1. Això implica que si no el lector no coneix la protesta, entengui que el Front Polisario va matar a 11 agents marroquins i no va haver més ferits ni morts.
2. Això implica que si el lector coneix la protesta, reconeix que el diari està mentit perquè apart dels 11 agents marroquins, també va haver ferits i morts sahrauís.

Nota de les extraccions: durant tot l'article, es fa un resum de la reunió, però de manera molt genèrica i sense posar les opinions d'altres institucions, organismes o governs. Al final acaba donant la imatge d'un Front Polisario rebel, a causa de les protestes del 2010.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: no es mostren explícitament a favor, però no estan en contra, ja que no mostren en cap moment les vulneracions de drets humans que han comés, ni tan sols a l'hora d'explicar les protestes del 2010 al campament de Gdim Izik, on la policia marroquina va matar i ferir a sahrauís. Creuen que ambdues parts poden arribar a un acord a través de les negociacions.

Front Polisario: no mostren una posició favorable cap al Front Polisario. Després d'explicar durant tot l'article com ha anat la reunió, acaben explicant els fets del 2010, cosa que els hi dona una imatge de violents.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

ONU: Agraeixen que hagin sigut els únics que han aconseguit que ambdues parts seguïn a negociar i diuen de manera implícita que seran els únics moderadors que aconseguiran que ambdues parts arribin a una "solució pacífica".

Algèria: reforcen la idea del Marroc que Algèria dona suport al Front Polisario en àmbits militars, logístics i polítics. Per tant, des del diari posen en rellevància la importància d'Algèria en el conflicte.

4. Valorar les propostes de solució

Solució: Explícitament, el diari demostra que cal aconseguir que ambdues parts negociïn a través de l'ONU com a moderadora. Però implícitament, donen a entendre que finalment el Frente Polisario haurà d'acabar cedint front el Marroc, perquè aquest no canviarà de postura i compta amb un gran recolzament internacional.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

En cap moment mostren la solució de l'autodeterminació del poble sahrauí com una opció vàlida i viable, ja que consideren les negociacions com un diàleg i, des de el primer moment, demostren que veuen clar que el Marroc no cedirà a les demandes del Front Polisario.

ARTÍCULO 4

Anàlisi tècnica

- Diari: El País:
- Data: 03/01/2019
- Títol de l'article: *El Frente Polisario, ante el reto del pluralismo*
- Enllaç:

https://elpais.com/internacional/2019/01/02/actualidad/1546447049_990341.html

- Noticia original:

El Frente Polisario, ante el reto del pluralismo

Ex altos cargos promueven una corriente interna dentro del movimiento saharauí

Cuando nació el Frente Polisario, a principios de los años setenta del siglo pasado, Argelia, el país que hoy acoge a casi 200.000 refugiados saharauis, tenía un régimen de partido único, el Frente de Liberación Nacional (FLN) de la lucha anticolonial. Hoy Argelia, como la mayoría de los países árabes y africanos, tiene un sistema pluripartidista, aunque deje mucho que desear desde el punto de vista democrático.

Iniciativa Saharaui por el Cambio (ISC), la plataforma lanzada en noviembre de 2017 por un grupo de ex altos cargos y exmilitares del Polisario, no aspira por ahora a convertirse en un partido, pero pide ser reconocida como “corriente política organizada” dentro del movimiento saharauí. Su cara visible, Hach Ahmed, exministro de la República Árabe Saharaui Democrática (RASD) y hermano del fallecido Ahmed Bujari, representante del Polisario en la ONU durante 16 años, asegura que su objetivo es “enriquecer el debate interno y evitar que se cierre en falso”, denunciando lo que califica de “abusos de poder” y “estrategias erróneas” de la actual dirección. En el manifiesto aprobado en su primera asamblea, celebrada en junio pasado en San Sebastián, ISC alerta de la “falta de mecanismos democráticos creíbles capaces de canalizar las críticas” en el Polisario, “el deterioro de los servicios sociales en los campamentos”, la falta de expectativas de los jóvenes (el 60% de la población) o “el crecimiento de la corrupción y el tribalismo”.

Ahmed asegura que hay que sacar al pueblo saharauí del “pozo negro” en el que se encuentra medio siglo después de la retirada española, con un proceso de autodeterminación en la ONU y un empate militar que se prolonga indefinidamente. Consciente de pisar terreno resbaladizo, es cauto a la hora de aventurar una salida: “La solución debe estar a mitad de camino entre lo posible y lo deseable. La solución razonable es aquella en que convergen los intereses de unos [marroquíes] y los derechos de otros [saharauis]”. Para salir del bloqueo, añade, “las dos partes deben hacer gestos de buena voluntad y construir un

clima de confianza”. Ello exige, en su opinión, que Marruecos ponga en libertad a los presos políticos. “Sería una buena señal”, remata.

De España espera que “deje de actuar como Poncio Pilatos” y “corrija lo que hizo mal” en 1975, cuando entregó el Sáhara a Marruecos y Mauritania. Tras haberse entrevistado con representantes de varios partidos (como el secretario de Organización del PSOE, José Luis Ábalos), asegura confiar “en la nueva generación de políticos españoles”.

ISC evita definirse ideológicamente y se presenta como “moderada, reformista y renovadora”. Su objetivo, insiste Ahmed, es servir de “punto de inflexión, impulsando la democracia interna en el Movimiento Saharaui y recabando, desde el exterior, apoyos para una solución pacífica que ponga fin a medio siglo de sufrimiento de nuestra gente”.

La primera convención general de la ISC aún no tiene fecha, pero debe celebrarse “en los campamentos de refugiados o en los territorios liberados”. Lo que está previsto para 2019 es el congreso ordinario del Polisario, en el que los promotores de la iniciativa aspiran a que se legalice la existencia de corrientes internas. Las cartas que han dirigido a la cúpula de la RASD, incluido su presidente, Brahim Gali, no han obtenido hasta ahora respuesta.

Jalil Mohamed, responsable de prensa y comunicación del Polisario en España, es muy cuidadoso a la hora de referirse a la ISC: admite que está promovida por saharauis de larga trayectoria, que su propuesta es “constructiva” y no se presenta como una oposición al Polisario. Niega que se hayan tomado represalias contra sus miembros y asegura que el delegado saharauí en Baleares fue cesado por dejación de funciones, no por unirse a los críticos.

Eso sí, recuerda que la mayoría de sus miembros viven en el extranjero y se pregunta por qué no hicieron los cambios que piden cuando tenían cargos de responsabilidad. El Polisario, asegura, tiene una base ideológica lo bastante amplia como para que puedan convivir en su seno distintas sensibilidades. Pero de ahí a legalizarlas va un largo trecho.

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícita)

El Front Polisario es debilita pel sorgiment de nous moviments

Explicació de l'extracció:

A l'article es mencionen noves corrents polítiques que s'estàn creant, moltes d'elles, per exmembres del Front Polisario. A un paràgraf diu: “Iniciativa Saharaui por el Cambio (ISC), la plataforma lanzada en noviembre de 2017 por un grupo de ex altos cargos y exmilitares del Polisario, no aspira por ahora a convertirse en un partido, pero pide ser reconocida como “corriente política organizada” dentro del movimiento saharauí”. També afegeixen “Hach Ahmed, exministro de la República Árabe Saharaui Democrática (RASD) y hermano del fallecido

Ahmed Bujari, representante del Polisario en la ONU durante 16 años, asegura que su objetivo es “enriquecer el debate interno y evitar que se cierre en falso”, denunciando lo que califica de “abusos de poder” y “estrategias erróneas” de la actual dirección”. Per tant, de manera implícita estan dient que les noves corrents polítiques debilitaran el Front Polisario.

Proposició 2 (implícita)

Sectors del moviment sahrauí acceptarien la no autodeterminació

Explicació de l'extracció:

L'article diu: “Ahmed asegura que hay que sacar al pueblo saharaui del “pozo negro” en el que se encuentra medio siglo después de la retirada española, con un proceso de autodeterminación en la ONU y un empate militar que se prolonga indefinidamente. Consciente de pisar terreno resbaladizo, es cauto a la hora de aventurar una salida: “La solución debe estar a mitad de camino entre lo posible y lo deseable. La solución razonable es aquella en que convergen los intereses de unos [marroquíes] y los derechos de otros [saharauis]”. Para salir del bloqueo, añade, “las dos partes deben hacer gestos de buena voluntad y construir un clima de confianza”. Ello exige, en su opinión, que Marruecos ponga en libertad a los presos políticos. “Sería una buena señal”, remata”. Per tant, a partir d'aquesta declaració explícita, s'extrau la proposició implícita que si accepten una solució “a mitad de camino entre lo posible y lo deseable”, s'entén que el diari està dient que un sector del moviment sahrauí acceptaria la no autodeterminació com a solució del conflicte.

Proposició 3 (implícita)

El Front Polisario no vol legalitzar les noves corrents polítiques

Explicació de l'extracció:

Tal com diu l'article “Lo que está previsto para 2019 es el congreso ordinario del Polisario, en el que los promotores de la iniciativa aspiran a que se legalice la existencia de corrientes internas. Las cartas que han dirigido a la cúpula de la RASD, incluido su presidente, Brahim Gali, no han obtenido hasta ahora respuesta” i s'afegeix que “El Polisario, asegura, tiene una base ideológica lo bastante amplia como para que puedan convivir en su seno distintas sensibilidades. Pero de ahí a legalizarlas va un largo trecho”. Per tant, s'extrau de manera implícita que el que s'està dient des del diari és que el Front Polisario no permetrà legalitzar-les.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: no es menciona directament, ja que és un article per explicar el pluralisme al que ha de fer front el Front Polisario. És cert que es diu que les noves corrents acceptarien un altre solució que beneficiés a ambdues parts, per tant, es posa en valor les que proposes que dona el Marroc.

Front Polisario: des del diari es fa un retrat del Front Polisario de com si fos un acaplador del moviment sahrauí i no volgués que cap entrés, ja que no es

mentiona en cap moment que estiguin disposats a legalitzar-lo i diuen que el Front Polisario ha dit que tenen bastant espai ideològic per donar-li cabuda a nous moviments. Per tant, de manera implícita es mostra una imatge d'un moviment que no veu bé el pluralisme, per tant, d'un moviment que apart d'armat (com s'ha mencionat als altres articles), també és dictatorial.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

Espanya: des del diari ofereix la opinió de la nova corrent política, la qual, exigeix als polítics espanyols que interfereixin en el conflicte i actuïn d'alguna manera. El diari a l'incloure aquesta opinió, s'entén que en part pressiona també a l'Estat espanyol a que faci alguna cosa.

4. Valorar les propostes de solució

No proposen cap solució del conflicte, però diuen que el Front Polisario no veu bé el pluralisme que s'està creant dins del moviment sahrauí.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

No ho diu ni de manera implícita ni explícita, però inclou l'opinió de la nova corrent política que diu que de manera implícita que acceptarien una no-autodeterminació.

ARTÍCULO 5

Anàlisi tècnica

- Diari: La Vanguardia
- Data: 07/10/2018
- Títol de l'article: *Marruecos pide ayuda a Trump contra Irán*
- Enllaç: <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2018/10/07/pagina-12/203266226/pdf.html?search=s%C3%A1hara>
- Noticia original:

Marruecos pide ayuda a Trump contra Irán

El Gobierno de Rabat advierte de la "penetración incontrolada" del chiismo iraní en el noroeste de África

ADOLFO S. RUIZ
Sevilla

El Gobierno marroquí busca el apoyo de la Administración Trump hacia sus posiciones políticas, especialmente en lo que se refiere al Sáhara, aventando el espectro de una "penetración incontrolada" del chiismo iraní en el norte y oeste de África. Rabat acusa a Teherán de buscar el control de las ideas, de la religión, de la economía y también la superioridad militar gracias a la colaboración de la milicia libanesa de Hizbulah con el Frente Polisario.

Una entrevista concedida por el ministro de Exteriores, Nasser Bourita, a un medio como *Breitbart*, muy cercano a las posiciones de la ultraderecha norteamericana e israelí, revela las acusaciones marroquíes hacia "la ofensiva de Irán" y termina con la petición de ayuda a Trump, "que tiene todo en su mano para resolver este problema". "Irán quiere utilizar su apoyo al Polisario para transformar un conflicto regional en un medio para extender su influencia por África, particularmente en los estados de la costa atlántica", asegura el ministro.

Las acusaciones de Bourita se enmarcan en el contexto de su visita a Estados Unidos, pocas semanas antes de que el Consejo de Seguridad reexamine el mandato de la misión de las Naciones Unidas para el Sáhara (Mimuro).

El pasado 1 de mayo Rabat rompió relaciones diplomáticas con Teherán tras acusar a los responsables políticos iraníes de armar y apoyar al Polisario a través de la milicia chií libanesa de Hizbulah. Una decisión que

obligó a Marruecos a trasladar su embajada en Beirut de la zona chií, donde se encontraba, a la zona suní y emplear una gran cantidad de recursos económicos en su protección.

Ahora, el régimen marroquí va más allá y presenta un amplio plan iraní para penetrar en todos los ámbitos de la vida marroquí y otros países africanos. El diario *Assabah* publicaba recientemente que Teherán está enviando centenares de libros y ma-

EL CONFLICTO DEL SÁHARA

"Irán apoya al Frente Polisario para extender su influencia", dice el ministro de Exteriores

EXPANSIÓN ECONÓMICA

A través de Hizbulah, adquieren tiendas y mezquitas también en países subsaharianos

nuales escolares chiíes a las librerías marroquíes de manera gratuita, una labor de penetración que se une a la realizada a través de las redes sociales y las cadenas de radio y televisión.

El ministro Bourita señala a *Breitbart* que las relaciones con Teherán se rompieron entre el 2009 y el 2016 porque se descubrió que Irán había estado entregando becas de estudios a un número creciente de jóvenes marroquíes para que llevaran a cabo sus estudios en seminarios chiíes de la ciudad santa de Qom. Ahora, esa labor de proselitismo se ha extendido a las comunidades de marroquíes que

viven en el extranjero, especialmente en Europa y, sobre todo, en Bélgica, donde acaba de crearse una asociación de marroquíes por el islam chií, asegura Bourita.

A través de Hizbulah, los iraníes se estarían asegurando el apoyo de una organización militar muy importante, ya que los rebeldes saharauis "son traficantes" y conocen perfectamente la zona y todos los caminos para llegar desde Mauritania a Senegal, de Costa de Marfil a Guinea-Bissau.

"Hizbulah supone también una amenaza económica, ya que a través de ellos está llegando dinero iraní que está siendo invertido en diversos países. Compran tiendas, hoteles, supermercados... y se van expandiendo también por el África subsahariana. La mezquita más importante de Costa de Marfil es chií", revela Bourita en la entrevista.

Para poner fin a esta amenaza, Marruecos pide a la Administración norteamericana que se vuelque en ayudar a los estados que pueden hacer frente a Irán en el terreno religioso, ideológico y en términos de credibilidad. "El debilitamiento de Irán pasa por el refuerzo de ciertos países árabes suníes", señalan los dirigentes marroquíes. En lo que se refiere estrictamente a Marruecos, se aboga por un incremento de las inversiones norteamericanas en el reino alauí, así como un apoyo sin condiciones al plan de autonomía para el Sáhara, presentado por Rabat en el año 2006. "La estabilidad de Marruecos está muy ligada al Sáhara. No se trata únicamente de una cuestión más en la agenda", advierte Rabat a la Administración norteamericana.●

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícit)

El Marroc vol tenir bona relació amb els EUA per obtenir benefici de les resolucions

Explicació de l'extracció:

L'article diu: "El Gobierno marroquí busca el apoyo de la Administración Trump hacia sus posiciones políticas, especialmente en lo que se refiere al Sáhara, aventando el espectro de una "penetración incontrolada" del chiismo iraní en el norte y oeste de África". Amb això s'extrau que el diari diu que el Marroc vol el recolzament dels Estats Units perquè redacta les resolucions de la ONU envers el conflicte sahrauí. Per tant, el diari està dient de manera implícita que el Marroc no només vol el recolzament dels Estats Units per fer front al Iran, sinó que els hi interessa tenir-los del seu costat per legitimar el seu poder i aconseguir més recolzament de les seves propostes per solucionar el conflicte.

Proposició 2 (implícit)

Si el Marroc debilita al Iran, aconseguirà debilitar el Front Polisario

Explicació de l'extracció:

L'article en un fragment diu: "El Gobierno marroquí busca el apoyo de la Administración Trump hacia sus posiciones políticas, especialmente en lo que se refiere al Sáhara, aventando el espectro de una "penetración incontrolada" del chiismo iraní en el norte y oeste de África. Rabat acusa a Teherán de buscar el control de las ideas, de la religión, de la economía y también la superioridad militar gracias a la colaboración de la milicia libanesa de Hizbulah con el Frente Polisario". El diari també afegeix: "enmarcan en el contexto de su visita a Estados Unidos, pocas semanas antes de que el Consejo de Seguridad reexamine el mandato de la misión de las Naciones Unidas para el Sáhara (Minurso)". Per tant, el diari està dient de manera implícita que si el Marroc aconsegueix debilitar al Iran, aconseguirà també debilitar al Front Polisario i així, aconseguir avantatge en el conflicte sahrauí.

Proposició 3 (explícita)

El sahrauís són rebels i traficants

Explicació de l'extracció:

A l'article es diu explícitament: "A través de Hizbulah, los iraníes se estarían asegurando el apoyo de una organización militar muy importante, ya que los rebeldes saharauis "son traficantes" y conocen perfectamente la zona y todos los caminos para llegar desde Mauritania a Senegal, de Costa de Marfil a Guinea-Bissau". Per tant, a partir d'aquest paràgraf, s'extrau la proposició esmentada.

2. Valoració de la posició del diari amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: el diari diu que el Marroc vol debilitar al Iran a través dels Estats Units per aconseguir avantatge davant les resolucions del Consell de Seguretat. Per tant, s'està legitimant la posició del Marroc, ja que des el diari demostren una posició en contra del Iran i dels "rebels sahrauís".

Front Polisario: el diari diu que al Iran està fent "una penetració incontrolada del xiisme iranià al nord-est de l'Àfrica" i que a més està donant suport al Front Polisario i als "rebels sahrauís". Per tant, diuen que el Front Polisario està relacionat amb un país que no està fent les coses bé, és per això, que la posició que té el diari envers és contrària.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

EEUU: pressiona als EUA a que doni suport a les propostes del Marroc envers al Iran.

4. Valorar les propostes de solució

Solució: el diari diu implícitament que cal que els Estats Units recolzin al Marroc per frenar al Iran, per així debilitar al Front Polisario.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

No ho diuen de manera explícita, però si estan estenent i legitimant les idees del Marroc, això significa que està a favor de les propostes de solució que ells ofereixen. Per tant, l'autodeterminació del poble sahrauí està descartada.

ARTÍCULO 6

Anàlisi tècnica

- Diari: La Vanguardia
- Data: 24/10/2018
- Títol de l'article: *La ONU vuelve a reunir a las partes en conflicto en el Sáhara Occidental*
- Enllaç: <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2018/10/24/pagina-7/206317866/pdf.html?search=s%C3%A1hara>
- Noticia original:

La ONU vuelve a reunir a las partes en conflicto en el Sáhara Occidental

Ginebra acogerá en diciembre las primeras conversaciones desde el 2012

ADOLFO S. RUIZ
Sevilla

La ONU tutelará una "mesa redonda" sobre el Sáhara los próximos 4 y 5 de diciembre en Ginebra, con la presencia de todas las partes implicadas en el conflicto. El expresidente alemán Horst Köhler, enviado especial del secretario general de Naciones Unidas, Antonio Guterres, ya tiene la confirmación oficial de que Marruecos, el Frente Polisario, Argelia y Mauritania estarán en esa mesa.

Los responsables de la ONU, tanto Guterres como Köhler, evitan hablar de "negociaciones" y rebajan el encuentro a una "discusión", por lo que no proponen agenda de temas, sino que han pedido a las partes que hagan llegar sugerencias e iniciativas. La fecha límite para aceptar esta mesa redonda terminó el pasado día 20 y Stéphane Dejaric, portavoz del secretario general, ha confirmado la respuesta positiva de todas las partes.

El último ciclo de negociaciones directas entre Marruecos y el Polisario sobre el problema del Sáhara se remonta al año 2012, fecha desde la que no se han producido nuevos contactos. El estancamiento de la situación hizo que Guterres confiara a Köhler en el año 2017 la misión

El expresidente alemán Horst Köhler, enviado especial de la ONU para el Sáhara desde el 2017

de intentar reunir de nuevo a marroquíes y saharauis. El expresidente alemán se ha tomado con absoluta seriedad y diligencia el encargo, sin regatear esfuerzos. Entre finales de junio y principios de julio realizó una gira que le llevó a Argel,

Nuakchot, Tinduf, Rabat, El Aaiún, Smara y Dakhla.

Argelia es la parte que mantiene mayores reticencias al encuentro ya que el régimen de Buteflika sigue defendiendo que el problema del Sáhara es un tema bilateral entre

Marruecos y el Frente Polisario. Rabat, por su lado, insiste en que Argelia debe tener una representación del máximo nivel "como parte plenamente implicada por su apoyo decisivo e indisimulado al Frente Polisario".

El anuncio de la celebración de esta mesa de negociación ha coincidido con los datos facilitados por el Alto Comisionado para los Refugiados (ACR, por sus siglas en inglés), que cifran en 173.600 el número de saharauis que actualmente se encuentran sobreviviendo en los campamentos ubicados en Tinduf (Argelia). Del total de refugiados, el 51% son hombres y el 49% mujeres, mientras que un tercio del total son menores de 17 años.

El número de personas que viven en los campos es una cuestión central del problema, especialmente con vistas a la futura celebración de un referéndum de autodeterminación del Sáhara, tal y como pretende el Polisario y apoya Argelia. Los saharauis independentistas tienden a aumentar el número de habitantes mientras Marruecos, por el contrario, minimiza la población que considera "secuestrada", según la terminología oficial de Rabat. Dado que los datos de ACR han aparecido filtrados en la prensa argelina, numerosos medios marroquíes los consideran "totalmente falsos".

Desde 1975, tras la retirada española, Marruecos controla la mayor parte del Sáhara Occidental, una extensión desértica de 266.000 kilómetros cuadrados y único territorio del África poscolonial cuyo presente y futuro no está solucionado.●

Marruecos, el Frente Polisario, Argelia y Mauritania confirman su asistencia a la mesa de discusión

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícita)

L'ONU és l'únic organisme internacional que vol que ambdues parts negociïn

Explicació de l'extracció:

L'article diu que "La ONU tutelarà una "mesa redonda" sobre el Sáhara los próximos 4 y 5 de diciembre en Ginebra, con la presencia de todas las partes implicadas en el conflicto" i afegeix que "El estancamiento de la situación hizo que Guterres confiara a Köhler en el año 2017 la misión de intentar reunir de nuevo a marroquíes y saharauis". Per tant, es dedueix que el diari diu de manera

implica que com des de les reunions fomentades per l'ONU des del 2012 no hi ha hagut ninguna més, l'ONU torna a convocar i, per tant, es converteix en l'únic organisme internacional que fomenta les reunions per intentar trobar una solució al conflicte sahrauí.

Proposició 2 (implícita)

Cal començar a negociar, no a discutir

Explicació de l'extracció:

L'article diu explícitament: "Los responsables de la ONU, tanto Guterres como Köhler, evitan hablar de "negociaciones" y rebajan el encuentro a una "discusión", por lo que no proponen agenda de temas, sino que han pedido a las partes que hagan llegar sugerencias e iniciativas". Per tant, s'extrau que com han dit les paraules "discussió" i "negociacions" entre cometes, s'extrau la proposició anterior.

Proposició 3 (implícita)

El Front Polisario i el Marroc han de negociar

Explicació de l'extracció:

Com que el diari ha dit "El último ciclo de negociaciones directas entre Marruecos y el Polisario sobre el problema del Sáhara se remonta al año 2012, fecha desde la que no se han producido nuevos contactos", vol dir que no poden continuar en una situació d'estancament i ambdues parts han de negociar.

Proposició 4 (explícita)

El nombre de refugiats als camps de Tinduf és el principal problema del conflicte

Explicació de l'extracció:

Des del diari es diu que: "El anuncio de la celebración de esta mesa de negociación ha coincidido con los datos facilitados por el Alto Comisionado para los Refugiados (HCR, por sus siglas en inglés), que cifran en 173.600 el número de saharauis que actualmente se encuentran sobreviviendo en los campamentos ubicados en Tinduf (Argelia). Del total de refugiados, el 51% son hombres y el 49% mujeres, mientras que un tercio del total son menores de 17 años. El número de personas que viven en los campos es una cuestión central del problema". Per tant, des del diari es diu explícitament que el nombre de refugiats és el principal problema del conflicte.

Nota: només aquest? No en parlen del territori ocupat per part del Marroc ni de les múltiples vulneracions de drets que cometen contra la població sahrauí. Per tant, és el major problema del conflicte?

Proposició 5 (implícita)

El referèndum d'autodeterminació no obtindrà uns resultats reals

Explicació de l'extracció:

L'article diu "El número de personas que viven en los campos es una cuestión central del problema, especialmente con vistas a la futura celebración de un referéndum de autodeterminación del Sáhara, tal y como pretende el Polisario y apoya Argelia". Per tant, s'extrau proposició de que el diari està dient que com hi ha tants refugiats vivint als camps, no podran votar, per tant, no hi haurà un resultat reals.

Proposició 7 (implícita)

El Front Polisario no té res a fer perquè el Marroc controla el Sàhara Occidental

Explicació de l'extracció:

L'article diu: "Desde 1975, tras la retirada española, Marruecos controla la mayor parte del Sáhara Occidental, una extensión desértica de 266.000 kilómetros cuadrados y único territorio del África poscolonial cuyo presente y futuro no está solucionado". Per tant, s'extrau que el diari està dient que si el Marroc controla tot el territori, el Front Polisario té poques possibilitats de fer alguna cosa.

Proposició 8 (explícita)

El conflicte del Sàhara Occidental és post colonial

Explicació de l'extracció:

Quan l'article diu "El único territorio del África poscolonial cuyo presente y futuro no está solucionado", s'extrau la proposició anterior sobre que el conflicte és post colonial i no regional.

Nota extraccions: expliquen el context del que succeeix i fan un petit incís al final per parlar-ne sobre el context històric.

2. Valoració de la posició del diari amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: reconeixen que el Marroc té el control de la gran part del territori del Sàhara Occidental, però des del diari s'invisibilitza la vulneració de drets humans que estan cometent contra la població sahrauí i no diuen en cap moment que estan "ocupant un territori".

Front Polisario: no es posiciona del tot, però tampoc diu en quines circumstàncies està vivint el poble sahrauí.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

Espanya: al dir que és un conflicte post colonial i al referir-se com "la retirada espanyola", de manera implícita dona a entendre que l'Estat espanyol encara manté responsabilitats front el conflicte.

ONU: el diari es refereix a l'ONU com l'única institució internacional que pretén moderar sobre el conflicte.

Algèria: el diari diu que Algèria expressa que el conflicte és regional, per tant, exerceix pressió en el sentit que des del diari sí que el consideren post colonial i no regional.

Nota: no es mencionen més institucions

4. Valorar les propostes de solució

Solució: diuen que cal resoldre el conflicte, ja que és post colonial. No concreta quina és la millor solució, però implícitament deixa entreveure que la situació actual no és la idònia per cap de les parts implicades. A més, al dir que un referèndum d'autodeterminació no tindria un resultat real, al haver refugiats fora del "país", no és una de les millors solucions pel conflicte, per tant, les propostes del Marroc serien més viables.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

De manera implícita diuen que no estan a favor del dret d'autodeterminació del poble sahrauí, ja que diuen que l'execució del referèndum seria complicat degut a la multitud de refugiats que hi ha.

ARTÍCULO 7

Anàlisi tècnica

- Diari: La Vanguardia
- Data: 20/11/2018
- Títol de l'article: *Sánchez se reúne con Mohamed VI cinco meses después de la investidura*
- Enllaç: <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2018/11/20/pagina-16/210417571/pdf.html?search=s%C3%A1hara>
- Noticia original:

Sánchez se reúne con Mohamed VI cinco meses después de la investidura

>> VIENE DE LA PÁGINA ANTERIOR

cuando vayan a ser, que lógicamente serán porque vivimos en una democracia, se conocerá", zanjó.

El líder del PP, Pablo Casado, reclamó de inmediato a Sánchez que "deje de jugar con las fechas" y convoque elecciones "cuanto antes". Una urgencia que también le demandó, desde Ciudadanos, Inés Arrimadas. Y el líder de Podemos, Pablo Iglesias, convocó ya de urgencia a su máximo órgano de dirección, el próximo viernes, para calentar los motores electorales.

Respecto a la visita a Marruecos, el control de la inmigración ilegal estuvo en el centro de las conversaciones mantenidas por Sánchez con Mohamed VI y el primer ministro Saadedin al Othmani. Más amable y

protocolario con el primero; más concreto, aunque no demasiado, con el segundo.

Sánchez alabó los esfuerzos del rey marroquí -con quien se reunió por primera vez pasados cinco meses de la investidura- por conseguir una mayor integración africana y también su iniciativa de ligar inmigración a desertización, que se abordará en la cumbre de Marrakech del 10 y 11 de diciembre, una conferencia intergubernamental patrocinada por la ONU y a la que asistirá Sánchez.

El presidente, que calificó de "extraordinariamente positiva" su reunión con el monarca alauí, anunció que se trabajará para que el rey Felipe viaje finalmente a Marruecos el año que viene y se celebrará una reunión de alto nivel entre ministros de ambos países, que estará

acompañada por un foro empresarial hispano-marroquí.

En la rueda de prensa posterior al encuentro entre Sánchez y Al Othmani se produjo un cierto malentendido cuando el primer ministro marroquí alabó el "apoyo" de España a las tesis marroquíes en el Sáhara Occidental, posición que vinculó al apoyo de Marruecos a la "unidad de España" en relación al conflicto de Catalunya. Preguntado Sánchez por este "cambio" en la política española, el presidente español matizó que no hay tal cambio porque la postura de su Gobierno "sigue siendo la misma desde hace varias décadas". "Es una posición de Estado, no de un Gobierno, ya sea con el PSOE, o antes con el PP", puntualizó.

Sánchez y Al Othmani sí coincidieron en defender una visión hu-

Pedro Sánchez y Mohamed VI en la reunión en el Palacio Real de Rabat

manitaria del problema de las migraciones, "que no puede tener un único enfoque derivado hacia la seguridad". España y Marruecos defienden la inmigración regular, pero quieren ser muy "tajantes y contundentes" contra los movimientos irregulares y las mafias que se benefician de la desesperación de

la gente. "Marruecos también sufre los flujos que vienen del África subsahariana y por eso queremos ayudar solicitando en los foros internacionales un mayor compromiso en ayuda al desarrollo", indicó Sánchez.

Más información en la página 43

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícita)

Espanya no es pot posicionar a favor del Sàhara Occidental perquè ha de mantenir unes bones relacions amb el Marroc.

Explicació de l'extracció:

L'article diu "Respecto a la visita a Marruecos, el control de la inmigración ilegal estuvo en el centro de las conversaciones mantenidas por Sánchez con Mohamed VI y el primer ministro Saadedin al Othmani" i afegeix que "Sánchez alabó los esfuerzos del rey marroquí -con quien se reunió por primera vez pasados cinco meses de la investidura- por conseguir una mayor integración africana y también su iniciativa de ligar inmigración a desertización, que se abordará en la cumbre de Marrakech del 10 y 11 de diciembre, una conferencia intergubernamental patrocinada por la ONU y a la que asistirá Sánchez". Per tant, de manera explícita diu que les reunions es fan per combatre la immigració il·legal, però de manera implícita s'extrau la proposició anterior.

Proposició 2 (implícita)

Pedro Sánchez legitima la monarquia del Marroc

Explicació de l'extracció:

L'article diu que Pedro Sánchez s'ha reunit amb el rei Mohamed VI del Marroc i que "el presidente, que calificó de "extraordinariamente positiva" su reunión con el monarca aluí, anuncio que trabajará para que el rey Felipe viaje finalment a Marruecos el año que viene y se celebrará una reunión de alto nivel entre ministros de ambos países, que estará acompañada por un foro empresarial hispano-marroquí". Per tant, s'extrau la proposició de manera implícita.

Proposició 3 (implícita)

El Govern espanyol no està a favor del dret d'autodeterminació del poble sahrauí

Explicació de l'extracció:

Com que el diari diu "el presidente español matizó que no hay tal cambio porque la postura de su Gobierno "sigue siendo la misma desde hace varias décadas". "Es una posición de Estado, no de un Gobierno, ya sea con el PSOE, o antes con el PP" i en altres ocasions el Govern espanyol ha dit que farà el que es decideixi per part de la ONU, i aquesta no està a favor suposadament del dret d'autodeterminació, Espanya tampoc ho està.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: des del diari es legitima que el Govern espanyol es reuneixi amb el Marroc per tractar temes rellevants per l'actualitat, com ara el control de la immigració il·legal. Però passen per alt que Pedro Sánchez no qüestioni al Marroc la vulneració de drets humans que han comès cap al poble sahrauí ni demana explicacions. Es deixa veure com que és una conversa transversal, però realment hi ha interessos econòmics i estratègics darrere que fan que Espanya hagi de fer el que vol el Marroc.

Front Polisario: no es menciona, però si Espanya no parla amb ells, significa que no els legitimen.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

Espanya: des del diari no es fa cap pressió cap a Espanya perquè es posicioni envers el conflicte ni crítica de manera implícita que no hagin parlat durant la reunió sobre el conflicte sahrauí.

4. Valorar les propostes de solució

Solució: des de l'article legitimen la reunió entre Pedro Sánchez i Mohamed VI, com si fos positiva pel bon funcionament de l'Estat i per la regulació de la immigració irregular. No prenen partit a l'hora de denunciar que no s'ha parlat sobre el conflicte.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

A l'article no es fa una valoració directa sobre l'autodeterminació del poble sahrauí, però si es deixa clar que el Govern espanyol no vol mostrar la seva posició envers aquest tema i ho justifica al·legant que és una "posició d'Estat".

ARTÍCULO 8

Anàlisi tècnica

- Diari: La Vanguardia
- Data: 08/12/2018
- Títol de l'article: "En mi biblioteca del desierto, el suelo es arena para sentarse"

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2018/11/20/pagina-63/213017062/pdf.html?search=s%C3%A1hara>

Tengo 29 años: vivo en el campo de Tinduf de refugiados saharauis, pero tengo un hermano con una beca Fullbright en Virginia y los otros cuatro somos universitarios. Estudié Arquitectura Sostenible en Gran Canaria y la aplico en nuestras casas. Expongo mi obra en We are Water en Roca BCN Gallery

"En mi biblioteca del desierto, el suelo es arena para sentarse"

Nací en los campamentos de refugiados saharauis, en el sudoeste de Argelia, en Tinduf. Mis cinco hermanos y yo, que soy el segundo vivimos gracias a la ayuda humanitaria.

¿Y pudo estudiar?
Con varias becas estudié Ingeniería en Energías Renovables en Argelia y después curse un máster en Eficiencia Energética en Las Palmas de Gran Canaria.

Leo que la vida no es fácil en sus campamentos, pero están bien organizados. Es cierto. Aún necesitamos la ayuda internacional, pero ya sólo la justa, porque cada vez somos más autosuficientes. Tal vez un día podamos serlo del todo. De momento, tenemos el campamento de refugiados mejor organizado del mundo.

¿Cuánto tiempo llevan en él?
Desde el fin de la ocupación española del Sáhara en el 76, hace 42 años.

¿Cuántos son ustedes allí?
El número aumenta cada día, nacen niños, pero por ahora somos 173.000 refugiados saharauis. Todos son familias numerosas.

¿Cómo se le ocurrió lo de las botellas?
Por necesidad. Tenemos que sobrevivir a

condiciones extremas en el desierto. En mi estación meteorológica compruebo que la temperatura alcanza cada verano los 50 grados con tormentas de arena frecuentes.

¿Y quiere aislar sus casas con plástico?
Antes teníamos tiendas de nómadas y ahora casas de adobe con chapas metálicas. En el 2015 sufrimos una inundación que destruyó el 80% de nuestros hogares. Yo estudiaba en la Universidad de Las Palmas y volví al Sáhara a reconstruir la casa de mi abuela.

¿Le sirvió lo estudiado?
Mucho, porque en clase investigábamos cómo hacer descender la temperatura en una casa de adobe y experimentábamos con materiales baratos, como botellas de plástico rellenas de arena.

Arena seguro que tienen en Tinduf.
Pero en clase adaptamos modelos de vivienda que ya se utilizan en India y América Latina. El problema del adobe en el Sáhara es que no resiste las tormentas de arena, porque contiene un alto grado de salinidad.

¿Y eso afecta a la construcción?
El adobe que hacemos con la arena de los desiertos de Tinduf es demasiado frágil a causa de su salinidad. Por eso, cuando llue-

La biblioteca de arena

Borges imaginó un libro de arena cuyas páginas infinitas se perdían entre los dedos de los caminantes en el desierto. Podrá leerse de nuevo en la Sun Library que planea Lehibib para el campamento saharauí de Tinduf, porque el suelo será el desierto. Y también será el asiento, porque esta biblioteca no tendrá sillas ni mesas: sólo libros en una gran planta circular para evitar que la arena del simún se acumule en las esquinas y con el tejado inclinado para que el sol no incida en él directamente. Bajo un doble techo con aislamiento de paja y adobe, las paredes estarán rellenas de arena y contarán con ventanas a diferente altura para que la luz ilumine las mejores páginas y el aire circule entre ellas y refresque la frente del lector.

ve las casas se vienen abajo con facilidad. ¿Y si se mete la arena en el plástico de las botellas se evita esa salinidad?

Siempre que sepas cómo hacerlo y cómo diseñar la casa.

Cuéntenos.

Para evitar que se acumule la arena en los rincones, una vivienda en Tinduf debe ser redonda. Además tenemos que colocarle doble aislamiento.

¿Cómo se unen las botellas?

Con una mezcla de arena de río y cemento.

¿El cemento es difícil de conseguir allí?

El problema es que en el desierto es un material que no permite ventilar bien y sólo lo usamos para unir las botellas de arena.

¿Qué dimensiones tienen sus casas de botellas?

Tienen 4 metros de diámetro y una altura de 3 metros. En el suelo colocamos alfombras, como en las tiendas tradicionales.

¿Cuántas personas viven en una?

Hasta cuatro. Nos gusta compartirlo todo.

¿Con más altura no serían más frescas?
Con el aislamiento que les colocó esos tres metros son suficientes y resisten mejor los vendavales. Otra de las claves es la ventilación. Saber cómo funciona la aerodinámica.

¿Cómo las construye usted?

Hay que colocar dos ventanas, pero a diferente altura para que circule el aire. El aire más caliente, como sabe, se eleva.

¿De qué hace los aislantes?

Pongo dos techos, uno de paja, y otro de paja y adobe y entre ellos también circula el aire. En las plantas redondas el aire siempre fluye. El tejado nunca debe ser plano, sino inclinado para que los rayos solares nunca incidan de forma directa.

¿También lo aprendió en clase?

Lo adapté de la tradición saharauí. Nuestras tiendas de nómadas, las jaimas, son redondas y hechas de pelo de camello y cabra, que cuando hace mucho calor, se abre un poco y permite la ventilación. Yo he aplicado esa sabiduría a materiales fáciles de encontrar y reciclar hoy, como el plástico.

¿Cuánto cuestan sus viviendas?

Poquito. En cada edición de la Maratón del Desierto me financian una y ahora desarrolló proyectos con jóvenes.

Cuéntenos.

Investigamos diseños que brinden sombra en los centros de reunión hechos con materiales locales. Y estoy planeando la Sun Library, una biblioteca en el desierto con el suelo de arena sin sillas ni mesas.

¿Por qué no las quiere?

Porque no hacen falta. Estamos desarrollando ese modelo de biblioteca saharauí para guarderías y escuelas en las que aprendas a leer sentado sobre la arena.

¿No echa de menos allí Las Palmas?

Nací en el Tinduf y amo la tranquilidad del desierto. Soy feliz allí.

LUÍS AMIGUET

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícita)

L'ajuda humanitària és imprescindible pels refugiats saharauís

Explicació de l'extracció:

La peça del diari és una entrevista, amb la qual, volen mostrar que els refugiats saharauís que viuen a Tinduf necessiten l'ajuda humanitària, perquè sinó, no

poden sobreviure. Aquesta proposició s'extrau perquè el periodista diu: "La vida no es fácil en sus campamentos, pero están bien organizados"; "¿cuántos son ustedes?"; "¿cuánto tiempo llevan en él (camp de Tinduf)?", etc. En general, durant tota l'entrevista es destaca el fet que gràcies a les beques, va poder sortir del camp.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: no es menciona les vulneracions de drets humans del Marroc

Front Polisario: no es menciona

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

En general, deixa entreveure que si poguessin rebre més ajuda humanitària, podrien tenir unes millors condicions de vida. No seria millor dir que si els organismes internacionals s'impliquessin del tot podrien arribar a solucionar el conflicte i aquesta gent tornar al seu país i poder refer la seva vida?

4. Valorar les propostes de solució

Segons el diari, de manera implícita diuen que cal que adoptin la forma de vida del món occidental. Durant tota l'entrevista, es pregunten coses relacionades amb l'occident i que nosaltres veuríem estrany: per què construeixen les cases així, per què son tan petites o per què viu tanta gent dins. Fins i tot li pregunta si prefereix viure a Las Palmas, per deixar sobtat al lector per la seva resposta: vol seguir vivint a Tinduf. No es pregunta res del conflicte sahrauí.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

Es vol donar la imatge que al camp de Tinduf els refugiats sahrauí tenen una vida digne, deixant de banda les circumstàncies per les que estan allà vivint. Per tant, no es mostren a favor, ja que ni tan sols els hi pregunta com veurien una hipotètica consulta.

ARTÍCULO 9

Anàlisi tècnica

- Diari: La Vanguardia
- Data: 10/12/2018
- Títol de l'article: *Paso hacia la paz en el Sáhara*
- Enllaç: <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2018/11/20/pagina-10/213266835/pdf.html?search=s%C3%A1hara>
- Noticia original:

La negociación de Ginebra seguirá en el 2019 en busca de "cooperación, no enfrentamiento"

Paso hacia la paz en el Sáhara

ADOLFO S. RUIZ
Sevilla

Sin resultados, pero con esperanza. Nada en claro, pero nada perdido. La primera mesa redonda convocada por el enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, el alemán Horst Köhler, se ha cerrado en Ginebra sin resultados concretos, pero con el compromiso de todas las partes, Marruecos, el Frente Polisario, Ar-

El reciente deshielo entre Marruecos y Argelia puede ser clave en el desbloqueo del conflicto

gelia y Mauritania, de volver a encontrarse durante el primer trimestre del próximo año, posiblemente en marzo, con el objetivo de lograr una "solución política realista, pragmática y duradera" al conflicto.

Nadie esperaba avances signifi-

cativos después de siete años de parón en los intentos por hallar una solución al problema del Sáhara. Sin embargo, todas las partes salieron muy satisfechas del ambiente "sereno y positivo" que se ha vivido en la ciudad suiza y rubricaron en el comunicado final su intención de que "la cooperación y la integración, y no el enfrentamiento, constituyen la mejor manera de hacer frente a los desafíos de la región".

Las delegaciones de los países presentes estuvieron presididas por sus respectivos ministros de Asuntos Exteriores, mientras que Katri Adduh, presidente del Consejo Nacional, ostentaba la representación del Frente Polisario. El titular marroquí de Exteriores, Nasser Burita, se felicitó expresamente de que Argelia, "país que se encuentra en la génesis y el mantenimiento de este conflicto", haya participado por primera vez como parte implicada y a una escala ministerial.

"El tiempo de la diplomacia bilateral parece que ya ha sido superado", señaló Burita, quien no dudó en atribuir el cambio en la postura argelina a los recientes llamamien-

El enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, Horst Köhler, en Ginebra

tos llevados a cabo por el rey Mohamed VI a sus vecinos magrebíes para normalizar sus relaciones de una vez por todas.

La delegación marroquí no quiso, sin embargo, echar las campanas al vuelo ante una posible solución. "Marruecos considera que la atmósfera serena que se ha vivido en Ginebra no es suficiente para un relanzamiento del proceso pilotado por la ONU, por lo que Marruecos espera que la segunda mesa redonda del 2019 suponga el compromiso de todas las partes para llevar a cabo una discusión política profunda. No queremos participar

en más discusiones estériles que serán una pérdida de tiempo para la comunidad internacional en la solución del problema", señala el comunicado oficial de los representantes marroquíes.

Por su parte, el Frente Polisario señala que está satisfecho del tono que se ha utilizado por todas las partes en las conversaciones de Ginebra, ya que "una solución negociada es vital para el futuro del Sáhara Occidental y toda la región del Magreb en su conjunto".

El Polisario celebra la implicación de la ONU, de Estados Unidos y de la Unión Africana en impulsar

la búsqueda de un acuerdo, al tiempo que lanza una crítica durísima a la UE, que "sigue firmando acuerdos comerciales con Marruecos en los que se incluye el territorio del Sáhara Occidental, en una clara violación de las normas de la Corte Europea de Justicia". Los representantes saharauis hacen un llamamiento a los "líderes europeos para que utilicen la ventana de oportunidad que se ha abierto para apoyar los esfuerzos de las Naciones Unidas, y usar los acuerdos económicos y el comercio de una manera constructiva y como un incentivo positivo para la paz".

Anàlisi qualitativa

1. Identificació de la posició política de cada article

Proposició 1 (implícita)

La taula rodona comença a obrir camí cap a les negociacions

Explicació de l'extracció:

El diari diu: "Sin resultados, pero con esperanza. Nada en claro, pero nada perdido. La primera mesa redonda convocada por el enviado especial de la ONU para el Sáhara Occidental, el alemán Horst Köhler, se ha cerrado en Ginebra sin resultados concretos, pero con el compromiso de todas las partes, Marruecos, el Frente Polisario, Argelia y Mauritania, de volver a encontrarse durante el primer trimestre del próximo año, posiblemente en marzo, con el objetivo de lograr una "solución política realista, pragmática y duradera" al conflicto". Per tant, el diari

està dient que tot i que la taula rodona no hagi sigut exitosa, ha obert camí per iniciar negociacions.

Proposició 2 (implícita)

Les negociacions han de parlar d'una solució realista

Explicació de l'extracció;

Quan el diari diu “con el objetivo de lograr una “solución política realista, pragmática y duradera” al conflicto”, està dient que fins ara les propostes de solució no ho eren. Per tant, s'extrau la proposició anterior.

Proposició 3 (explícita)

El Marroc no vol un debat estèril

Explicació de l'extracció:

El diari diu: “La delegación marroquí no quiso, sin embargo, echar las campanas al vuelo ante una posible solución. “Marruecos considera que la atmósfera serena que se ha vivido en Ginebra no es suficiente para un relanzamiento del proceso pilotado por la ONU, por lo que Marruecos espera que la segunda mesa redonda del 2019 suponga el compromiso de todas las partes para llevar a cabo una discusión política profunda. No queremos participar en más discusiones estériles que serán una pérdida de tiempo para la comunidad internacional en la solución del problema”, señala el comunicado oficial de los representantes marroquíes”. Per tant, s'extrau la proposició identificada.

Proposició 4 (explícita)

El Front Polisario crítica durament la Unió Europea

Explicació de l'extracció:

El diari diu: “El Polisario celebra la implicación de la ONU, de Estados Unidos y de la Unión Africana en impulsar la búsqueda de un acuerdo, al tiempo que lanza una crítica durísima a la UE, que “sigue firmando acuerdos Comerciales con Marruecos en los que se incluye el territorio del Sáhara Occidental, en una clara violación de las normas de la Corte Europea de Justicia”. Per tant, s'extrau de manera explícita la proposició identificada.

2. Valoració de la posició amb relació al Marroc i al Front Polisario

Marroc: des del diari diuen que és partidari de trobar una solució, per tant, estan dient que realment volen que el conflicte acabi. Però des del diari no es menciona l'actuació del Marroc envers el conflicte durant tots aquests anys de no-negotiations. Per tant, des del diari es mostren a favor del Marroc, és a dir, que cal buscar una solució i no tenir un “debat estèril”

Front Polisario: des del diari diuen que el Front Polisario també vol aconseguir una solució del conflicte. Deixen clara la seva postura contrària amb el Front Polisario quan diuen que “critiquen durament a la UE” sense explicar quines han sigut les accions que ha portat a terme la UE envers el conflicte sahrauí.

3. Valoració de les pressions polítiques que exerceix l'article a institucions

Unió Europea: al mostrar l'opinió del Front Polisario, el diari deixa en clar que des de la Unió Europea s'hauria de mostra un consens per buscar una solució al conflicte.

ONU: valoren positivament els intents de moderar i aconseguir la resolució del conflicte

4. Valorar les propostes de solució

Solució: des del diari diuen cal que totes les parts implicades negociïn per arribar a un consens, tot i que no es menciona les vulneracions de drets que està patint el poble sahrauí. Per tant, deixa entreveure que estarien més a favor del que diu el Marroc.

5. Valorar si està a favor de l'autodeterminació del poble sahrauí

Al text, no es menciona cap de les propostes que dona cada part per resoldre el conflicte, per tant, és molt probable que no estiguin a favor de l'autodeterminació, ja que tampoc diuen com està vivint el poble sahrauí ni el fet que l'hagin ocupat el seu territori. En el cas que estiguessin d'acord, haguessin mostrat la seva crítica.